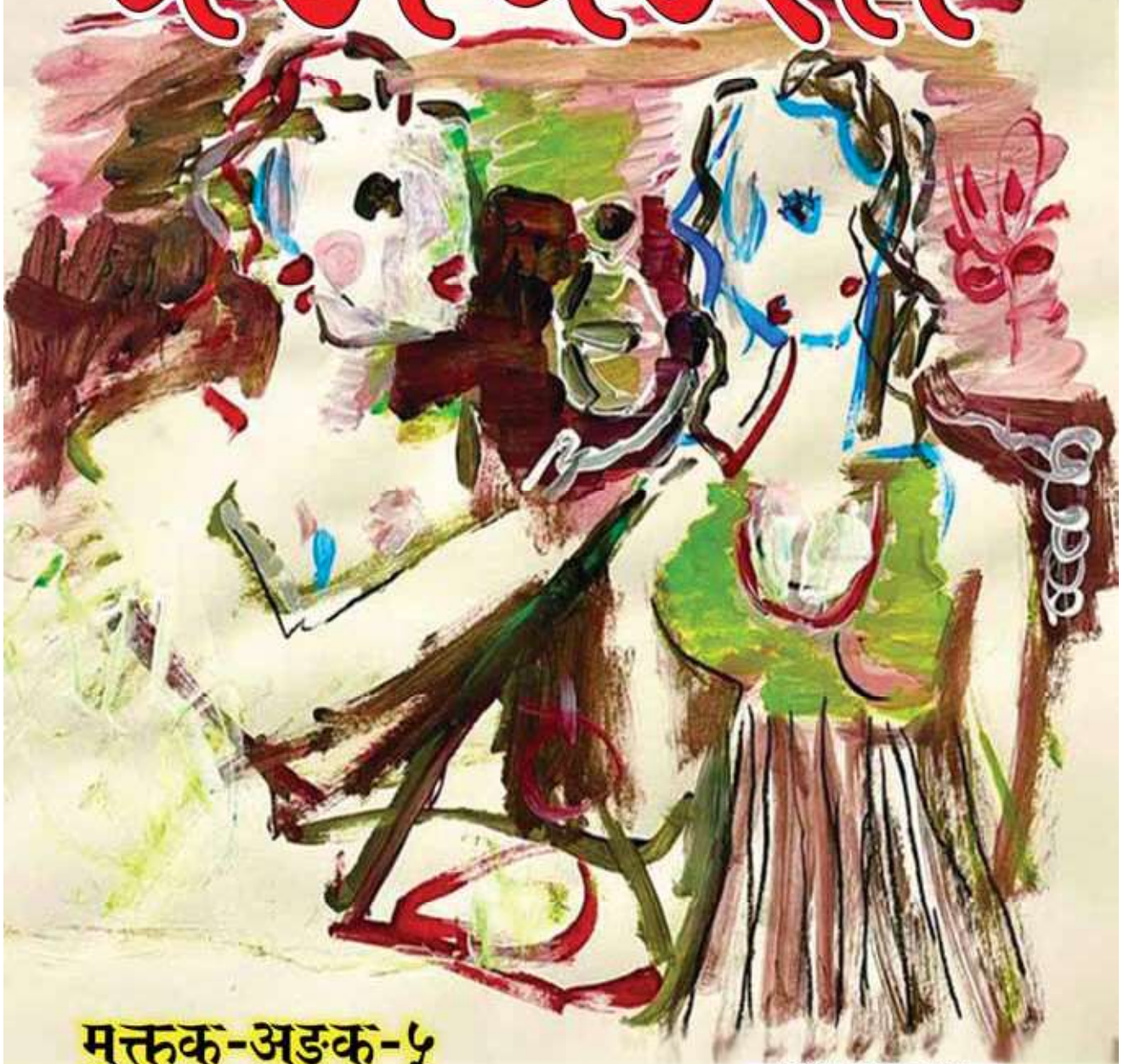

विधाकेन्द्रित साहित्यिक पत्रिका

वैजयन्ती

मुक्तक-अङ्क-५

५०

ISSN 2362-1117

Vajayanti Nrs. 100.00

साहित्यिक अभिलेखनको एउटा अभियान

Dictionary of Medical, Nursing & Allied Health

अब हजुरहरूको हात हातमा

Vinaya Kumar Sharma Nepal
Prakash Mani Dahal
Dr. Kamal Sharma Lamsal
Dr. Bipin Nepal

प्रेस काउन्सिल नेपालद्वारा राष्ट्रियस्तरको (क) वर्गमा वर्गीकृत

वैजयन्ती

वर्ष १६ अङ्क ६ पूर्णाङ्क ९० विधाकेन्द्रित साहित्यिक पत्रिका २०८० फागुन-चैत्र

संस्थापक

वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'

संरक्षक

राधादेवी शर्मा

निर्देशक

विनयकुमार शर्मा नेपाल

प्रधान सम्पादक

डा. रमेश शुभेच्छु

सम्पादक

यादव भट्टराई

सहयोगी

कमला नेपाल

महेशप्रसाद रिजाल

भाभा शर्मा

आभा शर्मा

मातृका आचार्य

विभव नेपाल

प्रकाशक

शब्दार्थ प्रकाशन

चाबेल, काठमाडौं

Shabdartha Prakashan

Chabahil Ganeshtan, Kathmandu, Nepal

977-01-4497351 / 9841-496103

email : shabdarthaprakashan@gmail.com

nepal.vk@hotmail.com / nepal120@yahoo.com

web : <http://nepalipublisher.com> / <http://shabdarthaprakashan.com>

सूचना - वैजयन्तीमा प्रकाशित रचनाको सम्पूर्ण जिम्मेवार स्वयम् लेखक नै हुनेछन् ।

सम्पादकीय

वैजयन्ती विधापरक पत्रिका मुक्तक अङ्क-पाँचका रूपमा पाठकसमक्ष प्रस्तुत छ। मुक्तक छोटो कविता हो। पूर्वीय संस्कृत साहित्य, पाश्चात्य अङ्ग्रेजी साहित्य र अन्य दर्जनौं विकसित भषाका साहित्य परम्परामा पनि मुक्तकको अस्तित्व छ। प्रायः दुईदेखि चार आठपदी रचनाहरू मुक्तकका रूपमा चिनिँदै आएका छन्। नेपाली मुक्तक परम्परामा पनि अनेक पदी मुक्तक लेखनका अभ्यास हुँदै आएका छन् र क्रमशः चतुषपदी त्रितुकान्त मुक्तक रचनाको शैली स्थापित र स्थायी बन्दैछ।

नेपाली साहित्यको विश्लेषण र नयाँ प्रयोगको परम्परालाई हेर्दा संस्कृत साहित्यका सैद्धान्तिक मूल्यहरू छोडेर अलि पर पुगे पनि पुनः फर्किएर उही विन्दुबाट विमर्श थाल्नुपर्ने परम्परा देवकोटाको शाकुन्तल र सोमनाथको आदर्शराघवदेखि नै विकसित छ। छोटोमा लेखिने कवितात्मक उपविधाका रूपमा भए पनि मुक्तकको सामर्थ्य विचार प्रवाहमा कविताभन्दा कम छैन। कविता थोरैमा धेरै भन्ने कला हो भने मुक्तक त्यसको सबैभन्दा राम्रो नमुना हुन सक्छ। मुक्तकलाई तुकबन्दी र पङ्क्ति सङ्ख्याले बाँध्न थालेपछि यसले कतै त्यस उच्च मूल्यमा क्षति पनि व्यहोर्दै आएको छ र फेरि तुकबन्दीकै कारण साधारण पाठकको र गजलशैलीका कविताका पाठकको मन पनि जिउँदै आएको छ।

नेपाली मुक्तकको जग, दैदिक ऋचा, उपनिषदिक अभिव्यक्ति, संस्कृत साहित्यका सूक्तिमय आलंकारिक एवम् ध्वन्यार्थप्रधान अभिव्यक्ति, पौराणिक सूक्तिमय अभिव्यक्ति आदिका प्रभावमा भएको हो। भानुभक्तदेखि आजसम्म त्यस्ता मुक्तकहरू हजारौं सङ्ख्यामा सिर्जना भएका छन्। ती रचनाका प्रभावमा शास्त्रीय, लोक र मुक्त तिनै किसिमका लयढाँचामा मुक्तक रचनाको लामो परम्परा छ। मुक्तक भन्न सकिने लोकश्लोक र लोकगीत एवम् कूटपद्यहरू पनि हामीसँग प्रशस्त छन्। मुक्त लयढाँचामा लेखिन थालेपछि यो विधा अस्तित्व सङ्कटमा पर्न थालेको र पुनः आक्षरिक लय र त्रितुकान्तशैलीमा स्थापित बन्दै आएको छ। यसले मुक्तकलाई चिनाएको पनि गुमाएको पनि अवस्था विद्यमान छ।

कविताका मुक्तकदेखि महाकाव्यसम्म विभिन्न उपविधा विकसित छन्। तीमध्ये मुक्तकको शक्ति विशेष देखिन्छ। भानुभक्तका एकश्लोकी कवितादेखि आधुनिक कालको पचासको दशकसम्म प्रकाशित रचनाहरूलाई हेर्नो भने मुक्तकलाई लघुकविताकै रूपमा हेरिएको इतिहास छ। आज पनि शास्त्रीय छन्दमा लेखिएका एक दुई श्लोकी कवितालाई चिनाउँदा लघुकविता वा मुक्तककविताकै रूपमा चिनाइन्छ। क्रमशः फारसी, उर्दू तथा हिन्दी भाषामा रहेका कविताका लघुरूपको पनि अनुगमन र पठनबाट नेपाली मुक्तकले मोटामोटी गजल र कविताका लघुरूपमा आफूलाई देखाउन थालेको देखिन्छ।

● वैजयन्तीलाई माया गरेर आफ्ना रचना उपलब्ध गराउनुहुने सम्पूर्ण स्रष्टाहरूमा वैजयन्ती परिवार हार्दिक आभार प्रकट गर्दछ। यसका साथै आगामी समयमा पनि सम्पूर्ण लेखक साहित्यकार एवं पाठकहरूबाट स्नेह, सद्भाव र सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्नेमा हामी विश्वस्त छौं।

● शब्दार्थ प्रकाशनको वेब साइटमा वैजयन्तीका सबै अङ्क 'डाउनलोड' गर्न मिल्ने गरी राखिएका छन्।

यस अङ्कमा

क्रम	मुक्तक	पृष्ठ	क्रम	मुक्तक	पृष्ठ
१.	डा. अमर कार्की	५	३३.	नवशिला नवराज पोखरेल	३७
२.	अम्बिका खरेल उप्रेती	६	३४.	डा. नारायण निरौला	३८
३.	आनन्द पौड्याल	७	३५.	नारायण नेपाल	३९
४.	उत्तम विचार भेटुवाल	८	३६.	निर्मलरमण पराजुली	४०
५.	कमला भण्डारी ढकाल	९	३७.	नेत्रबहादुर श्रेष्ठ	४१
६.	कर्ण दयाल 'सोराडी'	१०	३८.	प्रमोद नेपाल	४२
७.	कलानिधि दाहाल	११	३९.	बाबुराम न्यौपाने 'उत्स'	४३
८.	किशन पौडेल	१२	४०.	बाबुराम पोखरेल	४४
९.	कुमार दाहाल 'कुसुम'	१३	४१.	मनोज बखेल	४५
१०.	केपी दंगाल 'गोकुल'	१४	४२.	मातृकाप्रसाद आचार्य	४६
११.	केशवराज आमोदी	१५	४३.	मिलन समीर	४७
१२.	केशव शाही	१६	४४.	मीना चोलागाई	४८
१३.	खगिन रिदम लामा	१७	४५.	मुरारीराज मिश्र	४९
१४.	गङ्गा खड्का	१८	४६.	मेनु पोखरेल	५०
१५.	गोपालकुमार बिक	१९	४७.	म्यामराज राई	५१
१६.	गोपीकृष्ण थापा	२०	४८.	रमेश प्रभात	५२
१७.	गोविन्दप्रसाद काफ्ले	२१	४९.	रामकुमार श्रेष्ठ फुच्चे	५३
१८.	डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'	२२	५०.	रासा	५४
१९.	चन्द्रप्रसाद न्यौपाने	२३	५१.	रुद्र ज्ञवाली	५५
२०.	चूडामणि नेपाल अकिञ्चन	२४	५२.	लीलाराज दाहाल	५६
२१.	छवि ज्ञवाली	२५	५३.	वन्दना दाहाल 'सामना'	५७
२२.	जीवन आचार्य 'निश्चल'	२६	५४.	वसन्त अनुभव	५८
२३.	डा. टी.पी. वराकोटी	२७	५५.	विनयकुमार शर्मा नेपाल	५९
२४.	डीआर न्यौपाने 'सूर्य'	२८	५६.	विमल गिरी	६०
२५.	तारा कंसी	२९	५७.	विवेक दुलाल क्षेत्री	६१
२६.	तारा घिमिरे	३०	५८.	शरद प्रधानाङ्ग	६२
२७.	तिलस्मी प्रभास	३१	५९.	शान्ति अधिकारी	६३
२८.	दाहाल कल्पना	३२	६०.	शान्ति न्यौपाने	६४
२९.	दिव्य गिरी	३३	६१.	डा. श्यामप्रसाद न्यौपाने	६५
३०.	दुर्गाकिरण तिवारी	३४	६२.	सुशील रिजाल	६६
३१.	नन्दलाल आचार्य	३५	६३.	हरि थापा	६७
३२.	नवराज पहाडी	३६	६४.	हिमरत्न तिमल्सिना	६८

स्थायी स्तम्भ -

पुछारको पातो : मुक्तकको पहिचान डा. रमेश शुभेच्छु ६९

आवरण चित्र - सुबोध घिमिरे, क्यालिफोर्निया, अमेरिका ।

वैजयन्ती स्रष्टा सम्मानद्वारा सम्मानित व्यक्तित्वहरू

अङ्क १. प्रा.डा. कपिल अज्ञात (समीक्षा)
 अङ्क ३. बुनू लामिछाने (राष्ट्रिय व्यक्तित्व)
 अङ्क ५. डा. शैलेन्द्रप्रकाश नेपाल (छन्दकविता)
 अङ्क ७. युवराज नयाँचरे (स्वदेशयात्रा)
 अङ्क ९. प्रा.डा. जयराज पन्त (चाडपर्व)
 अङ्क ११. भुवनहरि सिग्देल (प्रणयकथा)
 अङ्क १३. प्रा. गोपीकृष्ण शर्मा (समीक्षा)
 अङ्क १५. डा. घनश्याम न्यौपाने (संस्मरण)
 अङ्क १७. प्रा. शिवगोपाल रिसाल (छन्दकविता)
 अङ्क १९. प्रकाशमणि दाहाल (निबन्ध)
 अङ्क २१. रामप्रसाद पन्त (स्वदेशयात्रा)
 अङ्क २३. नारायण निरासी (छन्दकविता)
 अङ्क २५. किशोर पहाडी (लघुकथा)
 अङ्क २७. गीताकेशरी (लघुउपन्यास)
 अङ्क २९. चन्द्रकान्त आचार्य (राष्ट्रियव्यक्तित्व)
 अङ्क ३१. अमरकुमार प्रधान (राष्ट्रियव्यक्तित्व)
 अङ्क ३३. सुषमा मानन्धर (कथा)
 अङ्क ३५. प्रा. राजेन्द्र सुवेदी (समीक्षा)
 अङ्क ३७. मेनुका पौडेल (निबन्ध)
 अङ्क ३९. धीरकुमार श्रेष्ठ (गद्यकविता)
 अङ्क ४१. प्रा.डा. कृष्णप्रसाद दाहाल (समीक्षा)
 अङ्क ४३. रोचक घिमिरे (संस्मरण)
 अङ्क ४५. घनश्याम राजकर्णिकार (संस्मरण)
 अङ्क ४७. मञ्जु काँचुली (लघुकथा)
 अङ्क ४९. इन्द्रकुमार श्रेष्ठ सरित् (कथा)
 अङ्क ५१. भास्कर भण्डारी (निबन्ध)
 अङ्क ५३. वासुदेव पाण्डे (गजल)
 अङ्क ५५. माधव पोखरेल गोज्याङ्ग्रे (लघुकथा)
 अङ्क ५७. आत्माराम खरेल (निबन्ध)
 अङ्क ५९. डा. रमेश शुभेच्छु (गद्यकविता)
 अङ्क ६१. सूब सेन (नाटक)
 अङ्क ६३. ज्ञान उदास (मुक्तक)
 अङ्क ६५. लक्ष्मण अर्याल (लघुकथा)
 अङ्क ६७. हरि पाण्डे पथिक (राष्ट्रियव्यक्तित्व)
 अङ्क ६९. जनक वाग्ले (गीत)
 अङ्क ७१. रासा (कथा)
 अङ्क ७३. डा. प्रदीपकुमार मैनाली (गजल)
 अङ्क ७५. प्रा.डा. कृष्णचन्द्र शर्मा (समीक्षा)
 अङ्क ७७. हरि थापा (गद्यकविता)
 अङ्क ७९. जीवराज भट्टराई (संस्मरण)
 अङ्क ८१. प्रेम राई परीक्षित (लघुकथा)
 अङ्क ८३. प्रा.डा. लक्ष्मणप्र. गौतम (अन्तर्वार्ता)

अङ्क २. राजेश्वर देवकोटा (पूर्वस्मृति)
 अङ्क ४. उर्मिला लामिछाने (नीतिकथा)
 अङ्क ६. भीष्म उप्रेती (स्वदेशयात्रा)
 अङ्क ८. डा.रामप्रसाद ज्ञवाली (छन्दकविता)
 अङ्क १०. कन्हैया नासननी (विदेशयात्रा)
 अङ्क १२. प्रा.डा.दुर्गाप्रसाद अर्याल (समीक्षा)
 अङ्क १४. रामेश्वर राउत 'मातुदास' (गद्यकविता)
 अङ्क १६. प्रदीप नेपाल (संस्मरण)
 अङ्क १८. विजय चालिसे (निबन्ध)
 अङ्क २०. श्रीओम श्रेष्ठ रोदन (संस्मरण)
 अङ्क २२. मञ्जुल (विदेशयात्रा)
 अङ्क २४. शशी थापा 'पण्डित' (संस्कृति)
 अङ्क २६. ललिता दोषी (एकाङ्की)
 अङ्क २८. राधेश्याम लेकाली (गद्यकविता)
 अङ्क ३०. देवी नेपाल (छन्दकविता)
 अङ्क ३२. दिव्य गिरी (मुक्तक)
 अङ्क ३४. बूँद राना (गजल)
 अङ्क ३६. नरेन्द्र पराशर (छन्दकविता)
 अङ्क ३८. कृष्ण बजगाईं (कथा)
 अङ्क ४०. रामकाजी कोने (मुक्तक)
 अङ्क ४२. मुकुन्द शर्मा चालिसे (छन्दकविता)
 अङ्क ४४. डा. विश्वदीप अधिकारी (निबन्ध)
 अङ्क ४६. खिमानन्द पोखरेल (गजल)
 अङ्क ४८. त्रिलोचन आचार्य (छन्दकविता)
 अङ्क ५०. डा. लेखप्रसाद निरौला (समालोचना)
 अङ्क ५२. वासुदेव अधिकारी (गद्यकविता)
 अङ्क ५४. प्रभा भट्टराई (छन्दकविता)
 अङ्क ५६. शीतल गिरी (निबन्ध)
 अङ्क ५८. दुर्गाकिरण तिवारी (गद्यकविता)
 अङ्क ६०. विनोद नेपाल (स्वदेशयात्रा)
 अङ्क ६२. विष्णुप्रसाद शर्मा पराजुली (कथा)
 अङ्क ६४. डा. विष्णु केसी. (समीक्षा)
 अङ्क ६६. प्रह्लाद पोखरेल (छन्दकविता)
 अङ्क ६८. बालकृष्ण भट्टराई (राष्ट्रियव्यक्तित्व)
 अङ्क ७०. खगेन्द्र खोल्साघरे (संस्मरण)
 अङ्क ७२. रुद्र ज्ञवाली (छन्दकविता)
 अङ्क ७४. तिलस्मी प्रभास (मुक्तक)
 अङ्क ७६. पुण्य कार्की (निबन्ध)
 अङ्क ७८. कलानिधि दाहाल (छन्दकविता)
 अङ्क ८०. कृष्ण बाउसे (हाइकू)
 अङ्क ८२. कलाधर काफ्ले (विदेशयात्रा)
 अङ्क ८४. शिव त्रिपाठी (छन्दकविता)

डा. अमर कार्की

बनोस् मेरो जीवन एउटा तैरिहने डुङ्गा जस्तो
काँडाहरूका बीच फुल्ने फूलको थुँगा जस्तो
उथलपुथल कहिले काहीं नआए जिन्दगीमा
बैराग लाग्दो हुन्छ यो किनाराको डुङ्गा जस्तो ।

तिम्रो काख भन्दा अरू केही नरम छैन मलाई
तिम्रो सामु यो शिर झुकाउन सरम छैन मलाई
मन्दिर, मस्जिद र चर्च कतै धार्डेदिन म आमा
किनकि तिमी नै हौ भगवान् भरम छैन मलाई ।

पीर गर्नेलाई पीरै पीरको पोको छ यहाँ
कोही रोटी र कपडाको भोको छ यहाँ
चिया पसलदेखि विदेश बस्ने सबैलाई
खै किन हो राजनीतिले छोको छ यहाँ ।

जहाँ पनि स्वार्थले मूर्ति थापन हुने रहेछ
चन्दादातालाई धन्यवाद ज्ञापन हुने रहेछ
मन्दिरमा सुनको छ या तामाको छ गजुर
यसैबाट मन्दिरको श्रेणी मापन हुने रहेछ ।

ओठमा मुस्कानसँगै मुहार हँसिलो छ भने
गाला चाउरी परे पनि तन कसिलो छ भने
उमेर चढ्दैमा मात्र बूढो भइन्छ र हजुर ?
सकारात्मक सोच अनि मन रसिलो छ भने ।

वेस्ट पाम बिच, फ्लोरिडा ।

७

अब हाम्रो पालो

गजल, लघुकथा, गीत आदि अङ्क ।

अम्बिका खरेल उप्रेती

रिसाएर आगो हुँदा भुङ्ग्रामाथि झार्न सक्छन्
आफूलाई जोगाएर अरूलाई पार्न सक्छन्
आफ्ना आफन्त खै के के हुन् यी सबै मिथ्या
पत्थरलाई पुज्दै यहाँ ईश्वरलाई मार्न सक्छन् ।

एकै होला लक्ष्य सबैको सफर फरक छ यहाँ
आफ्ना र आफन्तका पनि रहर फरक छ यहाँ
बुझ पुर्गिदै गन्तव्यमा पाइला नचालेसम्म
चन्द्रमा त्यही हो हेर्ने नजर फरक छ यहाँ ।

डालाभरि फूल चुँडेर प्रसाद र फल चढाउँछौ तिमी
दुःखको आहुति दिँदै सुखका निमित्त बल चढाउँछौ तिमी
के पाउँछौ र आफ्ना अब गुणलाई नफाली पत्थर पुजेर ?
भोगका नाममा शुद्ध आत्मा-जल चढाउँछौ तिमी ।

लगाइने अक्षता र जमराको वैज्ञानिक कारण बुझ्नुपर्छ
संस्कृति युगौदेखि चलेको छ समाजिक कारण बुझ्नुपर्छ
सत्य तथ्य एकातिर अहंम् र आडम्बरले पुर्दिँदै छन् दशैं
असत्यको पराजय सधैं दशमी अलौकिक कारण बुझ्नुपर्छ ।

जिन्दगीको दोभानमा अल्मलिएछौ हामीसँगै प्रहरमा
सपना र जिम्मेवारी अनगिन्ती छन् तिम्रो मेरो शहरमा
जीवन सहज हुनेको पछि सङ्घर्षको भण्डार हुन्छ बुझ
खुसी आकाशको जून जस्तै भयो गन्तव्य भेट्ने रहरमा ।

विराटनगर ।

७

आनन्द पौड्याल

संवेदना थाहा हुन आफ्नै मुटु छामी हेर
बिछोडको मर्म बुझ्न पशुपति नामी हेर
आत्मीयता महिमा र महत्त्वको भाव आयो
स्वीकारेको अपनत्व अत्यन्त नै दामी हेर ।

विचारको उत्पत्तिले वेग लिए वीर होला
विकासको अपेक्षामा समृद्धिले शिर छोला
प्रविधिको विकासले आविस्कार पक्कै हुन्छ
मनभिन्न करुणाको अर्थभाव मिर होला ।

असल त्यो भावनाले सत्य बोल्न सघाउँछ
हृदयको जलनले कुरा खोल्न लगाउँछ
प्राचीनका सबै कुरा अर्वाचीन भए राम्रो
मिहिनेती भावनाले माटो घोल्न सघाउँछ ।

मातृभूमि ममताको उचाइ नै छुन्छ मान्छे
अतीतको सम्झनाले सोचाइमा डुब्छ मान्छे
कष्टपूर्ण क्षण आए सहन गर्न गाह्रो होला
भविष्यको आशा गर्दै शिखरमा पुग्छ मान्छे ।

समृद्धिको शिखरमा बुद्धि अघि सरे राम्रो
लेखी पढी शब्दसँग खेल्ने बानी गरे राम्रो
सत्य तथ्य विचारको अर्थ भाव पढी हेर
घाम पानी हावा शक्ति सबै थाहा भए राम्रो ।

नवजागृति, टोखारोड, काठमाडौं ।

७

के तपाईंले हाम्रो वेबसाइट हेर्नुभएको छ ?

web : <http://nepalipublisher.com/>

उत्तम विचार भेटुवाल

जिन्दगीले हरेक पलको हिसाब मागेर हो
भागी भागी हिँड्नु परेको अभाव जागेर हो
सबैभन्दा गह्रौं भारी उठाए झैँ लाग्ने कारण
आफैलाई जिन्दगी चर्को दवाब लागेर हो ।

न साडीमा अल्झिएर हो न चुराले हो
न सुन्दरी देखेर हो न त सुराले हो
बरको डाली ढल्किएको पीपलपट्टि
लाग्छ हाम्रै जस्तो प्रेमिल कुराले हो ।

यो घर कसको आलेको टाले हुन्छ यसैगरी
घर खाने कदम मिलेर चाले हुन्छ यसैगरी
बडाले जो बोल्छन् हुन्छ त्यही सर्वसम्मत
आँखामा छारो हाल्नेले हाले हुन्छ यसैगरी ।

जब कसैलाई कसैको डर रहन्न
विश्वास रहन्न कसैको भर रहन्न
जहाँ मायाको आभास हुन्न भने
खण्डहर बन्नेछ त्यो घर घर रहन्न ।

अग्ला महल देखिँदै छन् शहर हुनसक्छ
गाउँ छोडेर छिर्नेहरूको लहर हुनसक्छ
वर्षौँदेखि यही प्रश्न उब्जिएको छ मनमा
थोरै होलान् बाध्यता धेरै रहर हुनसक्छ ।

टोखा, काठमाडौं ।

७

कमला भण्डारी ढकाल

प्रेमले मोहित होस् या विरहको वेदनाले भर्दा पनि
आभार प्रकट या पीडा व्यक्त आँखाबाट गर्दा पनि
न ठूलो आवाज गर्छ, न नाप तौल नै हुन्छ आँसुको
निकै हलुङ्गो भइदिन्छ मन तप्प दुई थोपा झर्दा पनि ।

कैची बनेर काट्छ त कहिले उन्छ धागो बनेर
सम्वहलिन्छ जरा जस्तै पर्दा बाँडिन्छ हाँगो बनेर
आफ्नै मनभित्रको भगवान् र दानवको खेलमा
अभिनय गर्न निपुण छ मान्छे पानी र आगो बनेर ।

कोही बस्छन् कुरा बेचेर कोही सुरा बेचेर
कोही सियो, धागो छोडी कैची, छुरा बेचेर
एक उनी छन् बसौँदेखि बेरङ्ग देखिन्छिन्
चलाउँछिन् जिन्दगी सिन्दुर, पोते, चुरा बेचेर ।

मलाई टुक्राटुक्रा पारेर गलाऊ गल्लुमै मजा छ
दुःखको भुङ्गोमा राखेर चलाऊ चल्लुमै मजा छ
बारबार जल्लुपर्छ सुन एक नम्बरी बन्न पनि
रापको मुस्लोमा ढाकेर जलाऊ जल्लुमै मजा छ ।

राम्रो लागेको छैन यो समयको गति के के हुने हो
मनभरि डर, त्रास लागिरहन्छ अति के के हुने हो
काल घुमेको छ टाउकामाथि मुटु दुखेको छ आमा
बसेकी छु रुँदै सम्झेर आफन्त जति के के हुने हो ?

तिलोत्तमा -९ रूपन्देही ।

तपाईंले हामीलाई भेट्न खोज्नुभएको हो ?

रचना, विज्ञापन वा पुस्तक-पत्रिकाको लागि
शब्दार्थ प्रकाशनको कार्यालय-चाबेल, गणेशस्थान
०१-४४९७३५१/९८४१-४९६१०३

कर्ण दयाल 'सोराडी'

यही माटोमा जन्मेर एक दिन यही माटोमा मर्नुपछि
बाचुन्जेल अक्करमा पनि सपनाका बीजहरू छर्नुपछि
रात-दिन, घाम-पानी र उकाली-ओराली केही नभनी
अहोरात्र आफ्नै किल्ला भित्र देशको सुरक्षा गर्नुपछि ।

मान्छेको पुच्छरमा पहिचान बनाएर बाँचेको मेरो समाज
जात, वर्णको धूनमा उत्सव मनाएर बाँचेको मेरो समाज
कसरी यहाँ आफूलाई सुसभ्य कहलाउने हो ? थाहा छैन
अभै अन्धविश्वासमा मत जनाएर बाँचेको मेरो समाज ।

गरीब युवाहरूले गाउँ छोडे धनी युवाले शहर छोडे
गरीबले शिरमा ऋण जोडे धनीले निकै सम्पत्ति जोडे
गाउँ-शहर खाली गरेर एउटै आकाशमा उडेकाहरू
कसैले आफ्नो लक्ष्य मोडे कसैले देशकै नाता तोडे ।

वारि भलमल्ल घामको किरण सूर्य पारि भएर हो
आँगनको अनुपम सुन्दरता वरिपरि बारी भएर हो
सबैले स्वीकारेको नकानै नसकेको शाश्वत सत्य
घरको शोभा आमा, छोरी, बुहारी नारी भएर हो ।

जीवन धान्न आफ्नो बारी छैन कुनै घरबार छैन
डुलिरहन्छु डालीको काग जस्तै बस्ने खरबार छैन
सुनाउन खोज्छु डोको खन्याए भै मनका व्यथाहरू
के गर्नु सुन्नेसम्म पनि धैर्य राख्ने कुनै सरकार छैन ।

मेलौली नपा-७, बैतडी ।

७

कलानिधि दाहाल

जे गछौ हुन्छ संस्कार गरौं निर्भीकमा यता
पुरानाका गरी अन्त्य सरौं निर्भीकमा यता
पुर्खा क्यै ह्वैन स्वार्थी नलागी तिनका पछि
मिल्की कायर नौलाको झरौं निर्भीकमा यता ।

एक मानवता हो यो जात अग्लो धरोहर
थेप्चे-चुच्चे भनी घोक्ने रात अग्लो धरोहर
कुवाका भ्यागुताजस्तै कराउने सबै अरू
अझ जीव भने एक खात अग्लो धरोहर ।

मान्छे सधैं अँध्यारो छ यो भित्री भागमा किन ?
नाराजुलुस देखिन्नन् उज्यालो मागमा किन ?
साँच्चै दरिद्रको दाग आगो सल्केछ कि यता
आफ्नै अन्तरको चेत हुन्न यो जागमा किन ?

भागीरथी लिई गङ्गा सानो स्वर्ग खसेछ यो
टप्पुजस्तो यता ओली रानो स्वर्ग खसेछ यो
जता हेयो उहाँ उस्तै सौन्दर्य सारले छुने
धराका छेउमा स्वच्छ छानो स्वर्ग खसेछ यो ।

अपार पारको जन्म विना थाह भई पल
सफा शुध्द सिँडी उक्लौं विना डाह भई पल
थाहै नपाई जानेछौं अदृश्यमा कतै उता
आँखाका तेज नानीझै बाँचौं आह भई पल ।

रातोपुल, काठमाडौं ।

ॐ

के तपाईंले हाम्रा साहित्यिक पुस्तकहरू पढ्नुभएको छ ?

किशन पौडेल

यहाँ बाँचुन्जेल कसैले सोध्दैनन् खबर पनि
मरेपछि भरिन्छ मलामीहरूले बगर पनि
तन गल्छ, मन गल्छ इच्छाहरू मर्दै जान्छन्
उमेर ढल्कँदै गएपछि लाग्दैन कुनै रहर पनि ।

नशा र धमनीमा दौडिरहने त केवल रगत हो
जीवन भन्नु आखिर एक मुठी श्वास फगत हो
मृत्यु शाश्वत सत्य छ क्षणभङ्गुर हो जिन्दगी
जिउँदो साक्षी त केवल एक अटल जगत हो ।

गोलार्धको एक छेउमा रात अर्को छेउमा घाम हुन्छ
कसैको मनमा अल्लाह यशु कसैको प्रिय राम हुन्छ
हरेकको आफ्नै हिँड्ने बाटा र अलग विचार हुन्छन्
कसैलाई मन्दिर, मस्जिद कसैलाई घर नै धाम हुन्छ ।

यो मनलाई तड्पाई तड्पाई सताउने पनि आफ्नै हुन्
भिन्न दुखाएर बाहिर मलहम लगाउने पनि आफ्नै हुन्
जो नजिकै हुन्छन् तिनै ईर्ष्यामा जल्छन् जल्न दिनुस्
यो देहलाई घाटसम्म लगेर जलाउने पनि आफ्नै हुन् ।

बढ्दै गएको छ दिलभिन्न दूरी आज
कसैले रोपे छ यो मुटुभिन्न छुरी आज
शान्त यो सागरमा देखिँदै छ हलचल
अचानक चल्दै छ मनभिन्न हुरी आज ।

हेटौँडा, मकवानपुर ।

७

कुमार दाहाल 'कुसुम'

माया छ भन्छौ तर खेद बोकी
आफन्तमा नै खुब भेद बोकी
जाती नजाती भन को छ मान्छे ?
संस्कार बेच्छन् अब वेद बोकी ।

मारेर आत्मा जब धर्म गछौ
सोसेर आँसु कति कर्म गछौ
घुमेर धर्ती जब भेट्छ टुङ्गो
नाङ्गो भएछौ किन सर्म गछौ ?

पहिलो मृत्यु रोकेको आज कारण बुझ्दछु
दोस्रो मृत्यु अझै रोके फोस्रो तारण बुझ्दछु
मर्नु कुनै नयाँ हो र जहाँ खुसी अनन्त छ ?
बाँची मृत्यु भएको झै झेल्ले चारण बुझ्दछु ।

मिल्नुपर्दा पुराना ती गाली मन्त्र बनाउँछौ
एकताको कथालाई देवी-यन्त्र बनाउँछौ
मञ्चन गर्न सकेका छौ राम्रो नाट्यकला
आफ्नै शक्ति उच्चा, उच्च तन्त्र बनाउँछौ ।

जीव र जिन्दगी उस्तै तर श्रान्ति लुकाउँछौ
क्षम्यमा भुलमा हिँड्छौ तर भ्रान्ति फुकाउँछौ
कस्तो शासन पो ल्यायौ यदुवंश ब्युँझाउने
लाछी शासन गरेरै किन क्रान्ति बुकाउँछौ ?

वागमती-५, सर्लाही ।

अन्तर्वार्ता-१, हाइकु-१, पूर्वस्मृति-१, गीत-१, चाड/पर्व/संस्कृति-३, लघुउपन्यास-२,
नाटक/एकाङ्की-३, विदेशयात्रा-३, मुक्तक-५, गजल-४, लघुकथा-५,
स्वदेशयात्रा-४, राष्ट्रिय-व्यक्तित्व-५, कथा-८, संस्मरण-८, गद्यकविता-७, निबन्ध-८
समीक्षा-८, छन्दकविता-१३ ओटा अङ्कहरू निकालिसकेको

साहित्यिक पत्रिका **वैजयन्ती**को

९१ औँ अङ्क **गजल-अङ्क ५** हुनेछ ।

केपी दगाल 'गोकुल'

रोदनसँगै बाँचेका हजार देख्छु
धनी र गरीब बीचमा दरार देख्छु
खाडीमा युवाशक्ति पलायन हुँदा
न मड्सिर देख्छु न त असार देख्छु ।

अवसर सँगसँगै आएको बाधा जस्तो
भरी हुँदा हुँदै पनि लाग्छ आधा जस्तो
अथाह प्रेम भएर पनि सँगै हुन नपाइने
तिमी र म भैइयो कृष्ण र राधा जस्तो ।

चाहनाहरू राख्दैमा सबथोक नपाइने रहेछ
सपना देख्नलाई पनि औकात चाहिने रहेछ
सुखले छोडे पनि छोड्दैन कहिल्यै दुःखले
सुख भन्ने कुरा देख्ने रहेछ, दुःख दाहिने रहेछ ।

दिएरै आँसुको भकारी मलाई
गयौं नि बीचैमा लतारी मलाई
तड्पाई यो मुटु छियाछिया पार्छ
यादकै जञ्जीरले खसाली मलाई ।

हरेक रात ऐठनको सास फेरेको छु
वस्त्र होइन शरीरमा कात्रो बेरेको छु
भ्रम रहेछ बाचुन्चेलको सबै सुख सयल
शाश्वत सत्य ब्रह्मनालको शयन हेरेको छु ।

७

केशवराज आमोदी

नदीको प्रवाह झैँ आफ्नै गतिमा समय चल्दै छ
युग मातेर आगो झैँ हवारहवार प्रतिक्षण बल्दै छ
मन चाहिँ अनन्तमा निरुद्देश्य एक्लै भौतारिइरहँदा
स्वतहः अनायास मक्किई विषको वृक्ष ढल्दै छ ।

अम्मली हुँ म राजनीतिको राजनीति गरिरहनुपर्दछ
कुसीको आडमा नै स्वार्थको गाग्रो भरिरहनुपर्दछ
सामन्ती झैँ जिउनका लागि दुकुटी-फोर खेल खेली
आसेपासेलाई पनि लाचार भै घाँस छरिरहनुपर्दछ ।

तिम्रो गर्जन सुनेर दलालहरू डराउन थालेका छन् यहाँ
रातभरि घोक्रो फुट्ने गरी कराउन थालेका छन् यहाँ
थाहा छ के गाउँ के शहर तस्कर र निमुखा पिराहाहरू
सुशासनको उज्यालो कोठीबाट हराउन थालेका छन् यहाँ ।

जाऊ फवाँक लगाऊ आजै तिम्रो सातु देश त हो नि
तिमीले दिने हाम्रा लागि बैसको ढुङ्गो ठेस त हो नि
म त हुँ राजा मनको मेरो देश बचाऊ या फाल कतै
तिम्रो लीला दन्त्य कथामा रहने भोलि शेष त हो नि ।

तिमी तारा हौ, जून हौ, जे हौ मनकी रहर हौ
शृङ्गार हौ, रूप हौ, बैस हौ, तनकी लहर हौ
मानसिक र शारीरिक रूपले थकित हुँदाखेरि
हृदयमा भङ्कारित मीठो पनकी नहर हौ ।

रत्ननगर, चितवन ।

वैजयन्तीको लागि रचनाहरू शुद्ध टाइप गरी
shabdarthaprakashan@gmail.com
मा पठाउन सक्नुहुनेछ ।

केशव शाही

मिल्दै न शान्ति दिल भित्र बदला लिनु छ
सयौँचोटि सम्झिँदै चित्र बदला लिनु छ
पत्थरको प्रहार पत्थरले गर्नुभन्दा बरु
दुस्मनलाई बनाएर मित्र बदला लिनु छ ।

जिन्दगी नै अन्त्य गर्न हिँडेको मान्छे
यमराजको शरण पर्न हिँडेको मान्छे
नेत्रहीनको हाँसो देखेर फर्किन पयो
चस्मा नपाएर रूँदै मर्न हिँडेको मान्छे ।

रसिला मीठा निकाल्दै कुरा प्रहार नगर
सोचेको जम्मै भएपछि पूरा प्रहार नगर
सक्छौ भने सामुमा हुँदा प्राण नै लैजाऊ
पछाडिबाट पिठ्युँमा छुरा प्रहार नगर ।

कैयौँ सपनाका मुना जलाई लेखेकी छिन्
छोराछोरीको सोचेर भलाई लेखेकी छिन्
म आफ्नै आमाको बारेमा अरु के के लेखुँ ?
जब मेरी आमाले नै मलाई लेखेकी छिन् ।

लाग्छ जब कसैलाई मात राजनीतिमा
बढाउँछन् मित्रताको हात राजनीतिमा
विचार गर्नु एकदिन समय आएपछि
मिलाएर नै ठोक्छन् लात राजनीतिमा ।

महाबु गापा-१, खरिगौरा, दैलेख ।

७

खगिन रिदम लामा

एउटा मुटु सबैसँग साट्न कति सिपालु
अनेक बहाना बनाई डाँट्न कति सिपालु
मेरो समीपमा तारिफ गरे जस्तै गरी तिमी
दुनियाँसँग मेरै कुरा काट्न कति सिपालु ।

म सोझोलाई गरिसकेछौं धेरै धेरै घात बल्ल बुझें
कसैको नजरबन्दीमा रहे झैं गथ्यौं बात बल्ल बुझें
सबै जातजाति एक हौं भन्ने नारा सुनेथेँ जताततै
तर चोखो माया गर्न नमिल्दो रैछ जात बल्ल बुझें ।

मनभित्र आगो बलेको कसले देख्छ र ?
भित्रभित्रै मुटु जलेको कसले देख्छ र ?
भन्नलाई त अझै तन्नेरी नै छ भन्दिए भैगो
बिस्तारै जवानी ढलेको कसले देख्छ र ?

आऊ प्रिया मेरो घाँटी रेटेर जाऊ
यो दिलको तिम्रो नाम मेटेर जाऊ
पराईको डोलीमा चढी जानु पहिले
एकपल्ट मेरो लासलाई भेटेर जाऊ ।

एक अर्काको प्रेम दिलमा थुनी साथमा बिताउँला
विशाल आकाशको छानो मुनि साथमा बिताउँला
यो जुनी त यस्तै भयो यादमै बिताउन तयार छु
यदि पाइयो भने अर्को जुनी साथमा बिताउँला ।

खोटाङ, इन्द्रेणी पोखरी ।

❦

के तपाईंले हाम्रो वेबसाइट हेर्नुभएको छ ?

web : <http://nepalipublisher.com/>

गङ्गा खड्का

घरि घरि मतिर नै आँखा तान्छौ किन ?
जबर्जस्ती हृदयमा ठाउँ छान्छौ किन ?
तर्किएर टाढा टाढा हुन खोज्दा पनि
स्वप्नको दुनियाँमा उडाई लान्छौ किन ?

आउँदाआउँदै दोबाटोमा हरायौ कि प्रिय ?
भवितव्यवश आफैँसँग डरायौ कि प्रिय ?
प्रतीक्षाले पश्चिमतिर क्षितिज छुनै आँट्यो
तिमी भने शूल झैँ बनेर चरायौ किन प्रिय ?

आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्न मस्किन नि जानेका रैछौ
मीठा मीठा बातहरू पस्किन नि जानेका रैछौ
जब आफ्नो तालुमा आलु फलेको भेउ पाउँछौ
तब खुसुक्क झुक्याई लस्किन नि जानेका रैछौ ।

जस्ताको सङ्गत गरे त्यस्तै हुन सिक्छ मान्छे
भाग्यले साथ दिएसम्म खुसीसाथ टिक्छ मान्छे
सत्कर्म गरे दुनियाँले वाहवाह भन्ने हो बुझ
नत्र भने त निन्दाको संसारमा बिक्छ मान्छे ।

कहिलेकाहीं त निभेको आगो नि बाल्न सिक
लालचको वृक्षलाई नि जरैदेखि ढाल्न सिक
भोलि के हुन्छ भनेर कसले जानेको छ र ?
पछिकालाई पनि समेटी पाइला चाल्न सिक ।

ॐ

गोपालकुमार बिक

तिमी स्वदेश म प्रदेश हुनु परेको छ
एक अर्कोलाई सम्झेर रूनु परेको छ
एउटै मनको दूरी पनि टाढा भएपछि
एकान्तमा बसी तस्वीर छुनु परेको छ ।

बोल्ने बहानामा प्रेम बढ्दै जान सक्छ
त्यो नजरको नशा चढ्दै जान सक्छ
नघोच मलाई त्यो मायाको काँडाले
आज भन्दा भोलि गड्दै जान सक्छ ।

परदेशीले सानोतिनो समस्या झेल्नु पर्दो रहेछ
कोही छैन आफ्नो आफैसँग खेल्नु पर्दो रहेछ
रहरहरूलाई बन्द झोलामा थन्काउँदै राखेर
नदेखिने यी रात र दिनहरू ठेल्नु पर्दो रहेछ ।

आउला आमा कुनै खबर खास बनेर
पक्कै रहने छ जुनीभरलाई आस बनेर
आजभन्दा भोलि मुटु फुट्दै जाँदा कतै
फर्कन्छ कि ? तिम्रो छोरा लास बनेर ।

आमाको पछि तिम्रो नाम अघि लेख्न सकिदैन
आमाको सहाराविना यो सृष्टि देख्न सकिदैन
तिमी बा र आमा छाडेर शहर बसौं भनिरहन्छौ
बा-आमाको दुःख तिम्रो खुसीले छेक्न सकिदैन ।

ॐ

<http://nepalipublisher.com/downloads-vajyanti/dayitwa>

हाम्रो वेबसाइटमा वैजयन्तीका सबै अङ्क

डाउनलोड गर्न सक्नुहुन्छ है ।

गोपीकृष्ण थापा

लिँदै घृणा र पाप मनमा हमेसा के धर्म गर्नु छ र ?
हरहमेसा खेदो खन्दै दोस्रोलाई के कर्म गर्नु छ र ?
राखे पवित्र मन भगवान् छन् आफैमा बुझ्नु छैन
हराएर नैतिकता आफै आफैमा के सर्म् गर्नु छ र ?

साथ दिएर उड्कन्छौ उल्टै के दान गछौ तिमी ?
सद्भावको हिसाब गर्दछौ के मानो भछौ तिमी ?
मागछौ बदलामा आँसु भरपाई गछौ साथको कठै
गरेर अपमान उल्टै जनहरूको के स्वर्ग तछौ तिमी ?

इमान जमान नैतिकता पोलेर खाए सबै
गरे मोलमोलाई सम्पदा मोलेर खाए सबै
आफ्नै आमा घर्तीलाई कुल्चिएर रमाउँदै
बनाए देशलाई खरानी घोलेर खाए सबै ।

धिउँ गुलाबको फूल सुवास छदै शिरको ताज बनें
पुल्युलिउँ दुई चार दिनलाई राजैको काज बनें
हो त्यसैले त रहें हमेसा सजिएर मनमन्दिरमा
पत्थर जस्तै मौन थिएँ र त मौनता कै राज बनें ।

के तपाईंलाई थाहा छ ?

हामी २०७९ र २०८० को
वर्ष साहित्य पुस्तकमा जुटिसकेका छौं ।
प्रत्येक वैशाखदेखि चैत्रसम्म निस्केका
पुस्तकहरूको हामी परिचय प्रकाशन गर्दछौं ।
त्यसैले हामीलाई पुस्तक उपलब्ध गराउनुहोस् ।

साहित्य संवर्द्धन केन्द्र / शब्दार्थ प्रकाशन

चाबेल, काठमाडौं ०१-४४९७३५९/९८४९९४४५९०/९८४९४९६९०३

गोविन्दप्रसाद काफ्ले

जस्तोसुकै निरोगी नि रोगी हुन सक्छन्
सोभसिधा रक्सीकै भोगी हुन सक्छन्
श्रीमती मात्र गतिली परिनन् भने हेर्नुस्
करोडपति श्रीमान् पनि जोगी हुन सक्छन् ।

जिन्दगीमा सधैं अभावको पासो रहन्छ
सकेन गर्न केही दुनियाँको चासो रहन्छ
जति गर्दा पनि रित्तै रहिरहेपछि गोजीहरू
यी चेहरामा न आँसु रहन्छ न हाँसो रहन्छ ।

नराम्रो नजर होस् वा हात लाग्नु हुन्न है
धन होस् वा सुखको मात लाग्नु हुन्न है
आऊ सच्चा मनदेखि जोडिऊँ हामी तर
पिरतीमा कुनै खराब बात लाग्नु हुन्न है ।

सबैथोक तातोस् दिमाग तर तातिनु हुँदैन
जितको खुसीमा नाच्नु तर मातिनु हुँदैन
एक सिक्कामा दुई पाटा हुन्छन् त्यसैले
दुःख पनि आँउछ जान्छ तर आतिनु हुँदैन ।

मुटु नै घायल पार्ने तीखो बाँड आएको छ
रुँनु कि हाँसु यो कस्तो चाड आएको छ
उनीप्रति माया एकोहोरो भएरै त होला नि
उपहारमा आज विवाहको कार्ड आएको छ ।

चन्द्रपुर-१, वागमती, रौतहट ।

७

डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'

लडाइँ गर्नेहरू नै बुद्धका पक्षमा छन्
महायज्ञ गर्नेहरू नै युद्धका पक्षमा छन्
काम एकातिर छ भने चिन्तन अर्कोतिर
शुद्धकर्मीहरू नै अ-शुद्धका पक्षमा छन् ।

आफैले गरेको काम कस्तो भो
मेरो पसिनाको मूल्य सस्तो भो
हराए खुसी खेल्ने तरङ्ग मनका
पानीमा अक्षर लेखे जस्तो भो ।

मेरो देशमा अविश्वासका खाडल गहिरा छन्
भ्रष्टाचार खुल्ला छ मन्त्रीहरू बहिरा छन्
कहिले सुखवा कहिले बाढी हुन्छ मधेसमा
पहाडका डाँडापाखामा अनेकौँ पहिरा छन् ।

समस्याका रोटी बेल्लेछन् कसैले
बाध्यताका गाडी ठेल्लेछन् कसैले
जीवनको यात्रामा हिँड्दा हिँड्दै
आफ्नै रहरहरू पेल्लेछन् कसैले ।

आफन्तलाई कहिल्यै पराई नभन्नुहोस् हजुर
स्वार्थका लागि मूर्खको साथी नभन्नुहोस् हजुर
जिन्दगीको कुनै भरोसा हुँदैन भनिन्छ महाशय
आफ्नो लागि आफैले खाडल नखन्नुहोस् हजुर ।

बर्दघाट, नवलपरासी ।

७

शब्दार्थ प्रकाशनले

२२ थरी शब्दकोश प्रकाशन गरिसकेको छ र

अभै अरू प्रकाशन गर्दै छ ।

के तपाईं पनि आफ्नो शब्दकोश प्रकाशन गर्न

इच्छुक हुनुहुन्छ ?

≧ २२ ≦

चन्द्रप्रसाद न्यौपाने

कतै झेल्ल बाँकी कतै पेल्ल बाँकी
कतै खेल्ल बाँकी कतै जेल्ल बाँकी
कहाँ गन्न जाने कहाँ भन्न जाने ?
छ रे जिन्दगीका कुरा रेल्ल बाँकी ।

‘बडो भो चढेको’ म-बोल्दा नि भन्छन्
‘अहो ! त्यो सडेको’ नबोल्दा नि भन्छन्
कथा छन् व्यथा छन् म बोल्छु कि नबोल्छु ?
खुले ओठ खोल्छु ? नखोल्दा नि भन्छन् ।

मनै नपाको पनि भन्दछ्यौं रे !
धनै नभाको पनि भन्दछ्यौं रे !
खाँदै नखाई विष लाग्छ के पो
गुनै नलाको पनि भन्दछ्यौं रे !

यतिमा उतिमा कति हो कति हो
सपनासरि त्यो अतिमा अति हो
घरको परको पनि मान्य हुँदा
धनमै सबथोक छ रे जति हो ।

नाच्ने छ छाया जब जिन्दगीको
लाग्ने छ काया सब जिन्दगीको
मै कर्मयोगी छु भने मजा छ
लाग्ने छ माया तब जिन्दगीको ।

ॐ

तपाईंले साहित्य तथा शैक्षिक अन्तर्वार्ता, कथा,
कविता, गीत र विश्लेषण फेसबुक
तथा युटुबमा हेर्नुभयो त ?
Khabari Nepal

चूडामणि नेपाल 'अकिञ्चन'

दूरी भएको छु बाटो खोजेको हो
दूरी भएको छु माटो खोजेको हो
मायाको घर उड्न सक्छ धुरीबाट
चोयाको सम्बन्ध भाटो खोजेको हो ।

अग्नि परीक्षामा अनुतीर्ण सीता भएकी छु
आस्तिकहरूले गद्यमा पढने गीता भएकी छु
कहिले हुने हो घाटसम्मको रमाइलो यात्रा
प्रतीक्षामा बनाइएको रिक्तो चिता भएकी छु ।

बग्दाबग्दै बाढीमा लेउ लागेको मान्छे म
दुख्छ नटेक छातीमा भेउ लागेको मान्छे म
भीरबाट टुटेर वर्षौं नदीमा डुबेको पत्थर हुँ
छालहरूले पछार्छन् छेउ लागेको मान्छे म ।

सपना सजाएर तोलामा म पौडिरहेको छु
विपना बगाएर चोलामा म पौडिरहेको छु
धमिलो खोलाले सागर छोइसक्यो होला
किन भ्रमको घोलामा म पौडिरहेको छु ?

सूर्यले ताराहरूलाई जिस्काएको थाहा छैन
सागरले धाराहरूलाई जिस्काएको थाहा छैन
हात्ती, गैंडा गोहो बनाउँदै हिँड्छन् जङ्गलमा
व्यानरले नाराहरूलाई जिस्काएको थाहा छैन ।

ॐ

छवि ज्ञवाली

समय किन यसरी बेहद खराब भएको छ
अचम्मैसित बिग्रिएर दूध सराब भएको छ
फुकीफुकी पाइलाहरू चाल्नुहोस् महोदय
आजकल मित्रको अँगालो धराप भएको छ ।

समय हाम्रै पक्षमा बल्ल बोलेको छ ठिकै छ
पर्दाभिन्नका चर्तिकला खोलेको छ ठिकै छ
पोल्दै नपोलेको समय हो यो आगोले तर
मान्छेले मान्छेलाई बल्ल पोलेको छ ठिकै छ ।

सुदामाका दलिनमा कनिके टाला खाली छन्
कृष्णाका अधीनमा सुनैसुनका सयौं बाली छन्
लोकतन्त्रमा चाहेजस्तो भएन किन हो उन्नति ?
जहाँ कृष्ण पुग्छन् तिनै सुदामाका ताली छन् ।

होला होला भयो तर अहँ भएन खै मेल पनि
यहाँ पाक्न त पाकेकै हुन् बेलाबेला बेल पनि
एकै दिन पूर्व-पश्चिम घुम्ने रहर छ स्वदेशको
किस्ता किस्तामा आउने रैँछ विकासको रेल पनि ।

खरबारी र खर जस्तो होस् सम्बन्ध
आमा अनि घर जस्तो होस् सम्बन्ध
ए प्रेम दिवस ! बुझाइदे न यस्तै कुरा
दूध र तर जस्तो होस् सम्बन्ध ।

सिद्धार्थनगर, रुपन्देही ।

ॐ

के तपाईंले शब्दार्थका शब्दकोशहरू पढ्नुभएको छ ?

जीवन आचार्य 'निश्चल'

टुट्नुपर्छ रहनु हुदैन खोर भनेको
रस्तिवस्तीमा आउनुपर्छ भोर भनेको
फूलको रूप जति सुन्दर देखिन्छ बाहिर
यस्तै आवरणमा लुक्छन् चोर भनेको ।

आज पनि त बजारमा मेला छ
एकअर्कालाई नग्याउने खेला छ
किन दुःख मनाउँ गछौं तिमी ?
गुरु अनुसार कै त चेला छ ।

जीवन कसको लागि पुल बन्यो
जिन्दगी वागमतीको मूल बन्यो
सम्झपछि बिगत दुखेर पोल्छ
यो छाती भित्रभित्रै शूल बन्यो ।

समयसँग चलन सक्नुपर्छ
हुरीमा पनि बलन सक्नुपर्छ
शिखरमा पुग्ने रहर छ भने
आफैलाई छलन सक्नुपर्छ ।

समयले कहिले पर्खिने छैन
यो बाटो हिँडेका फर्किने छैन
यो मन फूल होइन पत्थर हो
तिम्रो यो हर्कतले तर्सिने छैन ।

वागमती, सर्लाही ।

ॐ

डा. टी.पी. वराकोटी

कुण्ड पानी मुण्ड बुद्धि जानिएन जुक्ति
शास्त्रबाट ज्ञान गुनका मानिएन सूक्ति
मुतिसकैँ दैलो देखेँ भए छ ठूलो गल्ती
त्यो गल्तीले होला भनी ठानिएन मुक्ति ।

मान्छे चाहिँ सज्जन हो लोभी माने यस्तो
बिरालो भैँ लुकीछिपी चोरी खाने जस्तो
स्वदेशका सम्पदाको माया मोह केही छैन
घर जग्गा बेची पैसा विदेश लाने कस्तो ?

बालुवामा पानी हाली कुन माछा फल्छ र ?
पानीमाथि आगो फुकी त्यो कहाँ बल्छ र ?
काम कुरो एकातिर कुम्लो बोकी ठिमीतिर
यो पाराले सपनाको घरवार के चल्छ र ?

हावा आउँदा दक्षिणको कान ठाडा हुने
पश्चिमकैँ हावाले नि गर्मी जाडा हुने
ती हावाको गन्ध चाल नबुझेको कहाँ होर?
आँधि ल्याउला भनेर पो मनैँ काँडा हुने !

भाग्य कर्म ठुलैँ रैँछ मञ्च-मञ्च रमाई चढेँ
कार्यकर्ताबाट माला लगाई हात समाई बढेँ
महल ठडियो मोती जडियो पेट पनि ठुलो भयो
आशन शासन भाषणका प्रपञ्च थमाई लडेँ ।
कौशलटार, भक्तपुर ।

ॐ

डी आर न्यौपाने 'सूर्य'

यति कुरा म कसम खाएर भन्छु सरकार
श्रमको सम्मान भए गोठालो बन्छु सरकार
पहिले मुस्ताडे स्याउको बजार बनाएर देखा
अनि खेतबारी त के खरबारी खन्छु सरकार ।

तिमीसँग छुटेपछि फूल खोजी हाँस्य थालें
नजानेर गरेको त्यो भुल खोजी हाँस्य थालें
आँसु पीडा बोक्नलाई एक्लो छैन सडकमा
वियोगी ती मानिसकै हुल खोजी हाँस्य थालें ।

आफ्नै मान्छे यतिसम्म जाली होला सोचिएन
यता दिल चुँडेर उताको माली होला सोचिएन
मुटुभिन्न ठाउँ माग्यो स्वीकार छ भनिदिँ
आउँदा सियो थ्यो जाँदा फाली होला सोचिएन ।

तिमीले आफ्नो भनेको ठाउँ अझै देखाउन सक्छु
ढुङ्गामा खोपेको तिम्रो नाउँ अझै देखाउन सक्छु
हेक्का छ दुनियाँको अधि प्रिय भन्दै अँगालो हालेको
नभए त्यो समाज अनि गाउँ अझै देखाउन सक्छु ।

दृश्य वस्तु कुल्ची हिँड्ने बानी भाँछ उनको अचेल
राहतका भावले पनि हानि भाँछ उनको अचेल
उनकै लागि जहर पिएँ हाँसी-हाँसी कुनै बेला
मैले दे'को अमृत पनि पानी भाँछ उनको अचेल ।

तिलोत्तमा-१, रूपन्देही ।

ॐ

तारा केशी

सुख शान्तिको पाटो हौ आमा
सम्झी आउने बाटो हौ आमा
मैले फुल्ने सुन्दर फूलबारीको
उर्वर मलिलो माटो हौ आमा ।

जङ्गे पिलरले साँध छेकेको देखियो
छिमेकीले हामीलाई हेपेको देखियो
पर्खाल लगाई देश बचाऊ सरकार !
सिमानामा पनि दुःख खेपेको देखियो ।

टार खेतमा आमाले लाको आली सम्झन्छु
त्यही आलीमा भटमास, मासको बाली सम्झन्छु
सुविधा सम्पन्न शहरमा छु र पनि आज
ओत लाग्ने त्यही घरको पाली सम्झन्छु ।

झगडा छ मौरीमा रानोको के कुरा गर्नु
झ्याल ढोका लाग्दैन छानोको के कुरा गर्नु
भएको छ आलोचना बजार तात्ने गरी
मुरी गफ चलेको बेला मानोको के कुरा गर्नु ।

बगैँचाकी फूल म रानी हुँ भनेर
सौन्दर्यकी खास म खानी हुँ भनेर
घमण्ड गर्छन् स्वघोषित गुलाफहरू
काकाकुल बस्तीमा म पानी हुँ भनेर ।

वस्तीपुर, लालबन्दी-९ सर्लाही ।

❁

तारा घिमिरे 'स्वेच्छा'

कोही चिल्ला गाडीमा कोही त झाडीमा छन्
कोही चिसो भुइँमा कोही सोफा राडीमा छन्
नेपालीको भाग्य देखेर अचम्म लाग्छ मलाई
कोही सिंहदरबार कोही अरब खाडीमा छन् ।

गरीबको झुपडीमा खोलो बाढी पहिरो भएपछि
अन्यायमा न्याय दिने सरकार नै बहिरो भएपछि
कसलाई के भनेर सम्झाऊँ म यो स्वार्थी दुनियाँमा ?
सहन सक्ने शक्ति हुँदैन रैछ चोट गहिरो भए पछि ।

ज्यानको बाजी राखेर यो धर्तीमा टेकायौं आमा
मातृवात्सल्य धाराले भोक प्यास मेटायौं आमा
भगवान् भन्दा पनि उच्च स्थानमा राख्या छु मैले
असल संस्कार शिक्षा दिँदै भविस्य देखायौं आमा ।

उन्नत जातको मल र बिउबिजन भेटिएन सरकार
धाँजा फाट्यो खेतमा अझै कुलो देखिएन सरकार
कृषि प्रधान देश नेपाल विश्वमाझमा चिनिएको
भूमिहीन किसानको समस्या छेकिएन सरकार ।

मलाई पढाउन आमाको चोली फाटेको सम्झिन्छु
दैनिक अठार घन्टा काम गरेर काटेको सम्झिन्छु
बाबा बित्तु भएछ महिना दिनमा जीवन जिउन
हरेक सङ्घर्ष गर्दै नाम्लो दाम्लो बाटेको सम्झिन्छु ।

सङ्खुवासभा, खाँदबारी ३ ।

७

तिलस्मी प्रभास

चौपायाले झै आफ्नो चरन आफै भरेको मान्छे म
चढ्न खोज्दा हजारौं पटक तल झरेको मान्छे म
जुधिरहेँ कहिले आफैसँग कहिले अरूसँग तैपनि
उठेर सगरमाथा नै चढ्ने साहस गरेको मान्छे म ।

तिम्रो इसारामा म ननाचेर तिम्रो के हानि भयो ?
तिमी हाँस्दाखेरि म नहाँसेर तिम्रो के जानी भयो ?
तिमीले मान्छे नठान्दा मैले तिम्रा कुरा नमान्दा
तिम्रो भीडमा नबाँचेर एक्लै बाँच्ने बानी भयो ?

म बाह्र हातको डोरी बाट्न नजान्ने मान्छे
म सधैंभरि तिमी झै ढाँट्न नजान्ने मान्छे
मसँग सङ्गत गरेर तिमीलाई फाइदा नै के ?
म जुत्ता चाट्न र कुरा काट्न नजान्ने मान्छे

म पटक पटक मनुभन्दा एक पटक मर्न ठीक ठान्ने मान्छे
म मरेर हैन जिउँदैमा वैतरणी आफै तर्न ठीक ठान्ने मान्छे
मलाई यत्ति थाहा छ तिमी अरूलाई गन्दैनौ मान्छे भन्दैनौ
म स्वर्गको नोकर हैन राजा हुन नरक झर्न ठीक ठान्ने मान्छे ।

मन र विचार नमिल्नेसँग नाता तोडिएको राम्रो
मन, वचन र कर्म मिलेमा नाता जोडिएको राम्रो
आफन्त केलाई भन्ने आफ्नो पन नभेटिएपछि
जीवनका त्यस्ता काँडाहरूबाट छोडिएको राम्रो ।

बौद्ध, काठमाडौं-६ ।

७

के तपाईंले शब्दार्थका कथा, कविता र निबन्धका
पुस्तकहरू पढ्नुभएको छ ?

दाहाल कल्पना

जताततै जालैजालो बाँच्च मन छैन
कमलको फूल होइन साँच्च मन छैन
खाल्डाखुल्डी यत्रतत्र पापको भकारी
सबै उस्तै हो कि लाग्छ जाँच्च मन छैन ।

सुचिकारले सधैँभरि अरूका लुगा सिएको हुन्छ
गरीबको धन मात्र श्रम त्यो अरूले नै लिएको हुन्छ
देख्दैमा तथ्य के थाहा हजुर नभन्नुस् सधैँ सही छु
पीर मर्कामा डुबे पनि बाहिर हाँसेर जिएको हुन्छ ।

दुई दिनको जिन्दगी भन्छन् कता रमाइलो उतै धाउनु छ
गरीबका अगाडि बिलौना भक्तका अघि भजन गाउनु छ
थाहा छ आउँदा मुठ्ठी बाँधेर खाली हात फिँजाएर जाँदा
तैपनि प्रशंसाका घैँटा भर्न ठूला ठूलाका नाम दाउनु छ ।

पीडा सास्ती नभोगी अरूले भन्दैमा के थाहा
लाख हो कि सय बिटा अरूले गन्दैमा के थाहा
अनुभव छैन देख्दा हृदयमा पुग्दैन आफ्नो बनेर
प्रसवपीडा कस्तो गर्भवतीले कन्दैमा के थाहा ।
रातोपुल, काठमाडौँ ।

७

**शब्दार्थ प्रकाशनको वेबसाइटमा वैजयन्तीका
सबै अङ्क, हाम्रा सबै गतिविधि, शब्दकोशहरूको
सफ्टवेयर र कार्यक्रमका तस्वीर,
फिलिम तपाईंका लागि उपलब्धिपूर्ण हुन सक्छन् है !**

mail : shabdarthprakashan@gmail.com
web : www.shabdarthprakashan.com/
www.nepalipublisher.com

दिव्य गिरी

दुवैको सम्बन्धलाई कमल बनाउँदैछु
प्रेमको आकासलाई अटल बनाउँदैछु
ठड्याउनेछु गर्वकासाथ तिम्रो आँगनमा
म पनि त एउटा ताज महल बनाउँदैछु ।

बुद्धको देशमा आज बुद्ध आफै रुन थाल्यो
भ्रष्टाचारले कताकता आकाश छुन थाल्यो
हिजोआज मेरो देशमा अनेक देख्नुपर्छ
एकदिन हुने गाईजात्रा सधैं हुन थाल्यो ।

लेख्दालेख्दै अधुरो रहेको गीत जस्तो
हेर्दाहेर्दै पातबाट खसेको शीत जस्तो
भरोसा क्यै नहुने रहेछ यो जिन्दगीको
लाउँदालाउँदै छुटिगएको प्रीत जस्तो ।

कहिले तीर भैँ लाग्छन् तिम्रा आँखाहरू
कहिले मदेखि भाग्छन् तिम्रा आँखाहरू
आँखा तीर भैँ लागे नि टाढा भागे पनि
जहिल्यै मलाई ताक्छन् तिम्रा आँखाहरू ।

धेरै ताराहरू भन्दा पूर्णिमाको जून चाहिन्छ
धेरै बाजाहरू भन्दा सारङ्गीको धुन चाहिन्छ
बाहिर आवरण मात्र टल्किँदैमा राम्रो हुँदैन
वस्तु भित्रको सुन्दर भाव र गुण चाहिन्छ ।

म.न.पा. ५, टीकाथली, ललितपुर ।

❁

के तपाईंले शब्दार्थका उपन्यास, बालसाहित्य र समीक्षाका
कृतिहरू पढ्नुभएको छ ?

दुर्गाकिरण तिवारी

हरेक निकायहरूमा भ्रस्टाचार मात्र छ सहिनसक्नु मर्म छ
काण्डैकाण्ड हुने मेरो देशमा न गतिलो नीति छ न धर्म छ
बुझेर पनि दुष्ट-निकृष्टहरूको पछि लाग्ने कस्ता हामीहरू ?
देश र जनता कप्लकै खाने पाखण्डीहरूलाई के सर्भ छ ?

दर्कन्छ पानी चर्कोको घाम र उसको कामको पाटै बिर्सन्छ
तब छाउँछ दम्भ र अहङ्कार आफू हिँडेको बाटै बिर्सन्छ
म हेर्छु सधैं पाप र पुण्य, पसिना र पानी, लाज अनि कात्रो
क्रोधले मान्छे जलेको जल्यै छ अन्त्यमा जाने घाटै बिर्सन्छ ।

मूर्खहरूका माझमा जे गफै छाँटे पनि पण्डित भइन्छ
निष्ठापूर्वक कार्य गरी स्वाभिमानी बन्दा खण्डित भइन्छ
मौलाउँछ, फुल्छ-फल्छ अधर्म र झुटको पराकाष्ठामा
त्यसैले जतिसुकै सत्यको मार्गमा चलनुस् दण्डित भइन्छ ।

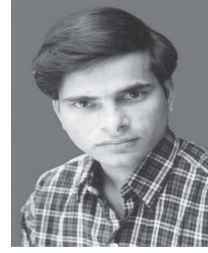
खहरेहरू बर्खासा उर्लिन्छन् हिउँदमा सुक्छन् यति बुझ्नु
छोटो बाटो रोज्नेहरू एकदिन अवश्य चुक्छन् यति बुझ्नु
आवरणले मात्र दुनियाँ जितिँदैन भन्ने बुझ्दैन मनुष्य किन ?
हात्तीहरू लम्किँदै गर्छन् भतुवा कुकुर भुक्छन् यति बुझ्नु ।

पोखरा ३२, कास्की, हाल काठमाडौं ।

७

तपाईंले साहित्य तथा शैक्षिक अन्तर्वार्ता, कथा,
कविता, गीत र विश्लेषण फेसबुक
तथा युटुबमा हेर्नुभयो त ?
Khabari Nepal

नन्दलाल आचार्य

खाँदा खुवाउँदा मुलुक मात्रै शेष रह्यो
परिचयविनाको जनताको भेष रह्यो
जताततै उस्तैको उस्तै एकनासे युग
हुँदाहुँदै यहाँ नक्सामा मात्रै देश रह्यो ।

बाहिर शत्रु भित्रभित्रै त मेल नै देखियो
जनकार्य गर्न भनेपछि भ्रेल नै देखियो
बगलीमा छुरा राखी ईश्वरको खोजी गर्दा
संसदभित्र पहलमानी खेल नै देखियो ।

मान नपाई पुरानो सोच हरायो अचेल
नयाँ युगले सबैलाई के गरायो अचेल ।
बेपत्ता भयो भेटिँनँ कतै भरोसा खोज्दा त
मन बसमा हुनसमेत डरायो अचेल ।

दुर्बल खेलाडीसँग खेल खेलेको होइन
बहुमतको बल लगाई पेलेको होइन
नीति सफा भए पनि नियत बिग्रेर मात्रै
भित्तामा टँसाउने सोचले ठेलेको होइन ।

मन नभएकादेखि छक्क परेर आएछ
राहतको नाम जपी बिउ छरेर आएछ
काम अकैँ मुख मात्रै मीठो जमाना यस्तै छ
जनसेवक हुँ भन्थ्यो सधैँ चरेर आएछ ।

सिद्धार्थटोल, उदयपुर ।

७

नवराज पहाडी

दुई दिनको जिन्दगी, नाता पनि उस्तै धन्न रै'छ
था'भो व्यवहारले साथीको मन कति सम्पन्न रै'छ
साँच्चै ! हिड्ने बाटो र हेर्ने दृष्टि फरक भएपछि
साथीत्वको नवीकरण गर्नुको अर्थ रहन्न रै'छ ।

राखौ सोच सहजताको अवश्य जीवन देखिन्छ नि !
रम्दा सिर्जनाको फाँटमा सबै गौँडाभीर मेटिन्छ नि !
नभरिने भाँडो भए नि ! जितिन्छ धैर्य र साहसले
डाँडै डाँडाको यात्रामा पनि द्यौराली त भेटिन्छ नि !

आभास गर्ने गराउने नै स्पर्श हो, जस्ले छुन्छ धेरै
चाहनाको अभावले पोल्छ र त मान्छे रुन्छ धेरै
खुल्छ प्रेम आदर्श, त्याग अनि समर्पण बीचमा
नाम र जात उस्तो छ मायाको कसलाई हुन्छ धेरै ?

छाड्यो फुल्लन संस्कारविहीनताले बाहुन जाति गर्वले
खुल्छ र फुल्छ जसरी फूल त्यो पारिजात राती गर्वले
कहिले काहीं ठेस लागे वा खुट्टा चिप्लियो भने बेग्लै
अन्यथा लाग्छ सधैं फुलिरहने छ त्यो छाती गर्वले ।

पिट्यो समाजलाई नक्कलले त्यसैले भा'छ जामाको दुर्गति
छन् चलेका अनेक हल्लाखल्लाहरू भयो सामाको दुर्गति
सक्छु सहन गर्न आफूमा आइलाग्ने भारी दुःख कष्ट पनि
तर सक्दै सक्दिनँ सहन गर्न म 'नेपाल आमा'को दुर्गति ।

लमजुङ ।

ॐ

नवशिला नवराज पोखरेल

पीडा दिई दिलको धड्कन बढाएर गयौ तिमी
जिउँदै मलाई चिता माथि चढाएर गयौ तिमी
सगैँ जिउँने मर्ने बाचा कसम व्यथै खेर गयो
आगो लागाई मलाई पापी डढाएर गयौ तिमी ।

माया गर्ने बाहानामा यो मन मुटु हयौ तिमीले
लुटी मेरो जवानी यो स्वार्थ पूरा गयौ तिमीले
झुठको खेती गर्ने बानी रैछ तिम्रो पहिलैदेखि
आफू अमृत पिई ममा बिष मात्र भयौ तिमीले ।

दियौ पीडा मलाई तिमीले सम्झिएर रुन्छु अचेल
बेला बेला भक्कानिदै बेहोस जस्तै हुन्छु अचेल
सत्य कसम कुनै प्रहर छैन मैले नरोएको,
रुन्छन् आँखा सिरानीलाई आँसुलेनै धुन्छु अचेल ।

भिन्नभिन्नै यो हृदय मेरो जलेको छ आजभोलि
मडारिँदै यो मनमा आँधी चलेको छ आजभोलि
जब उसले मेरो विश्वास भरोसालाई तोडी गयो
निष्ठा अनि प्रेमको आधार ढलेको छ आजभोलि ।

तिम्रै हुँ म भनी मलाई अँगालोमा कस्यौ मलाई
माया गर्ने बहानामा तिमीले तेल नै घस्यौ मलाई
मनोमानी गयौ मलाई धोका दियौ फर्किएनौ
घात गरी यो मुटुमा तिमीले छुरा धस्यौ मलाई ।

बेलबारी -२, लालभित्ती, मोरङ ।

ॐ

डा. नारायण निरौला

म बोकिरहन्छु तिमी मेरै ढाडमा बुट बजार्ने गर
म सहिरहन्छु तिमी मलाई नै बाटामा लछार्ने गर
आफैले खेलाएर हुर्काएको हुँ, लाग्छ माया र दया
कृतज्ञतामा तिमी मलाई नै बारम्बार पछार्ने गर ।

हो ! आफ्नै ठानेर तिम्रा लागि मागेको थिएँ
पर्दा काम लाग्छ भनी साथ लागेको थिएँ ।
दूध पिएर बिष दिने रङ्गीन साँप परेछौ तिमी
पछुताउँदै भन्छ मन, किन काँध थापेको थिएँ ?

यो वा त्यो कुरामा तिमी लड्ने गर्दछौ
खै के कुरा हो कुन्नि मनमा गड्ने गर्दछौ
शत्रु झैं ठान्छौ हे अबुझ ! जो हितकारी छ
सधैंभरि अरुकै बुई किन चढ्ने गर्दछौ ?

हिजो आज तिमी र म फाटेको मन लिएर
सिलाउन गइरहेछौ उसैसँग यो तन दिएर
हाम्रो मन भन्यामभ्रूरुम पार्न लगानी गरेथ्यो
बुझेको खै फुटाएछ हामीलाई धन दिएर ।

विचार गर थाहै नपाई चोट लाग्न सक्छ
आफैलाई पनि त्यसको खोट लाग्न सक्छ
तिमी तिम्रै ठाउँमा छौ र म छु मेरै ठाउँमा
भीरबाट लड्ने पनि ओट लाग्न सक्छ ।

चतरा, सुनसरी ।

नारायण नेपाल

विचारको ढिपले केही भन्नु छ सुन्नुहोस्
योग्यताको खिपले तारा गन्नु छ चुन्नुहोस्
यो चोला एक दैवी अवसर हो केही गर्ने
सिर्जनाको सीपले मान्छे बन्नु छ गुन्नुहोस् ।

सके गरे हुन्छ सुभियोस् यहाँ सुन पोतेको केश होला
ज्ञान र सीपले रुभियोस् र सोचियोस् रोजेको देश होला
काव्यिक रचनामा सिन्को 'लौरो' आदि देख्दा भन्न मन लाग्छ
प्रथमतः मानक बुभियोस् अनि बेग्लै सोचेको बेश होला ।

त्यो काँटी त्यो सलाई अन्यथा जनिन्न
फोहोर कुँडा चलाई सुकिलो बनिन्न
के न के ईर्ष्याले जलेको मात्र देख्छु
आफ्नै मन जलाई 'शीतलु' भनिन्न ।

बडो शब्द दारा बनाएर धस्छन्
सधैं भिन्न पारा जनाएर डस्छन्
हिजो आज उनको सडेको छ बानी
अहो ! डुङ्गा सारा गनाएर बस्छन् ।

सबै बाधा बिर्सिँ खुस मन गरी घुम्न पटिए
गरी हाताहातै मधुर लयले भुम्न डटिए
अहो ! देखी भुन्दै कुसुम युवती सोच्छु
म के गर्छे होला मकन सब ती चुम्न खटिए ?

रामहिटी, काठमाडौं ।

७

**गीत, गजल, म्युजिक भिडियो,
विवाह, कार्यक्रम आदिको लागि**

हामीलाई सम्झनुहोस्
Four Cube Entertainment
9860660925/9841466812

निर्मलरमण पराजुली

कालो रात हट्न जसरी त्यो उज्यालो रवि चाहिन्छ
विचारको शक्तिले संसार बदल्न त्यस्तो कवि चाहिन्छ
छन् समाजमा धेरै छन, कुरीति कुसंस्कार कुविचारहरू
बदल्नु छ यो समाज भने, मान्छेमा स्वच्छ छवि चाहिन्छ ।

तरुनी भनेपछि मान्छे किन यति हुरुक्क हुन्छन् ?
यसो तरुनीले हेरिदिँदा कति सारो फुरुक्क हुन्छन्
तरुनीले छेउमै आई बोलचाल गरिदिँदा त झन्
केश फुलेका बूढा पनि तातिएर जुुरुक्क हुन्छन् ।

आफ्नै मुटुजस्ता सन्तान पखेटा लाग्दा उडेर गए
मेरै छाती राजमार्ग बनाई गन्तव्यतर्फ गुडेर गए
सन्तान ठूला भए भने हेर्छन् भन्नु गल्ती रहेछ
तर आज बदलामा मेरा सारा खुसी चुँडेर गए ।

अचेल मेरा सन्तान किन यति अबुझ बन्न थाले ?
हिमाल पहाड तराई छुट्याई तेरो मेरो भन्न थाले
सिङ्गो देशको कुरै छैन वर्ग जातको पछि लाग्दै
सदभाव बोक्ने छातीभित्र साँच्चै खाडल खन्न थाले ।

छक्कै परून् सारा संसार त्यस्तो माया गर्न सकूँ
जति जुनी पाए पनि तिम्रै भागमा पर्न सकूँ
सत्य माया गर्ने मान्छे, कस्ता हुन्छन् भन्दाखेरि
मेरै नाम लिऊन् सबले यत्ति गरी मर्न सकूँ ।

सामाखुसी, काठमाडौं ।

७

नेत्रबहादुर श्रेष्ठ

सूर्य सधैं सधैं पूर्वबाट नै उदाउँछ
फूलले सधैं बगैँचालाई नै सजाउँछ
न्याय वा अन्याय जेसुकै भए पनि
पाप सधैं सधैं धुरीबाट नै कराउँछ ।

आफू नखाई सन्तानलाई दिन्छिन् दूधको धारा
सन्तानले गल्ती गरे पनि बन्छिन् मनको तारा
भेदभाव पटककै नगरी सधैं समान व्यवहार गर्ने
संसार देखाउने माता नै हुन्छिन् सबैको सारा ।

समयले सिकाउँछ पक्कै ज्ञानको महत्त्व
अनुभवले सिकाउँछ व्यवहारको महत्त्व
कोही खाफना आफन्त वा अन्य बितेपछि
मृत्युले मात्र सिकाउँछ जीवनको महत्त्व ।

भूगोल धेरै भए पनि पृथ्वी एउटै हुन्
नाम अनेक भए पनि भगवान् एउटै हुन्
काला, गोरा, साना, ठूला जे जे भए पनि
मनुष्य अनेक भए पनि रगत एउटै हुन् ।

सन्तानहरू परदेश जान ऋण काढ्छन्
बुवाआमा सन्तान फर्कने दिन काढ्छन्
मीठो खाने राम्रो लगाउने दिन गन्दागन्दै
जिउँदो सन्तान घर नआउँदा प्राण त्याग्छन् ।

ठूलो सिरूवारी, सिन्धुपाल्चोक-१३ ।

ॐ

प्रमोद नेपाल

अचेल कविता जति फुदैन
लेख्ने साइत कति जुदैन
जताततै डुङ्गुर छ फोहरको
जागौ समयले रति कुदैन ।

लक्ष्य पाउन अघि बढ्नु पर्दो रहेछ
ज्ञानी हुन धेरै पढ्नु पर्दो रहेछ
औधी विचित्रको चलन छ यहाँको
कुसी हत्याउन कहानी गढ्नु पर्दो रहेछ ।

हाँसेको छु यसरी नै कुनै आह छैन
खाएको छु उसरी नै कुनै चाह छैन
सबैको भाग्यमा सुख हुन्छ कहाँ र ?
बाँचेको छु जसरी नै कुनै डाह छैन ।

ऊ आफैलाई निकै ठूलो सर भन्छ
आफ्नो काम पनि अरूलाई गर भन्छ
अकरमन्यहरूकै बिगबिगी भो यहाँ
मान्दैन कसैलाई पनि छैन डर भन्छ ।

तिमी आउने त्यो बाटो कुरिरहँ
यत्तिकै बस्नुको साटो घुरिरहँ
समय बिताउन कठिन भो त्यसैले
खाल्टो परेको पाटो पनि पुरिरहँ ।

ॐ

बाबुराम न्यौपाने 'उत्स'

लोकतन्त्रमा तानाशाही छद्मसत्ता चल्ल भने
स्वाभिमान समृद्धिको सुन्दर किल्ला ढल्ल भने
विकल्पमा कयौँ मार्ग खोज्न सक्छन् जनताहरू
अदूरदर्शी शासक वर्ग सधैँ प्रकाश छल्ल भने ।

प्रेमको सत्ता कसले कहाँ सधैँभरि ढाल्न सक्यो
सत्यको मुख कसले कहाँ सधैँभरि टाल्न सक्यो
पवित्र मनको गर्भबाट जन्मिएको अमर सत्ता
कुन युगमा कसले कहाँ सधैँभरि फाल्न सक्यो ।

चोरीको चुम्बन अमृत समान मीठो हुन्छ
वृद्ध पनि भर्भराउँदो चुलबुले ठिटो हुन्छ
एकान्तमा अन्तरङ्ग मीठा पल मिल्छन् जब
यही बेला घडीको सुई किन किन छिटो हुन्छ ।

मनको शान्त तलाउमा आगो बल्यो भने
इमानदार मानिसहरूको गरिमा ढल्यो भने
सुशासनको डिङ हाँक्नु व्यर्थ हुन्छ दुनियाँ
दुष्ट अहङ्कारी शासकको सत्ता चल्यो भने ।

अकृत धन नभए पनि जीवनको गर्जो चलेकै छ
पसिनाका मोती बेचेर जसोतसो चुलो बलेकै छ
तिमी स्वतन्त्रता र स्वाभिमानका डिङ के हाक्छौ
बरु मेरै पैतालामुनि दासत्वको साम्राज्य ढलेकै छ ।

दमक, झापा ।

ॐ

बाबुराम पोखरेल

सबै अङ्ग पर्गेल्न सकिनँ मात्र हात लेख्दै छु
गहिराइमा पुगिनँ केवल गफ र वात लेख्दै छु
आजसम्म यति भन्छु के लेख्छस् भन्नेहरूलाई
भर्खर भर्खर विरुवाको अलिकति पात लेख्दै छु ।

यता फाट्दा यतै उता फाट्दा उतै टाल्नु पयो
नसुन्ने नबोल्ने यी दुर्गुण जति जम्मै फाल्नु पयो
माइती घरमा चिच्याएर पनि केही पार लागेन अब
अस्तित्व खोज्न पनि हामीले राँको नै बाल्नु पयो ।

आँखाभित्रै पस्ने गरी धुवाँको मुस्लो कालो आयो
त्यसैबेला चिउँडो रुदै गर्दा अताल्लिँदै गालो आयो
यस्तै हुन्छ अचानक दारीमा डढेलो लाग्यो भने
बुझ्नुपर्छ अब छिट्टै जुँगाको पनि पालो आयो ।

फुल्दोफल्दो जिन्दगीको दृश्य सधैं आहा हुन्छ
जिन्दगीमा सफलताको सबैलाई चाहा हुन्छ
सङ्घर्ष हो जिन्दगी यो भन्न कति सजिलो छ
आगो पिएर मात्र बाँच हिम्मत त्यहाँ थाहा हुन्छ ।

सुख यसले दिएन खै बस्ने ठाउँको पिलो भयो
विचित्रको माया बस्यो तर चिनापर्ची ढीलो भयो
एक अर्कामा भेट नहुँदा छटपटीले सताउँछ
खुसी हुन लाँको माया मुटुमाभ्र किलो भयो ।

विराटनगर ।

ॐ

मनोज बखेल

मान्छे सानो गल्लीले बिग्रियो
टाई, कोट र खल्लीले बिग्रियो
नबिग्रियोस् पनि किन महोदय
घरगाउँको चल्लीले बिग्रियो ।

धुप अक्षेता फूल र पाती चढायो
एक्लै गएर उसले राती चढायो
आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्न साथीले
बलिमा आफ्नो साथी चढायो ।

कसले पठायो बन्द खाम गयो
बजारको हल्लामा नाम गयो
उसले धोका पायो प्रेममा अनि
आफैबाट निस्केर कुन धाम गयो ।

आफ्नो कारण हालमा पुग्यो
मातेर बेसुरको तालमा पुग्यो
जुवादेखि तीन कोस पर बस्ने
ऊ आज जुवाको खालमा पुग्यो ।

बिर्सै पनि त हरसाल यादमा आउँछ
पुगेर नदीको मङ्गधारमा गीत गाउँछ
यो गीत भन्नू नै त उनको याद हो
यो यादको तरङ्ग रोमरोम छाउँछ ।

वस्तीपुर, लालबन्दी-९ सर्लाही ।

ॐ

मातृकाप्रसाद आचार्य

झुल्के किरणले पोतिएकी तिमी
लालीगुराँसमा पोखिएकी तिमी
प्रकृतिकी हौ बहुमूल्य उपहार
सोद्वै शृङ्गारले छोपिएकी तिमी ।

समयअनुसार रमाउन जानेको छु
आफ्नो घरजम जमाउन जानेको छु
मलाई छोड्ने कल्पनासम्म नगर है
समुद्र तरेरै पनि समाउन जानेको छु ।

सदा उज्यालो छन् जीवनमा
सुनौला रडहरू भर्नु जीवनमा
बाँच्नु स्वर्गीय अनुभूति साथ
उत्साहमा सयर गर्नु जीवनमा ।

एउटा गुन लगाएर जाऊ
यो ब्रह्मचर्य बगाएर जाऊ
हरिश्चन्द्रको औचित्य छैन
मेरो इमान डगाएर जाऊ ।

कसैको खास नहुन सक्छु
कसैको आस नहुन सक्छु
नराख्नु अपेक्षा कसैले है
कसैको सास नहुन सक्छु ।

ॐ

मिलन समीर

नीलहीरा भेटिएपछि त सुनलाई पनि बिसिँदियौ
उज्यालो देखिएपछि त जूनलाई पनि बिसिँदियौ
मलाई मात्रै होइन तिमीले अरू कसैलाई भेटेपछि
दुःख पर्दा मैले लगाएको गुनलाई पनि बिसिँदियौ ।

जोखिमहरू मोल्नैपर्ने बानी लागेको छ
मनका कुरा खोल्नैपर्ने बानी लागेको छ
दुनियाँको आँखा छली फुर्सद निकालेर
कसैसँग त बोल्नैपर्ने बानी लागेको छ ।

अविरल दुई आँखाको बाटो हुँदै झर्छु होला
जिन्दगीको सबैभन्दा अफठचारोमा पर्छु होला
मैले तिमीलाई छोडे भने के गछ्यौं खै थाहा छैन
तिमीले मलाई छोड्यौं भने म त ज्युँदै मर्छु होला ।

नजर घुमाएर दायँबायाँ हेर्ने मन लाग्दैन
अरू कसैले भनेको कुरा टेर्ने मन लाग्दैन
यस्तो बानी लागेको छ कि मलाई धरोधर्म
तिमीविना त सास पनि फेर्ने मन लाग्दैन ।

कोही हास्दै हिँडेका छन्, कोही रुँदै हिँडेका छन्
कोही फेरि एकोहोरो पागलप्रेमी हुँदै हिँडेका छन्
पोतिएको थियो जसको अनुहारमा कालो मोसो
उनीहरू अझैसम्म पनि उही ऐना धुँदै हिँडेका छन् ।

करादीखोला, स्याङ्जा ।

७

मीना चौलागाई

स्वाभिमानी शिर कतिखेर झुकाउनुपर्छ थाहा हुन्न
आफ्नै आत्मालाई आफैले सुकाउनुपर्छ थाहा हुन्न
कसैसँग हात फेलाउनु पहिले निकैबेर विचार गर्नु
त्यसको मूल्य फेरि कसरी चुकाउनुपर्छ थाहा हुन्न ।

उम्रन्छन् समस्याका झारहरू तर जिलाउनुपर्छ आफै
भक्तिए टाल्नुपर्छ च्यातियो भने सिलाउनुपर्छ आफै
अलग मनसँग लय नमिलेको गुनासो गर्नुभन्दा पनि
जिन्दगीमा नमिलेका छेउकुनाहरू मिलाउनुपर्छ आफै ।

शङ्ख फुक्दा देशकै नाम भजाइदिनु मलामीले
आर्यघाटमा देशभक्ति धून बजाइदिनु मलामीले
छातीभिन्न आफ्नै देशको माया बोकेर जान्छु
लासमाथि देशको झन्डा सजाइदिनु मलामीले ।

जति पर्छ खडेरी उति बढ्छ दिलको नहर किन होला ?
परिखँदै नदीले तैपनि विचलित छैन बगर किन होला ?
जति खोजे पनि आफूभिन्न उत्तर नभेटिने केही प्रश्न यी
मनभिन्न दुख्छ तर आँखामा देखिन्छ असर किन होला ।

सहनु हुँदैन अन्यायका विरुद्ध बोलेर बाँच्न जान्नुपर्छ
खुसी बाँड्दै आपसमा सद्भाव घोलेर बाँच्न जान्नुपर्छ
मिल्छ खुसी दिएर जति मिल्दैन त्यति पाएर कहिल्यै
बन्द मुठी लिएर जन्मियौं तर खोलेर बाँच्न जान्नुपर्छ ।

काभ्रे, पाँचखाल ।

७

मुरारीराज मिश्र

नसोचेर बोल्दा आफैलाई पिर्न सक्छ
आपसमा शङ्काको बादल छिर्न सक्छ
तरबार त पक्कै हैन मान्छेको जिब्रो
तर यसले नराम्ररी मुटु चिर्न सक्छ ।

पीरैपीरको उच्च रापले सुक्नु नपरोस्
देख्छन् कि कसैले भनी लुक्नु नपरोस्
खुसी खुसी बाँच्न पाइयोस् स्वाभिमानी भई
जिन्दगीमा कसैका सामु भुक्नु नपरोस् ।

मनभरि धेरै चाहनाहरूको रास छैन
भरोसा छ आफैमा कसैको आस छैन
पहिलेको भन्दा राम्रो होस् दोस्रो पाइला
यही छ आकाङ्क्षा अरू केही खास छैन ।

अहमताले धुरी चढिसकेपछि
वचनरूपी छुरी गढिसकेपछि
सामीप्यताको के अर्थ हुन्छ हजुर ?
मनभिन्नको दूरी बढिसकेपछि ।

आफ्नै मान्छे बेकारमा भड्किन सक्छ
खाँदाखाँदै घाँटीमा हड्डी अड्किन सक्छ
दशा लागेपछि के हुन्छ के हुन्न भन्नु खै !
नभरेको बन्दुक पनि फुत्त पड्किन सक्छ ।

कुमारीगाल, काठमाडौँ-७ ।

७

मेनु पोखरेल

लिपुलेक र कालापानी भारतमा परो भन्छौ सरकार
कुन्दिन फेरि सगरमाथा चीनमा सरो भन्छौ सरकार
कति धाउँछौ छिमेकी राष्ट्र भिख माग्नलाई घरिघरि
अब फेरि केका लागि आफ्नै देशको जरो खन्छौ सरकार ।

बिरामी छौ आमा तिमी औसधीको गोली किन्न सक्छौ
केही दिन नसके पनि देह ढाक्ने चोली किन्न सक्छौ
हरेक पल तिम्रै याद आउँछ एकान्तमा रुँने गर्छु
जति टाढा गए पनि त्यो तिम्रो सुमधुर बोली सुन्न सक्छौ ।

हिँडाहिँड्डै बाटो मोडेर जानेहरूलाई
आश्वासन दिएर बीचैमा छोडेर जानेलाई
पाइलै पिच्छे भेटिने छन् धोखेबाजहरू
सन्झानु नि बेकार छ कसम तोडेर जानेलाई ।

सुखखा मेरो भूमिमा बग्ने पानी बनायौ
नबोल्नेलाई बोलिरहने बानी बनायौ
हिजोसम्म को हो को हो तर आज किन ?
बिर्सन नसक्ने मायाको खानी बनायौ ?

आँसुको उपहार साँच्चै हाँसो हुन्छ भने
माया बस्तो रैछ मनले मनलाई छुन्छ भने
एकअर्को प्रति भरोसा हुन्छ नि मनमा
यदि कसैलाई सम्झी यो मन रुँन्छ भने ।

वराह क्षेत्र-२ सुनसरी ।

म्यामराज राई

बेस्मारी हावा चलेर घरको छाना सम्झौं
तलब थापेको दिन आमाको नाना सम्झौं
अभाव दूर भगाउन बुवाको झोला बोकेर
भोकमरी चल्दा भाइबहिनीको खाना सम्झौं ।

म राजा भए उनी मेरी रानी हुन्
आगो झैं दन्किँदा निभाउने पानी हुन्
मायाका थुँगाहरू सधैं सजाउने
बहार ल्याउने प्रेरणाकी खानी हुन् ।

व्यवस्था फेरिए पनि मुट्ठीभरकाले चलेको छ
कठै ! मेरो देश आन्दोलनै आन्दोलनले गलेको छ
अवस्था फेरियोस् भन्ने चाहनामा छन् जनता
आशाका किरण नातावादको छायाले छलेको छ ।

कर्म र भाग्य मिलेपछि एउटा फल आउँछ
धैर्यलाई छेकेर राख्न सके सुन्दर पल आउँछ
मुखको समेत खस्न सक्छ याम मात्र पर्खिरहे
दृढ इच्छाशक्तिले हर समस्याको हल आउँछ ।

सास फेर्न गाह्रो होला बोटबिरुवा काट्दै गए
सबै वनजङ्गल कौडीको भाउमा साट्दै गए
नयाँ पिँढीको भविष्य के होला पृथ्वी तातिएर
कार्बनडाइअक्साइड बढेर अक्सिजन फाट्दै गए ।

होम्ताङ्, भोजपुर, हाल : जापान ।

ॐ

रमेश प्रभात

बल थियो र म सबको धुरी बनेको थें
अरू मानो-मुठी बन्दा मुरी बनेको थें
आज बल्ल बुझ्दै छु म समयको रीत
एकलै हिँड्दा खडेरीको हुरी बनेको थें ।

पत्रमित्र भए पनि हाम्रो माया चोखो थियो
भेटिएर कुरा गर्ने यो मनमा धोको थियो
त्यति बेला नाप्ने जोख्ने कुनै यन्त्र भेटिएन
जम्मा गर्दै गइएन कुन्नि कति डोको थियो ?

किन सेक्छ सधैं यसले दुख्ने गरी ढाड हाम्रो
सुख छैन चुस्छ सधैं किन नली हाड हाम्रो
समस्या नै समस्या छ समाधान देखिदैन म
गणतन्त्र कहिले हुन्छ साँच्चैको चाड हाम्रो ?

जिन्दगीमा यसै गरी तर्सिएको धेरै भयो
आँखाहरू नरोकिई बर्सिएको धेरै भयो
रातो टीका निधारमा शिरमा राखी फूल
बली दिने बोकोजस्तै पर्सिएको धेरै भयो ।

जोड सिलाऊ अनि मिलाऊ धागो हुँ म
तिर्खा लाग्यो भने आऊ र पिऊ छाँगो हुँ म
सहन्छु सधैं सेवामा छु म तिम्रो भो नहेप
धेरै हेप्यौ भने हुरीमा दन्कँदो आगो हुँ म ।

चितवन ।

ॐ

रामकुमार श्रेष्ठ 'फुच्चे'

मलिन देख्छु इनै मुहार बिहेपछाडि
किन गछौ सबलाई गुहार बिहेपछाडि
तनावमा छु भन्दै भट्टी छिरी टुच्च लाउँछौ
पाएनौ र खेल्ल ? जुहार बिहेपछाडि ।

रोग एउटा छ रिपोर्ट अर्कै दिन्छौ किन डाक्टर ?
मान्छे नै हुन् पशुलाई झैं किन्छौ किन डाक्टर ?
टाउको दुख्दा पेट चिछौ आँखा दुखे मुटु छाम्छौ
अभावमा जिउनेकै ज्यान लिन्छौ किन डाक्टर ?

सयौं पीडा खेप्न सक्ने छिनो हो र नेपाल ?
गिह्ले झैं लुछी खान सिनो हो र नेपाल ?
एउटा लुच्छ एकातिर अर्को अर्कातिर
तिम्रा बाले कमाएको चिनो हो र नेपाल ?

हीरामोती सुनको हार किन खोज्छ मान्छे ?
हत्या हिंसा गर्न बार बार किन खोज्छ मान्छे ?
मारे पाप पाले पुण्य भन्दै जीवन सुम्पिँदा नि
दाईजो धन र चिल्लो कार किन खोज्छ मान्छे ?

चाडवाड अनि नभनेर घाम पानी सेवा दिनु छ
थोरै कमाउनु छ भन्ने जानी जानी सेवा दिनु छ
निश्चित गन्तव्यमा पुऱ्याउने मनशायले यात्रुलाई
बन्धकी राखेर आफ्नै दिलको खानी सेवा दिनु छ ।

मध्यनेपाल -३ सूर्यपाल, लमजुङ ।

७

रासा

ढलेर पनि नाच्ने मान्छेहरू जिन्दावाद
दुखेर पनि हाँस्ने मान्छेहरू जिन्दावाद
कोही भोकै बस्छन् कोही अघाएर सुत्छन्
मरेर पनि बाँच्ने मान्छेहरू जिन्दावाद ।

हिँडेर कहौं पुग्नलाई बाटा त चाहिन्छन्
गएर जहाँ बसे पनि माटा त चाहिन्छन्
दुखेको सम्झिनु छ त घाउ भएर पुग्दैन
बसेर कोट्याउन पनि खाटा त चाहिन्छन् ।

जिन्दगी रङ्गीन छ कि छैन तरमा बस्नेलाई सोध्नू
जिन्दगी सङ्गीन छ कि छैन डरमा बस्नेलाई सोध्नू
थाहा त सबै कुरा थाहा छ सोध्ने मनुवाहरूलाई
जिन्दगी गेग्रिन छ कि छैन करमा बस्नेलाई सोध्नू ।

जिन्दगी कति तरल छ जहरमा पनि हेर्नू
जिन्दगी कति परल छ शहरमा पनि हेर्नू
छटपटाइरहेकै छन् जिन्दगीहरू अचेल
जिन्दगी कति सरल छ कहरमा पनि हेर्नू ।

आँसु खसाएर पनि हाँस्छन् तिम्रा आँखाहरू
दुःख लुकाएर पनि नाच्छन् तिम्रा आँखाहरू
जिन्दगी त यस्तै हो नि बाँच्नैपछि जसरी नि
मुटु दुखाएर पनि बाँच्छन् तिम्रा आँखाहरू ।

ॐ

रुद्र ज्ञवाली

सङ्केत मेटिएको जीर्ण कुनै फित्ता जस्तो
उबडखाबड लिउन नभएको भित्ता जस्तो
छ र पनि भएको साबित गर्न अति कठिन
हाम्रो सम्बन्ध मोठ नभिडेको कित्ता जस्तो ।

जसरी माहुरी आउँछ र परागमा भुमेर जान्छ
जसरी अकस्मात आउँछ यायावर घुमेर जान्छ
आउनु अभिनय गर्नु र फर्किनु त रहेछ जीवन
जसरी नदीमा छाल आउँछ किनार चुमेर जान्छ ।

समयको सर्पले कहिले कहाँ डस्छ भन्नै सकिँदैन
लुकेर तक्षक भै कुन फूलमा बस्छ भन्नै सकिँदैन
पखेटा फिँजारी आकाशमा जति उडान भरे पनि
कहाँ प्वाँख बस्छ पन्छी कहाँ खस्छ भन्नै सकिँदैन ।

तिलस्मी योजना सुनेर पुत्रका निरीह पिता हाँस्छ
पाखण्ड देखेर मठ मन्दिरमा भागवत् गीता हाँस्छ
खटमा कात्रोमा र सलो चिनिएका दाउरामा पनि
देखेर भेदभाव आश्चर्य मान्दै घाटको चिता हाँस्छ ।

अलिकति फुफु गर्दिनुस् बल्लेलाई बल्लन काफी हुन्छ
मधुर बतास बनिदिनुस् ढल्लेलाई ढल्लन काफी हुन्छ
कसैलाई जलाउन न सलाई चाहिँदो रहेछ न मट्टितेल
थोरै राम्रो कुरा सुनाउनुस् जल्लेलाई जल्लन काफी हुन्छ ।

भैरहवा ।

ॐ

लीलाराज दाहाल

लुरे नै छु तर सबलाई मुक्याएर आएँ
भ्रमण गरैँ भ्रमको सातु बुक्याएर आएँ
मेरो जस्तो अभिनय कसले गर्न सक्छ ?
यता नास्तिक उता आस्तिक झुक्याएर आएँ ।

कसैको कुरा सुन्दैनौं मुरा ठान्छौं कि क्या हो आफूलाई ?
मनमा केही गुन्दैनौं मुरा ठान्छौं कि क्या हो आफूलाई ?
हातेमालो गर्दै हिँडे पो त चुमिन्छ गन्तव्य सजिलैसँग
कसैलाई नि चुन्दैनौं मुरा ठान्छौं कि क्या हो आफूलाई ?

जलहरीमा नाम हुन्छ कसले सोचेको थियो ?
अद्वितीय काम हुन्छ कसले सोचेको थियो ?
देखाउन पो बाहिरपट्टि भरिभराउ देखाउने हो
भिन्न रित्तो खाम हुन्छ कसले सोचेको थियो ?

ममा हो कि तिमीमा हो देखिँदैछ खोट ठूलो
नरम फूलको प्रहारले कसरी भो चोट ठूलो ?
नड-मासु जस्ता थियौं तिमी र म हिजोसम्म
नेता भयौं हेर्दाहेदै तिमीलाई भो भोट ठूलो ।

फूल बनेर फुल्नु बिस्तारै बिस्तारै
आकाश जस्तै खुल्नु बिस्तारै बिस्तारै
प्रेम भनेको त यस्तो होस् न साहिला
आफूलाई नै भुल्नु बिस्तारै बिस्तारै ।

वागमती ११, कर्मैया, सर्लाही ।

ॐ

वन्दना दाहाल 'सामना'

मायाको नाटक गर्ने तिम्रो चल्ती रहेछ
साँचो प्रेम ठान्नु मेरो ठूलो गल्ती रहेछ
जतिसुकै धक्कु लगाए पनि आखिरमा
तिमीसँग दौरा न सौराको खल्ती रहेछ ।

दुःख पर्दा बाटो मोड्ने साथी चाहिँदैन
यात्रा बीच साथ छोड्ने साथी चाहिँदैन
सुखमा भुइँ नदेख्ने पीडामा चाहिँ रुने
ब्बाँसो झैँ नाता जोड्ने साथी चाहिँदैन ।

दुईचार हजार कमाएका छौ
त्यसैले त तिमी रमाएका छौ
जिन्दगानी लामो छ सोच है !
फुर्मास छ कि जमाएका छौ ?

अन्जान थियौ को हो जस्तो लाग्थ्यो
चिनजान हुँदा कस्तो कस्तो लाग्थ्यो
तिम्रै तस्वीर हेरी टोलाउँदै सोच्छेँ अनि
तिमी नै रत्न अरू त सबै सस्तो लाग्थ्यो ।

समय अनुसार रमाउन जानेको छु
आफ्नो घरजम जमाउन जानेको छु
मलाई छोड्ने कल्पनासम्म नगर है !
समुद्र तरेरै पनि समाउन जानेको छु ।

ॐ

वसन्त अनुभव

सम्झँदै सातो जान्छ के गर्नु
मुटुमा नै बाण हान्छ के गर्नु
दुर्दशा देख्दा हेर आमाको
कटक्क मन खान्छ के गर्नु ?

मन्दिर धाएर के गर्नु मनमा राम नभएपछि
दुनियाँको भलो चिताउने काम नभएपछि
पत्थर नै पत्थरले भरिएको पत्थरको मुटुमा
दयामाया करुणाका लागि ठाम नभएपछि ।

खुसी छौ नर्कमा रहेर अचम्म लाग्छ
सदैव आँखाबाट बहेर अचम्म लाग्छ
कतिन्जेल बस्छौ नारी भाग्य सराप्दै
चुपचाप अन्याय सहेर अचम्म लाग्छ ।

बोकेर अनेकन चिन्ता पीर बाँच्नुपरेको छ
मुटुमा राखेर तिखिलो झिर बाँच्नुपरेको छ
भएनन् कहिल्यै दैव दाहिना दुःखी गरीबको
सामन्ती सामु झुकाई शिर बाँच्नुपरेको छ ।

आसैआसमा आस सकियो
फारो नै भएन सास सकियो
धेरै कुरें तिमी आउँछौ भनेर
आइनौ धर्तीको बास सकियो ।

घोराही -१४, दाङ ।

ॐ

विनयकुमार शर्मा नेपाल

गुनासा यति धेरै असरल्ल छन् कता के भर्नु र खै ?
उठेन शिर लघुता र उच्चताले त्यता के गर्नु र खै ?
द्वैध मनले बाँच्नेको तन मर्नु न बाँच्नु हुँदो रैछ के ?
मृत्यु पो कुरेर बसेछ गुमसुम ऊ - ता के चर्नु र खै ?

को म को मेरो चिन्न नसक्दा दिक्क छन् मान्छेका पनहरू
आफू र अर्को बिन्न नसक्दा खिन्न छन् यहाँ निकै जनहरू
अवसर आउँदाखेरि पक्रन नसक्ने दुःखी मान्छेको स्वभाव
मौका - समय किन्न नसक्दा भिन्न छन् मान्छेका मनहरू ।

तनको बोलीमा बाँच्नेहरू बोलीमै मर्छन् तर झुक्दैन् मोलमा
मनको खोलीमा बाँच्नेहरू खोलीमै मर्छन् तर बिक्दैन् खोलमा
रातसँगै आफ्नो बोली बिसने तिमीजस्तै भुलक्कड नठान मलाई !
धनको झोलीमा बाँच्नेहरू झोलीमै मर्छन् तर उठ्दैन् गोलमा ।

तिमीले दाउ लाएपछि हाम्रो वादविवाद खुलिएको हो
तिमीले घाउ डाएपछि हाम्रो घातआघात चुलिएको हो
पीडा बोकेर केही हुन्न आँट मरेपछि सकिन्छ, बुझ !
तिमीले भाउ खाएपछि तिम्रो रूपानुरूप भुलिएको हो ।

नौटङ्की हो मान्छेको रूढता, जुन पल प्रतिपल जाग्छ
निस्छल हुन्न रैछ माया, मायाले पनि प्रतिफल माग्छ
कहाँ-कतै-कुनै हुन्न नाता निस्वार्थ सम्बन्धमा स्वार्थले
बाबु-आमा, प्रिय-प्रियसी बीच भित्रभित्रै प्रतिछल दाग्छ ।

चावहिल -७, काठमाडौं ।

७

विमल गिरी

मलाई सस्तो हौसलाको गास मात्रै फेरु छैन
जीवन फेरु छ आकृति र आस मात्रै फेरु छैन
उपहार स्वरूप तिम्रो बोक्ने आश्वासन चाहिन्न भो
मलाई त बाँच्नु छ भो फगत सास मात्रै फेरु छैन ।

मलाई यहाँबाट उन्मुक्तिको बाटो देऊ दैव
ब्याडमा बेर्ना उमार्न पल्लो पाटो देऊ दैव
आँखा रसाउँछ जीवन निरस शुष्क लाग्छ
आँत भोकाउँदा यादमा चुम्ने माटो देऊ दैव ।

चिताले पनि पोल्छ डोलीले पनि पोल्छ
आजले मात्रै होइन भोलिले पनि पोल्छ
समयसँग मैले हारें आज तिमीलाई मेरो
हेराईले पनि पोल्छ बोलीले पनि पोल्छ ।

जिन्दगी सुस्त चल्दै छ खुसी छैन हाँसो छैन
स्वार्थीहरूको माझ कोहीसँग केही चासो छैन
दुखिदैन त भन्छु तिमीले घाउ बल्झाएर गयो
जिन्दगीसँग अब कुनै माग छैन नासो छैन ।

वसन्तले भरिएको प्रकृतिलाई फहराउँछु अचेल
एकलै वर पीपल काभ्रोभरि लहराउँछु अचेल
मनका खर्पन ढाक्ने अनि कुण्ठाहरूलाई भुलेर
आफ्नै सिर्जनाका फाँटमा मन बहलाउँछु अचेल ।

हाल बेल्जियम ।

७

विवेक दुलाल क्षेत्री

सम्पूर्ण स्वजनको गीत हुँ म
लक्ष्यको सघनता रीत हुँ म
कठोर रहर छैन मभिन्न कतै
शीतलताको खोजी शीत हुँ म ।

खुसी लाग्छ पक्कै पनि कोही भेटे भने
झुक्किए साथीहरूले मलाई गेटे भने
थाहा छ हार्नुहुन्न अब्बल सङ्घर्ष हो
अस्तित्व रहन्न मेरो आफै रेटे भने ।

पापको घडा बोकेर कोही पार हुँदैन
सुवासिलो फूल हुनुपर्छ झार हुँदैन
नकचरो दुनियाँ भन्छ पैसा सबै चिज हो
मानवता बेगर जिन्दगीको सार हुँदैन ।

समृद्धि र स्वाधिनताको तलतल हुनुपर्छ
श्रम गरेर पसिनाले खलखल हुनुपर्छ
उर्बर माटो हाम्रो मातृभूमि अन्नदाता पनि
हामीलाई देशको माया पलपल हुनुपर्छ ।

आँखामा आइरहन्छौ, तारा हौ तिमी मेरी
चञ्चल तथा झरझर रारा हौ तिमी मेरी
तिमीविना कुनै कल्पना नै सम्भव छैन
युगको सम्पूर्ण बैस सारा हौ तिमी मेरी ।

दमक-७, बगैँचा मार्ग, झापा ।

७

शरद प्रधानाङ्ग

तिमी दियोको ज्योति बन्नु सारथी तेल बनुँला
यदि काँडाले बिझाए फूल जस्तो मेल बनुँला
कहिले समीप कहिले दूरी यात्रा हो जिन्दगी
नबगाऊ आँसु म आफै परेलीको भेल बनुँला ।

आखिर आस्था भरोसा नै हो उच्च पूजा मूर्ति हुन्छ
यदि मनमा विश्वास भए मात्र अनुभवमा फुर्ती हुन्छ
जोगाउनुपर्छ परम्परा र संस्कारलाई हामी सबैले
हामीले अनुशरण गरे भावी सन्ततिलाई पुर्ती हुन्छ ।

सपनीको समीपता विपनीमा भेट्न गाह्रो हुँदो रहेछ
छातीभित्र बसेको सम्झनालाई मेट्न गाह्रो हुँदो रहेछ
एउटाको टुकटुकी अर्को हृदय समीपसिरि सकेपछि
बिर्सिएर पनि आफूले आफैलाई रेट्न गाह्रो हुँदो रहेछ ।

आज आफैबाट फलानो भएछु तिमिलाई बिदा गर्दा
आँसु पोखिएर भकानो भएछु तिमिलाई बिदा गर्दा
संस्कार शृङ्गार हो पराई घर आफ्नै सम्झेर सजाउनु
पीडा छातीमा अचानो भएछु तिमिलाई बिदा गर्दा ।

विराटनगर - ७ ।

के तपाईंलाई थाहा छ ?

हामी २०७९ र २०८० को
वर्ष साहित्य पुस्तकमा जुटिसकेका छौं ।
प्रत्येक वैशाखदेखि चैत्रसम्म निस्केका
पुस्तकहरूको हामी परिचय प्रकाशन गर्दछौं ।
त्यसैले हामीलाई पुस्तक उपलब्ध गराउनुहोस् ।

साहित्य संवर्द्धन केन्द्र / शब्दार्थ प्रकाशन

चाबेल, काठमाडौं ०१-४४९७३५९/९८४९१४४५१०/९८४९४९६९०३

शान्ति अधिकारी

नपाउने खुसी कतै छोडियो त के भो ?
भिनो सम्बन्धको डोरी तोडियो त के भो ?
भोलि एक्लो बनाएर छोड्नु भन्दा आज
निष्पुत्रीको पाइला अन्तै मोडियो त के भो ?

मान देऊ सम्मान अनि श्रमको उचित दाम देऊ
देशको विकास गर्न यहाँ हरेकलाई काम देऊ
किसानलाई खुसी बनाऊ अधि लाग्छन् युवाहरू
भीरमा फूल फुलाउनेलाई आउ एउटा नाम देऊ ।

हिजोको नास्तिक आज आस्तिक बन्यो के सोचेर
कट्टर विरोध गर्नेलाई नि आफ्नै भन्यो के सोचेर
स्वार्थ पनि कस्तो गज्जब माथि पुग्न पाउमा पर्दै
निर्दोषलाई हाल्न गोप्य खाल्डो खन्यो के सोचेर ।

मनभित्रको मान्छे तिमी शहर एउटै भएन त
चाहनाको भेल उर्ले नि रहर एउटै भएन त
फरक नदी उस्तै लक्ष्य बोकी पुग्यौ सागरमा
त्यही सागरमा मिसिए नि लहर एउटै भएन त ।

सवालसँगै जवाफको नि खात हुन्छ मान्छेभित्र
उज्यालोलाई निल्ने कालो रात हुन्छ मान्छेभित्र
आफ्नै लागि बाँच्नेहरूले के लिएर के दिन्छन् खै ?
त्यसैले त प्रेममा विशाल घात हुन्छ मान्छेभित्र ।

कोहलपुर बाँके ।

७

शान्ति न्यौपाने

कठिन छ जीवन जिउनु पन्या छ
नानीका विष वचन पिउनु पन्या छ
कति प्यारो रैछ यो प्राण पखेरू
चोटैचोट छ दिलमा सिउनु पन्या छ ।

कर्मको फल भन्छन् सबै बोट देखिँदैन
घायल भएँ भन्छन् कतै चोट देखिँदैन
हिजो जे थ्यो आज छैन भोलि हुन्छ हुन्न
समयले खायो भन्छन् ओठ देखिँदैन ।

आफ्नैले खुट्टा तान्छन् भने
जानेरै आची खान्छन् भने
खै के भनौं म यहाँ कसैलाई ?
आफ्नै मलामी जान्छन् भने ।

आफैलाई यस्तो गाली नगरेको भए हुन्थ्यो
छिमेकतिर लम्पसार नपरेको भए हुन्थ्यो
सँगसँगै खाई-पिई यौटै घरमा बस्नुपर्छ
शत्रुलाई भैँ यस्तो दागा नधरेको भए हुन्थ्यो ।

पानीविनाको पँधेरी भएँछु
बत्तीविनाको अँधेरी भएँछु
सबले छोडेको धैरै पुरानो
भत्केको घरको मभेरी भएँछु ।

चाबेल, काठमाडौं ।

ॐ

डा. श्यामप्रसाद न्यौपाने

न पछ्यौरी बनिन् न खादा बनिन्
न झिलिमिली बनिन् न साधा बनिन्
चिरपरिचित भएर मात्रै के भो र ?
न रूक्मिणी बनिन् न राधा बनिन् ।

स्वाभिमान लत्याई दासत्व पालेर बसिन्छ भने
लाञ्छित हुँदा पनि मुख टालेर बसिन्छ भने
सास फेदैमा कसैले ज्यूँदो भन्दैन महाशय
देश हुँडल्दा कानमा तेल हालेर बसिन्छ भने ।

स्वार्थको लागि लपक्कै मिल्नेहरू तमाम छन्
स्वार्थ नमिले बारूलाले झैँ चिल्नेहरू तमाम छन्
कठै ! भनेर कसलाई सहयोग गरिसाध्य छ र ?
यहाँ त औलो दिँदा डुँडुलो निल्नेहरू तमाम छन् ।

अङ्गुलीमाल कौद छुट्ने योजना नबनोस् भनेकै हो
दुर्योधन जुर्मुलाई उठ्ने योजना नबनोस् भनेकै हो
देशले विकासको बाटो पहिल्याउनै पर्छ अब
अगुवाहरूबाटै देश लुट्ने योजना नबनोस् भनेकै हो ।

सुटबुट लाउँदैमा भलाद्मीमा गनिन्छ तिमीलाई कसले भन्यो ?
चर्को बोल्नेलाई जान्नेबुझ्ने भनिन्छ तिमीलाई कसले भन्यो ?
असल बन्न त चरित्र निकै सुकिलो पो बनाउनुपर्छ महोदय
गेरुवा लाउँदैमा वाल्मीकि बनिन्छ तिमीलाई कसले भन्यो ?

सुनवल-१२ नवलपरासी ।

ॐ

सुशील रिजाल

कम बोल्नेको मनमा के के हुन्छ दोस्रोलाई के थाहा ?
हरपल खुसी भइरहन्छ वा रुन्छ दोस्रोलाई के थाहा ?
कुण्ठितहरूको मनभित्र को पस्न सक्छ र आखिर !
दुख्दै षड्यन्त्रको जालो कि बुन्छ दोस्रोलाई के थाहा ।

जब मरें भन्नुहोस् छटपटीमा कोही रुन्न हजुर
जतिसुकै हुन् पीडा गहिरो कसैलाई छुन्न हजुर
जब हुन्छ अन्त्य सकिन्छ इहलीला जिन्दगीको
नक्कली लोकाचार पार्नेहरूको कमी हुन्न हजुर ।

झनक्क झन्कने तिमी अनि रनक्क रन्कने पनि तिमी
मीठा मीठा कुराहरू गरेर फनक्क फन्कने पनि तिमी
सुटुक्क आउँछु भन्दै फुरुक्क पार्न जान्दिन क्याछौं ?
यथार्थ सत्य बुझ्दिनौ र सनक्क सन्कने पनि तिमी ।

फाइदामा छ भने आफै तौलिन र जोखिन सक्छ
टाठा बाठालाई लगाएको दाग पनि चोखिन सक्छ
दोस्रोले तपाईं भनोस् नभनोस् आफै मपाई हुनेको
चुलिपछि अहङ्कारको शिखरबाट पोखिन सक्छ ।

हरेक विकृति र विसङ्गतिबाट परै रहन चाहन्छु
आफ्नै सुरमा रहन सहन धुनमा कहन चाहन्छु
सबैको सोच बुझिसकेपछि आजकल म हजुर
आफ्नै रफ्तार र आफ्नै सोचसँग बहन चाहन्छु ।

७

हरि थापा

कतिलाई थाहा होला सिँदूर पुछिएको कथा
आमाका ती काखबाट बालक लुटिएको कथा
कति चाँडो बिर्सिइस नि ए समय आज तैले !
समानताको आश्वासनमा गरीब भुटिएको कथा ।

आँखाका ती कोषभरि गाजल ओडी आऊ
घाम पर्ला अनुहारमा आँचल ओडी आऊ
जवानीको भोक प्यासले सताएको बेला
दिलको बिको उघारेर बादल ओडी आऊ ।

धेरै ठाउँमा हार भयो थोरै मात्र जीत भयो
फरक केही परेन हौं शत्रु पनि मीत भयो
आफू अनि आफन्तको सेप्रा पेट भर्नलाई
जन्म दिने मातृत्वको रगत चुस्ने रीत भयो ।

अस्मितामा धावा बोल किन बोल्थौं भन्दिनँ म
जति झोस्छौं झोस आगो किन पोल्थौं भन्दिनँ म
मेरो रोपो सुकाउन जति काट्छौं काट आली
ऋण मैले तिर्नु नै छ किन खोल्थौं भन्दिनँ म ।

छातीभरि प्रेमको नासो थमाएर गयौं
परायाको बूढी औँला समाएर गयौं
विश्वासमा पारी मलाई यता कुराएर
डोली चढी आफू उता रमाएर गयौं ।

बुद्धनगर, नयाँ बानेश्वर ।

ॐ

हिमरत्न तिमल्सिना

जहाँ दैनिक एयरपोटमा सुन पस्छ
कर्णालीमा सुनकै भाउमा नुन पस्छ
यो त्यही देश जहाँ सियो छिदैँन
गणतन्त्र मास्ने जासुसी घुन पस्छ ।

उन्मत्त भई तदैँ आयौ यौवनको खोली आज
सुस्त सुस्त चलन थाल्छ नजरको गोली आज
नानाथरी शृङ्गारले ढाकी आयौ मुहार त्यो
आयौ समीप तिमी खोल्दै प्रेमको झोली आज ।

भीर फूल हो जीवन टिप्न खोजे भीर हुन्छ
बाहिर हाँस्नेहरूकै मनमा हजार पीर हुन्छ
फोर्यो चट्टान झैं छाती उसले प्रेमरूपी घनले
हारेको सिपाही झैं यहाँ झुकेको शिर हुन्छ ।

यहाँ नपाउने मान्छेकै माया गाढा हुन्छ
चुम्बकका दुई ध्रुवकै दूरी टाढा हुन्छ
यहाँ दिलले हैन दिमागले प्रेम गरिन्छ
बुझ अक्सर सुन्दर फूलमै काँढा हुन्छ ।

यहाँ रातपछि फेरि रात हुन्छ
सोझा जनतामाथि घात हुन्छ
बत्तीमुनिको अध्यारो झैं जुनी
यहाँ कसरी उजेलो खात हुन्छ ?

महाइकाल गापा-४ कालेश्वर ललितपुर ।

७

पुछारको पातो

मुक्तकको पहिचान

डा. रमेश शुभेच्छु

१. विषयप्रवेश

मुक्तक साहित्यका प्रमुख विधामध्ये लोकप्रिय कविता विधाका विविध उपविधामध्ये एक प्रमुख उपविधा हो । यसलाई लघुतम कवितात्मक उपविधाका रूपमा चर्चा गरिँदै आइएको छ । संस्कृत साहित्य चिन्तनमा श्लोकी कवितालाई मुक्तक र दुई श्लोकीलाई युग्मक भनेर तोकिएको छ । यही वर्गीकरणअनुसारको एकश्लोकी कविता मुक्तक हो । प्रस्तुत आलेखमा कविताको लघुतम रूप मुक्तक विधाको लघु सैद्धान्तिक विमर्श गरिएको छ । सैद्धान्तिक विमर्शका लागि पूर्वस्थापित चिन्तनको अनुचिन्तन भन्दा पनि नेपाली मुक्तकको अनुगमनलाई मूलआधार मानिएको छ । केही पछिल्ला धारणाहरूको सामान्य खण्डनमण्डनबाट मुक्तकको सिर्जनात्मक सत्ताको अनुगमनबाट मुक्तकको पहिचान गर्नु यस आलेखको उद्देश्य हो ।

२. मुक्तकको वर्गीकृत पहिचान

नेपाली कविताका मूल उपविधाहरू मुक्तक, कविता, काव्य (खण्डकाव्य) र महाकाव्य हुन् । यी उपविधाका आआफ्ना मूल्यहरू स्थापित छन् । तीमूल्यअनुसार मुक्तक लघुतम उपविधामा पर्दछ । कविता लघु, काव्य मध्यम र महाकाव्य बृहत् उपविधामा पर्दछ । यस अर्थमा मुक्तकको चर्चा गर्नु भनेको सबैभन्दा छोटो कविताको चर्चा गर्नु हो । यस दृष्टिले हेर्दा शास्त्रीय, लोकपद्य एवम् लोकगीतमा पनि मुक्तकको स्वरूप पाइन्छ । यसो सरसरती हेर्दा दुई तीन पङ्क्तिका कवितादेखि सात आठ पङ्क्तिसम्मका रचनालाई मुक्तकका छातामा समेट्न सक्ने देखिन्छ । सरसरती अनुगम गर्दा पङ्क्तिगत र स्रोतगत आधारमा वर्गीकरण गर्न सकिने अवस्था देखिन्छ ।

२.१ मुक्तकको पङ्क्ति संरचनागत वर्गीकरण

नेपाली कविता परम्परामा भन्डै तीन दर्जन मुक्तककविताका बान्की अभ्यासमा छन् । ती केही स्थापित र केही स्थापित बन्ने चरणमा छन् । तिनको सरसरती अनुगमन गर्दा निम्नअनुसारको पङ्क्तिगत सिर्जनात्मक अवस्था देखिन्छ ।

१. एक पङ्क्तिका रचना : एलाक, एक पङ्क्तिका लयात्मक उखान ।

२. दुई पङ्क्तिका रचना : नेपाली लोक परम्परामा प्रचलित दुई पङ्क्तिका लयात्मक उखान, लोकगीतका स्थायी, चुङ्का, सूक्ति, सुभाषित, सायरी, गजलका सेर आदि ।

३. तीन पङ्क्तिका रचना : तीन पङ्क्तिको लयात्क रचना विशेष, नेपाली लोकरोइला, जापानिज हाइकु, अंग्रेजीमा प्रचलनमा रहेका ट्रिप्लेट आदि लघु

रचनाहरू ।

४. चार पङ्क्तिका रचना : संस्कृत साहित्यको वर्गीकरणअनुसार भनिने मुक्तक नेपाली लोककविता र लोकगीत एवम् श्लोकहरूमा प्रचलित चतुष्पदी श्लोक, चौपाई, रूवाई, रूवाई शैलीका कविता, चारपङ्क्तिका सबै लघुकविता आदि ।

५. पाँच पङ्क्तिका रचना : जापानिज ताङ्काशैलीका पञ्चपदी रचना, सेदोका, अङ्ग्रेजीको लिमिरिक, क्लिरिड, सिनक्विन (Cinquain) लगायत पञ्चपदी एक श्लोकी कविता रचना ।

६. छ पङ्क्तिका रचना : गजलका तिवका (तीनशेरको गजल), कुण्डली, छप्पय, एक दुई पदी स्थायी र चारपदी अन्तरा भएका छ पङ्क्तिका गीत विशेष ।

७. सात पङ्क्तिका रचना : सात पङ्क्तिसम्मका शास्त्रीय, लोक वा मुक्तछन्द ढाँचाका छोटा लयात्मक रचनाहरू चुटुका, रोइला, साइनो आदि ।

प्रस्तुत सातवटा वर्गीकरण मोटामोटी नेपाली कविता परम्परामा देखिएका लघुतम कविताका बान्कीहरूको अनुगमनअनुसारको वर्गीकरण हो । नेपाली छोटा कविता वा मुक्तकका रूपमा यिनै सात पङ्क्तिसम्मका रचनाहरू मुक्तकमा पर्न सक्ने देखिन्छन् । चार सेर पूरा भएपछि फारसी उर्दु भाषाका जगलले पूर्णता प्राप्त गर्छन् । आठ पङ्क्ति भएपछि संस्कृत वर्गीकरणअनुसारको सन्दानितक र विशेषकको लक्षण बढी देखिन थाल्छ र मुक्तक गौण बन्न थाल्छ । संस्कृत कविता परम्परामा चार पदको एक श्लोक मानिने र लोक परम्परामा दुई पङ्क्तिको एक श्लोक मानिने आधारलाई हेर्दा पनि आठ पङ्क्तिमाथिका रचना क्रमशः कविता वा लघुकविताका चरणमा आरोहण गर्ने अवस्थामा देखिन्छ । यसो भए पनि स्रष्टाले विचार प्रवाहका क्रममा आठ पङ्क्तिसम्म रचना गर्‍यो भने त्यो लघुकविताको न्यूनतम तहमा देखिन्छ तर त्यसको साइनो भने मुक्तकतिरै देखिन्छ । अङ्ग्रेजीमा ट्रिवलिट (Triolet) कविता आठ पङ्क्तिमा रचनाहुने गरेको पाइन्छ । यद्यपि नेपाली सन्दर्भमा आठ पङ्क्तिको रचना भए पनि रचनाक्रम एकै श्लोक वा मुक्तकसापेक्ष श्लोक संरचनामा हुन आवश्यक छ ।

२.२ मुक्तकको स्रोतगत वर्गीकरण

नेपाली मुक्तक परम्पराको अनुगमन गर्दा यसमा भिन्न स्रोतका रचना देखिन्छन् । स्रोतगत आधारमा नेपाली मुक्तक परम्परामा देखा परेका मुक्तकको अनुगम गर्दा लोकसाहित्यिक मौलिक स्रोतसापेक्ष परम्पराका साथै संस्कृत साहित्य परम्परासापेक्ष र विभिन्न विदेशी भाषासाहित्यबाट भित्रिएका (आगन्तुक) स्रोतअन्तर्गत पर्ने मुक्तकहरू प्रचलनमा छन् । यस वर्गीकरणअनुसार मौलिक स्रोत, आगन्तुक स्रोत र संस्कृत-स्रोतका रूपमा चिन्न र चिनाउन सकिन्छ । संस्कृत र लोक परम्परालाई मौलिक एवम् अन्य भाषाका लघुतम कविताहरूलाई आगन्तुक मान्न सकिन्छ ।

२.२.१ मौलिक स्रोत

नेपाली भाषा व्याकरणको अध्ययन गर्दा मौलिक स्रोतका शब्दहरूमा अनुकर णमूल शब्दका सातै तत्सव र तद्भव शब्दहरू पर्छन् । सिर्जनाका हिसाबले

लोकसाहित्यिक वा लोककविताको स्रोत एउटा प्रमुख स्रोत हो । लोकधाराको स्रोतान्तर्गत उखान, झ्याउरे, सेलो, चुड्का, रोइला, सिलोक, अड्को जस्ता छोटो कविताहरू पर्दछन् ।

नेपाली कविताको मौलिक स्रोतान्तर्गत अर्को संस्कृत स्रोत हो । यस स्रोतमा रहेका ऋचा, मन्त्र, सूक्ति, सुभाषित, द्विपदी, त्रिपदी प्रार्थना, चतुष्पदी प्रार्थना, नीतिश्लोक, कूटश्लोक आदि यसान्तर्गत पर्दछन् । यस्ता स्रोतका रचनाको विस्तार संस्कृत भाषाबाट विकसित अवधि, भोजपुरी, मैथिली, हिन्दी आदि विभिन्न भाषामा पनि देखिन्छ । संस्कृतका साथै यी संस्कृतनिष्ठ भाषाका अन्य भाषामा विकसित लघुकवितात्मक बान्कीहरू सबै समेटिन सक्छन् ।

२.२.२ मुक्तकको आगन्तुक स्रोत

नेपाली स्रष्टाहरू मौलिक भन्दा आगन्तुक प्रयोग गर्न रुचाउँछन् । यो सिर्जना र साहित्यशास्त्रीय चिन्तन र समीक्षा परम्परामा पनि देखिन्छ । सरसरती हेच्यो भने हिन्दी कविता परम्पराका प्रभावबाट नेपालीमा आएका र प्रयोगमा रहेका दोहा, चौपाई, चौपाई, छप्पय, कुण्डली आदि आगन्तुक स्रोतबाट नेपालीमा आएर स्थापित बन्दै छन् । हिन्दीको बाटो भएर र प्रत्यक्ष रूपमा फारसी उर्दू स्रोतबाट नेपाली परम्परामा रहेका र स्थापित भएका मुक्तकहरू पनि छन् । त्यस्ता आगन्तुक उर्दू फारसी बान्कीका रचना रूवाई, सायरी, तिक्का आदि हुन् । यिनको प्रभाव पनि निकै बढ्दो छ ।

आगन्तुक स्रोतान्तर्गत अङ्ग्रेजी स्रोत गद्य मुक्तकहरूको प्रभाव नेपाली थुप्रै लघुकवितामा परेको देखिन्छ । त्यस्ता कवितामध्ये डिजिन (Dizain), ट्रिओलिट (Triplet), किनक्विन (Cinquain) ट्रिप्लेट, कप्लेट आदि प्रकृतिका कविताहरू प्रशस्त रचना भएका छन् । त्यस्ता कविताहरू मुक्त लयढाँचामा बढी प्रस्तुत छन् । तिनको वस्तुगत अध्ययन हुन भने बाँकी नै छ । नेपाली लघुतम परम्परामा जापानी स्रोतका हाइकु, ताङ्गा, सेदोका जस्ता गजल रचनाहरू पनि प्रयोगमा छन् । यिनलाई समग्रमा मुक्तककै रूपमा चिन्न र चिनाउन सकिन्छ । फ्रेन्च र रसियन भाषाका र चाइनिज भाषाका लघुरचनाहरू पनि अनुवाद भएर अङ्ग्रेजी कविता परम्परामा पुगेका छन् र तिनको प्रभाव छोटो कविता लेख्ने प्रचलनमा स्थिर बन्दै गएको देखिन्छ । अङ्ग्रेजी रबर्ड कविताका माध्यमबाट नेपाली र विश्वमै मुक्तलयढाँचाका कविता सिर्जनाको लहर आयो र त्यसमा थोरैमा धेरै कुरा वा गहिरा गहिरा भावनाको अभिव्यक्ति दिने मौलिक र आगन्तुक शैलीले लघुतम कविता सिर्जनामा बल पुऱ्याएको देखिन्छ ।

३ मुक्तकको संरचना

मुक्तक संरचना कविता विधाको लघुतम रूप हो । सरसरती अनुगमन गर्दा मुक्तक रचनामा एक दुई पङ्क्तिदेखि बढीमा सात पङ्क्तिसम्मका रचना देखिन्छन् । कतिपयसन्दर्भमा आठ पङ्क्तिसम्मका रचना पनि लघुकविताभन्दा मुक्तकतिरै तानिने देखिन्छ । आधुनिक नेपाली मुक्तकमा अभिनव विषम आवृत्तिको बद्ध वा मुक्त लय

ढाँचा स्वीकर्तृ बन्दै आए पनि मुक्तक संरचनामा समआवृत्ति हुनु नहुने शास्त्रीय र लोक एवम् आगन्तुक मान्यता पाइँदैन । अङ्ग्रेजीका केही लघुतम बान्की र उर्दुका खास कवितात्मक बान्कीमा कक ख कको संरचना देखिन्छ । त्यस्तो आवृत्तिमूलक कथन भएर वा नभएर पनि मुक्तकको संरचना अपूर्ण हुने शास्त्रीय अवस्था भने कही कतै पनि छैन । कुनै खास आख्यानमुक्त विषयवस्तुको कवितात्मक कथनमा मुक्तकको जन्म र पहिचान हुन्छ छ । आख्यानचूर्ण लिइहाल्यो भने पनि त्यसमा दोष नहुने अनेक उदाहरणले पुष्टि गरेका छन् तर यस विधाले आख्यानलाई नै अटाउने क्षमता राख्दैन । दुई-चार वा पाँच-सात (आठसम्म पनि) चरणभिन्न निर्मित अत्यन्त छोटो लयात्मक विम्वात्मक, प्रतीकात्मक एवम् ध्वन्यात्मक भाषिक संरचना नै मुक्तक हो ।

मुक्तकका सबै तत्वहरू कविताका तत्त्वसँग मिल्दाजुल्दा हुन्छन् । मुक्तकमा कुनै न कुनै विषयवस्तु हुन्छ नै । यो उपविधाको संरचना शीर्षकसहित र रहित दुवै अवस्थामा हुन सक्छ । रूवाइशैलीका मुक्तकमा रूवाई र गजलको शीर्षकमुक्त सिर्जना परम्पराका प्रभावमा शीर्षक नदिने चलन रहे पनि मुक्तकको शीर्षक दिँदा खास फरक पर्ने देखिँदैन । कवितामा शीर्षक दिइन्छ भने लघुकविता वा लघुतम कवितामा शीर्षक आवश्यक छैन भन्ने कुनै शास्त्रीय मान्यता छैन र प्रयोगगत तर्क पनि उति देखिँदैन । जसरी स्फुट वा फुटकर कवितालाई शीर्षक दिएर लेखिन्छ त्यसरी मुक्तकलाई पनि शीर्षकसहित प्रस्तुत गर्नु मुक्तकमाथिको रचनात्मक न्याय हुन्छ । सानो भन्दा सानो रचनाले पनि नाम पाउनु त्यस रचनाको पूर्ण बन्ने चरणको एक प्रमुख पक्ष पनि हुँदैं हो ।

मुक्तकको प्रस्तुतिको कोण (उक्तिढाँचा) कविनिबद्ध वा प्रथमपुरुषीय उक्ति र विषय वा पात्रोक्ति दुवै पद्धतिमध्ये कुनै एक पद्धतिको उपयोग गरेर प्रस्तुत गर्न सकिन्छ । विषयले लेखकलाई वा पात्रलाई कसलाई बोल्न लगाउँदा अभिव्यक्ति प्रभावकारी हुन्छ सोहीअनुसार लेखकले उक्तिढाँचा निर्माण गर्छ । उक्तिढाँचाको निर्धारण लेखकको आफू बस्ने कोणको पहिचान र सुरक्षित गर्ने प्रक्रिया हो । नेपाली मुक्तक परम्पराको अनुगमन गर्दा प्रथमपुरुषीय र तृतीयपुरुषीय दुवै उक्ति पद्धतिको र यदाकदा द्वितीय पुरुषीय उक्तिढाँचाको समेत मिश्रित प्रयोग देखिन्छ । खास उक्तिढाँचाणद्वारा मुक्तकको अभिव्यक्तिलाई कसिलो रूपमा रचिएको देखिन्छ । मुक्तक लघुतम आकारमा प्रस्तुत हुने हुँदा कविउक्ति पद्धतिको प्रयोग तुलनात्मक रूपमा बढी देखिन्छ र यो स्वाभाविक पनि लाग्छ ।

नेपाली मुक्तकमा आक्षरिक, लोकलय र शास्त्रीयलयका साथै मुक्त लयढाँचाको प्रयोग भएको देखिन्छ । अन्य लयढाँचाका तुलनामा मुक्त लयढाँचाका मुक्तकहरू अधिक देखिन्छन् । केही मुक्तकमा गेयगुण बढ्दै गएको छ र मुक्तको लयात्मक सिर्जन सामर्थ्य विकास गर्न सके आधुनिक व्यस्त समाजलाई मुक्तक सङ्गीतको आस्वादन पनि प्रभावकारी हुन सक्ने देखिएको छ ।

५. निष्कर्ष

एउटै श्लोकभित्र रचिएर पाठकका मनमा विशेष प्रभाव जमाउन सक्ने लघुतम कवितात्मक बान्कीका रूपमा मुक्तकको परिचय स्थापित छ । सरसरती नेपाली र आगन्तुक ढाँचाको पनि मुक्तकको संरचनात्मक अवस्थाको अनुगमन गर्दा चरणगत संरचनाका दृष्टिले नेपाली मुक्तकहरू दुईदेखि सात आठ पङ्क्तिसम्ममा पूर्ण भएका देखिन्छन् । पछिल्लो चरणका धेरै मुक्तकहरू चार पदमा पूर्ण भएका देखिन्छन् तर तिनको परम्परा उति बलियो वा प्रयोग पक्ष उति खँदिलो बनिसकेको अवस्था छैन । स्रोत संरचनाका दृष्टिले संस्कृतबाट आएका द्विपदी, त्रिपदी र चतुष्पदी शैलीका ऋचा, मन्त्र, नीति, शिक्षा दर्शन आदिसापेक्ष एकश्लोकी मुक्तकहरूबाट नेपाली मुक्तक प्रभावित देखिन्छ । उता उर्दूफारसी स्रोतबाट आएका छ चरणका तिकका, चार चरणका रूवाई तथा दुई चरणका सायरी वा सेरको प्रभाव पनि प्रशस्त देखिन्छ । आगन्तुक स्रोतकै कुरा गर्दा जापानी कविता परम्पराका तीन चरणयुक्त हाइकु, पाँच चरणयुक्त ताङ्का र सेदोकाका संरचनासँग नेपाली मुक्तककारहरू परिचित र प्रभावित भएर नेपाली मुक्तक रचना गरेको देखिन्छ । उर्दू फारसीस्रोतसमेतबाट प्रभावित र हिन्दीमा प्रचलित दोहा, सायरी, कुण्डलिनी जस्ता संरचनातर्फ पनि नेपाली मुक्तककार आकर्षित छन् । अङ्ग्रेजी भाषाका कवितामा पाइने मुक्तक गद्य लयका रवर्डछन्दी कविताहरूको प्रभाव नेपाली फुटकर कवितामा जसरी नै मुक्तक कविताहरूमा परेको र सोहीअनुसारका गद्य लयढाँचाका मुक्तक रचनाहरू भइरहेको पाइन्छ । यसरी अरूबाट प्रभावित हुनुभन्दा र आगन्तुक भारी बोकिरहनुभन्दा नेपाली लोककविता धाराका उखान, झ्याँगा, अङ्को, सिलोक, लोकगीतका स्वतन्त्र स्थायी र अन्तरा, रोइला, सेलो आदिका अंशबाट विकसित लोकलयात्मक मुक्तक बढी प्रभावकारी देखिएको छ । मुक्तकका सबै तत्त्वहरू कवितासँग मिल्ने भएकाले यहाँ विशद चर्चा नगरी मुक्तक छोटो कविता हुनाले यसका शीर्षकसहितको पूर्ण कवितात्मक संरचनाको प्रयोग हुनु राम्रो र भावी मुक्तककारका लागि सही मार्गदर्शन पनि बन्न सक्छ ।

सन्दर्भ

- पराजुली, कृष्णप्रसाद (२०५५). 'मुक्तक' नेपाली साहित्यकोश. ईश्वर बराल र अन्य (सम्पा), काठमाडौँ : नेराप्रप्र, ।
पराजुली, मुरारी (२०८०). 'मुक्तक : परिचय परम्परा र प्रवृत्ति'. <https://www.sahityasansar.com/?p=4292>
'मुक्तकको रचनाविधान' (२०७०). नेपाल मुक्तक प्रतिष्ठानको आयोजना तथा नेपाल मुक्तक मञ्च पोखराको सहयोगमा (२०७० माघ, १६-१८) मा सम्पन्न 'बृहत् मुक्तक कार्यशाला गोष्ठी' द्वारा जारी पोखरा घोषणा पत्र ।
शुभेच्छु, रमेश (२०८०). 'कविताका बान्की र सिर्जन प्रक्रिया' पं. आनन्दमणि टुल्की नन्दकला प्रतिष्ठानद्वारा आयोजित दुई दिवसीय बृहत् साहित्य सम्मेलन -२०८० मा प्रस्तुत कार्यपत्र ।
Callaghan, Fija. 'Types of Poetry: The Complete Guide with 28 Examples'. <https://www.scribophile.com/academy/types-of-poetry>.

शौचालयको प्रयोग गरौं, संक्रमणबाट जोगिऔं

खुल्ला स्थानमा दिसापिसाब नगरौं ।

शौचालयमा मात्र दिसापिसाब गरौं ।

दिसापिसाब गरिसकेपछि साबुनपानीले मिचिमिची
हात धोऔं ।

हत्केला पछाडि, औलाको बीच, नडलगायत हातका
सबै भागमा कम्तिमा २० सेकेण्डसम्म राम्रोसँग
साबुन लगाएर सफा पानीले हात धोऔं ।

सफा कपडा वा तौलियाले हात पुछौं ।

जीवाणुलगायतको सङ्क्रमणबाट बचौं र बचाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

साहित्य संबर्द्धन केन्द्र, नेपालद्वारा प्रदान गरिने सम्मानहरू

१. 'वसन्त-राधा पद्यकाव्य पुरस्कार-२०६५'

- २०६८ डिल्लीरमण शर्मा अर्ज्याल
 २०६९ पुरुषोत्तम सिग्देल तथा गोविन्दराज विनोदी
 २०७० बुनू लामिछाने
 २०७१ भुवनहरि सिग्देल
 २०७२ लक्ष्मीकुमार कोइराला
 २०७३ बाजुराम पौडेल तथा गणेश घिमिरे मार्मिक
 २०७४ मोदनाथ शास्त्री तथा नरेन्द्र पराशर
 २०७५ गोविन्द घिमिरे वेदमणि तथा नीलमकुमार न्यौपाने
 २०७७ प्रा.डा. रामप्रसाद ज्ञवाली
 २०७८ शैलेन्द्रुप्रकाश नेपाल
 २०७९ डा. हरिहर अर्याल

२. 'हेमकुमारी-दिवाकर समाजसेवा सम्मान-२०६५'

- २०६८ प्रणवानन्द आश्रम, गुह्येश्वरी, काठमाडौं
 २०६९ चिसाखोला आश्रम, पोखरा
 २०७० भागवत् सन्न्यास आश्रम, पशुपति, काठमाडौं
 २०७१ पवित्र समाज सेवा नेपाल, धापासी, काठमाडौं
 २०७२ त्रिफला राष्ट्रिय पुस्तकालय, भ्रपा
 २०७३ संस्कृत विद्या संवर्द्धनी समिति, धरान
 २०७४ हाम्रो बाल संरक्षण धरोहर, धापासी, काठमाडौं
 २०७५ द औरफान होम, बाजुरा
 २०७७ नेपाली शिक्षा परिषद्, सोह्रखुट्टे, काठमाडौं
 २०७८ ज्येष्ठ नागरिक संरक्षण तथा अध्ययन प्रतिष्ठान, नुवाकोट
 २०७९ इन्द्र पीडित तथा अपाङ्ग समाज, साँगु

३. 'साहित्य संबर्द्धन ट्रष्टा सम्मान-२०७०'

- २०७० प्रा.डा. केशवप्रसाद उपाध्याय
 २०७१ प्रा. शिवगोपाल रिंसार
 २०७२ प्रा. मोहनराज शर्मा
 २०७३ प्रा. ठाकुर पराजुली
 २०७४ प्रा. दयाराम श्रेष्ठ
 २०७५ दधिराज सुवेदी
 २०७७ कृष्णहरि बराल
 २०७८ डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'
 २०७९ प्रा. केशव सुवेदी

४. 'हरिहर शास्त्री सावित्रीदेवी साहित्य पुरस्कार-२०४५'

- २०७० प्रा.डा. वासुदेव त्रिपाठी (२६ औं)
 २०७१ प्रा. कृष्ण गौतम
 २०७२ कुन्ता शर्मा
 २०७३ पुण्य खरेल
 २०७४ तारानाथ शर्मा
 २०७५ भाउपन्थी
 २०७७ नरेन्द्रराज शर्मा
 २०७८ प्रा.डा. चूडामणि बन्धु
 २०७९ प्रा.डा. माधवप्रसाद पोखरेल

५. 'विश्वज्योति सेवा सम्मान-२०७१'

- २०७१ श्री सत्य साईं केन्द्र, पूर्व काठमाडौं
 २०७२ श्री सत्य उद्यान, ललितपुर
 २०७३ शान्तदास मानन्धर
 २०७४ जगतगुरु आदर्श संस्कृत गुरुकुलम्
 २०७५ नेपाल एकीकृत दृष्टिविहीन संघ, लोलाड
 २०७७ रोचक घिमिरे
 २०७८ जनमत मासिक पत्रिका, बनेपा
 २०७९ श्री कान्तिभैरव गुरुकुल विद्यालय, गोकर्ण

साहित्य संबर्द्धन केन्द्र, नेपालद्वारा प्रदान गरिने सम्मानहरू

- ६. 'शारदादेवी सिर्जना पुरस्कार-२०७२**
 २०७२ गीताकेशरी
 २०७३ भागिरथी श्रेष्ठ
 २०७४ भुवन ढुङ्गाना
 २०७५ माया ठकुरी
 २०७७ रमा शर्मा
 २०७८ पद्मावती सिंह
 २०७९ हिरण्यकुमारी पाठक
- ७. 'राधिका-पदम-दुर्गा काव्य कविता पुरस्कार-२०७२**
 २०७२ डा. टीकाराम अधिकारी
 २०७३ प्रा.डा. वेणीमाधव ढकाल
 २०७४ रमेश खकुरेल
 २०७५ डा. विष्णुराज आत्रेय
 २०७७ नारायणप्रसाद उपाध्याय
 २०७८ तीर्थराज अधिकारी
 २०७९ रमेशचन्द्र देवकोटा
- ८. 'जम्बुकुमारी-टीकावल्लभ साहित्य सम्मान-२०७३**
 २०७३ परशु प्रधान
 २०७४ डा. राजेन्द्र विमल
 २०७५ गणेश रसिक
 २०७७ उत्तमकृष्ण मजगैर्या
 २०७८ विनोदमणि दीक्षित
 २०७९ सुनील पौडेल
- ९. 'गुरु रामप्रसाद श्रेष्ठ साहित्य सम्मान-२०७४**
 २०७४ रोहिणीविलास लुइटेल्
 २०७५ बालकृष्ण उपाध्याय
 २०७७ डिल्लीराज अर्याल
 २०७८ प्रा. डा. नारायणप्रसाद खनाल
 २०७९ रमेशप्रसाद गौतम
- १०. 'निर्मला-प्रेम साहित्य सम्मान-२०७४**
 २०७४ नेपाल बालसाहित्य समाज
 २०७५ प्रमोद प्रधान
 २०७७ रञ्जुश्री पराजुली
 २०७८ तेजप्रकाश श्रेष्ठ
 २०७९ भिक्टर प्रधान
- ११. 'पुण्य तिलस्मी सरह दर्शन साहित्य सम्मान-२०७७**
 २०७७ विद्यानाथ उपाध्याय
 २०७८ प्राडा. वीरेन्द्र मिश्र
 २०७९ डा. गोविन्दशरण उपाध्याय
- १२. 'नन्द आनन्द टुल्की साहित्य सम्मान-२०७७**
 २०७७ नारायण तिवारी
 २०७८ श्रीओम श्रेष्ठ 'रोदन'
 २०७९ प्राडा. कपिल लामिछाने
- १३. 'आमोई पद्याख्यान पुरस्कार-२०७७**
 २०७७ होमनाथ सुवेदी
 २०७८ श्रीहरि फ्याल
 २०७९ नरेन्द्रराज पौडेल

वैजयन्ती तथा शब्दार्थ प्रकाशनका पुस्तक पाइने पसलहरू

१.	भाञ्जा बुक एण्ड स्टेशनरी- इलाम	- ०२७-५२०९३५
२.	ग्लोबल एजुकेशनल इन्टरप्राइजेज- बिर्तामोड, भ्रपा	- ०२३-५४२२०२
३.	प्रगति पुस्तक भण्डार- बिर्तामोड, भ्रपा	- ०२३-५४४६८८
४.	विद्यार्थी पुस्तक पसल- बिर्तामोड, भ्रपा	- ०२३-५४३६६९
५.	प्रगति पुस्तक पसल- दमक, भ्रपा	- ०२३-५८०३९९
६.	श्री पौडेल पुस्तक तथा पत्रिका पसल- चैनपुर, सङ्खुवासभा	- ०२९-५७०१४८
७.	प्रतिभा पुस्तक पसल, धनकुटा	- ०२६-५२९३०४
८.	द्वारका पुस्तक- धरान, सुनसरी	- ०२५-५२३२७३
९.	न्यू मनकामना बुक हाउस- धरान, सुनसरी	- ०२५-५३२६८९
१०.	ताप्लेजुड बुक सेन्टर- इटहरी, सुनसरी	- ०२५-५८६८५६
११.	लक्ष्मी बुक्स एण्ड स्टेशनरी- सुन्दर हरैँचा, सुकुना, मोरङ	- ०२९-५४५८३२
१२.	बालाजी पुस्तक भण्डार- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५३०६३८
१३.	मनोज पुस्तक भण्डार- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५३०५५९
१४.	पब्लिक बुक्स एण्ड स्टेशनरी- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५२०१७७
१५.	मैनाली पुस्तक भण्डार- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५२९९२६
१६.	भट्टराई पुस्तक पसल- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५२४२४३
१७.	विनायक पुस्तक पसल- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५७०१६०
१८.	सम्पूर्ण किताब सप्लानयर्स- विराटनगर, मोरङ	- ९८६७०५५९९८
१९.	सञ्जय पुस्तक भण्डार- राजविराज, सप्तरी	- ९८४२८५०२८०
२०.	श्रीओम पुस्तक भण्डार- राजविराज, सप्तरी	- ९८४२८३०२८६
२१.	न्यौपाने बुक डिस्ट्रिब्यूटर्स -कटारी, उदयपुर	- ०३५-४२०८६४
२२.	मुनाल पुस्तक भण्डार- गाईघाट, उदयपुर	- ०३५-४२०१२५
२३.	चौधरी बुक डिस्ट्रिब्यूटर्स- लाहान, सिराहा	- ०३३-५६०४३४
२४.	अर्चना राज इन्टरप्राइजेज- लाहान, सिराहा	- ०३३-५६०२४७
२५.	मजदुर पुस्तक भवन- जनकपुर, धनुषा	- ०४१-५२९९४३
२६.	श्रीराम पुस्तक पसल- लालबन्दी, सर्लाही	- ०४६-५०९५८९
२७.	ज्ञानसागर पुस्तक स्टेशनरी- चन्द्रनिगाहपुर, रौतहट	- ०५५-५४०७०६
२८.	काभ्रे भगवती पुस्तक पसल- सिन्धुली	- ०४७-५२००५७
२९.	जे. एन. पुस्तक पसल- मन्थली, रामेछाप	- ०४८-५४००१०
३०.	थापा बुक एण्ड सप्लायर्स- चौतारा, सिन्धुपाल्चोक	- ०१९-६२०२७३
३१.	भ्रिगु समाचार पुस्तक केन्द्र- वीरगञ्ज, पर्सा	- ०५९-५२८९९८
३२.	गणेश पुस्तक भण्डार- वीरगञ्ज, पर्सा	- ०५९-५२४३६९
३३.	न्यू पूजा पुस्तक पसल- वीरगञ्ज, पर्सा	- ०५९-५२३४५७
३४.	विद्यार्थी पुस्तक भण्डार- हेटौँडा, मकवानपुर	- ०५७-५२४९६०
३५.	हाम्रो पत्रपत्रिका सेन्टर- हेटौँडा, मकवानपुर	- ०५७-५२९४३३
३६.	श्री सूचना केन्द्र- हेटौँडा, मकवानपुर	- ०५७-५२९७३७
३७.	म्यालेक्सी बुक हाउस- हेटौँडा, मकवानपुर	- ९८४०२९७५०९
३८.	पुष्पाञ्जली पुस्तक पसल- पर्सा, चितवन	- ०५६-५८२६२४
३९.	मास्के पुस्तक भण्डार- नारायणगढ, चितवन	- ०५६-५२४७२७
४०.	न्यू पुष्पाञ्जली पुस्तक पसल- नारायणगढ, चितवन	- ०५६-५२३४५२
४१.	कामना पुस्तक पसल- नारायणगढ, चितवन	- ०५६-५३०२५०

४२.	नारायणी पुस्तक सदन- नारायणगढ, चितवन	- ०५६-५२१२८०
४३.	सुनगाभा बुक्स एण्ड स्टेशनरी- भरतपुर, चितवन	- ०५६-५३१४७०
४४.	सम्पूर्ण किताब- नारायणगढ, चितवन	- ९८५५०६५१३
४५.	न्यू विद्यार्थी पुस्तक भण्डार- दमौली, तनहुँ	- ०६५-५६०५६६
४६.	सरस्वती पुस्तक भण्डार- धादिङ	- ०१०-५२१०८३
४७.	नमस्ते पुस्तक पसल- बट्टार नुवाकोट	- ०१०-५६०५४७
४८.	पुष्पाञ्जली पुस्तक पसल- गोरखा	- ०६४-४२१११७
४९.	भरना पुस्तक पसल- बेसीशहर	- ०६६-५२०५१०
५०.	जयदुर्गा स्टेशनरी- कुस्मा, पर्वत	- ०६७-४२०२९३
५१.	सगुन स्टेशनरी स्टोर्स- म्याग्दी-	- ०६९-५२००३५
५२.	कञ्चन पुस्तक पसल- पोखरा, कास्की	- ०६१-५२४४६६
५३.	मनकामना बुक एण्ड स्टेशनर्स- पोखरा, कास्की	- ०६१-५३०४४१
५४.	बुक मार्ट- पोखरा, कास्की	- ०६१-५२७१८८
५५.	वेष्टर्न पाठशाला- पोखरा, कास्की	- ०६१-५३३०७८
५६.	बगर एडभान्स बुक्स- पोखरा, कास्की	- ०६१-५२१७७९
५७.	कोरोना बुक एण्ड स्टेशनर्स- पोखरा, कास्की	- ०६१-५३८२४२
५८.	सलिना बुक एण्ड स्टेशनर्स- पोखरा, कास्की	- ९८४६७६७६७३
५९.	न्यूप्रभात बुक एण्ड स्टेशनर्स- बगर, पोखरा, कास्की	- ०६१-५५९९४
६०.	सगरमाथा स्टेशनरी - बागलुङ	- ०६८-५२०२९२
६१.	जनविश्वास पुस्तक पसल- बागलुङ	- ०६८-५२११५७
६२.	श्रेष्ठ न्युज एजेन्सी पुस्तक भण्डार- तानसेन, पाल्पा	- ०७५- ५२००६७
६३.	जनसेवा पुस्तक तथा स्टेशनरी पसल- क्याम्पसरोड, तानसेन, पाल्पा	- ०७५- ५२२१४०
६४.	सरल स्टेशनरी केन्द्र- भैरहवा, रूपन्देही	- ०७१-५२१७३४
६५.	हाम्रो पुस्तक पसल- भैरहवा, रूपन्देही	- ०७१-५२६५२९
६६.	आशिष पुस्तक भण्डार- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४२८६७
६७.	सिटी बुक एण्ड न्युज सेन्टर- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४५२३६
६८.	प्रभात बुक एण्ड स्टेशनर्स- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४४२२४
६९.	बुद्ध एजुकेशनल इन्टरप्राइजेज- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४५५९७
७०.	नेपाल बुक एण्ड स्टेशनरी- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४५६६०
७१.	विशाल पुस्तक सदन- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४६५५९
७२.	नवज्योति पुस्तक तथा स्टेशनरी- सन्धिखर्क, अर्घाखाँची	- ०७७-४२०४५७
७३.	सुनिल स्टेशनरी- तुलसीपुर, दाङ	- ०८२-५२०१९१
७४.	गौरी पुस्तक भण्डार- तुलसीपुर, दाङ	- ०८२-५२१४१०
७५.	सिस्ने पुस्तक भण्डार- तुलसीपुर, दाङ	- ०८२-५२३००६
७६.	न्यू दुर्गा स्टेशनरी - तुलसीपुर, दाङ	- ०८२-५२२९९३
७७.	जनता बुक स्टल- घोराही, दाङ	- ०८२-५६०२६९
७८.	माउन्ट एभरेष्ट बुक- नेपालगञ्ज, बाँके	- ०८१-५२२८४६
७९.	उज्ज्वल स्टेशनरी स्टोर्स- नेपालगञ्ज, बाँके	- ०८१-५२१९६४
८०.	मञ्जुश्री इन्टरप्राइजेज- कोहलपुर बाँके	- ०८१-५४०३२५
८१.	अल्फा स्टेशनरी स्टोर्स- सुर्खेत	- ०८३-५२११३७
८२.	न्यू प्रभात पुस्तक पसल- सुर्खेत	- ०८३-५२००७५
८३.	पर्वत पुस्तक पसल- सुर्खेत	- ०८३-५२११६४
८४.	हाम्रो पुस्तक पसल- सुर्खेत	- ०८३-५२०४९०

वैजयन्ती १० मुक्तक अङ्क ५

८५.	चौधरी बुक डिपो- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२१२५०
८६.	पवन पुस्तक पसल- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२४६००
८७.	इमेज बुक एण्ड स्टेशनर्स- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२६५३९
८८.	नेगी ट्रेड सप्लायर्स - धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२५३५०
८९.	सुलभ बुक एण्ड स्टेशनर्स- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२३५६२
९०.	सक्षम बुक एण्ड स्टेशनर्स- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२०७३५
९१.	जोशी पुस्तक भण्डार- बागबजार डडेलधुरा	- ०९६-४२०१२६
९२.	बाँस्कोटा पुस्तक पसल- अत्तरिया, कैलाली	- ०९१-५५०५८३
९३.	दीपज्योति पुस्तक पसल- अत्तरिया, कैलाली	- ०९१-५५०७२०
९४.	सरस्वती पुस्तक पसल- महेन्द्रनगर कञ्चनपुर	- ०९९-५२३८१२
९५.	विपिन पुस्तक पसल- महेन्द्रनगर कञ्चनपुर	- ०९९-५२०१४८

(उपत्यका)

९६.	मित्र पुस्तक एण्ड स्टेशनरी- भक्तपुर	- ०१-६६१२२१५
९७.	विद्यार्थी सामग्री केन्द्र- भक्तपुर	- ०१-६६१४३५६
९८.	पाटन बुक सप- पाटनढोका, ललितपुर	- ०१-५५५५२५६
९९.	अधिकारी पुस्तक पसल- पाटनढोका, ललितपुर	- ०१-५५२७८२५
१००.	पवित्र बुक्स एण्ड स्टेशनरी- लगनखेल, ललितपुर	- ०१-५५३०२४७
१०१.	युना बुक्स एण्ड स्टेशनरी- मानभवन, ललितपुर	- ९८५११३९०५९
१०२.	एकता बुक डिस्ट्रिब्युटर्स- थापाथली, काठमाडौं	- ०१-४४६०४८२
१०३.	रत्न बुक डिस्ट्रिब्युटर्स- बागबजार, काठमाडौं	- ०१-४२४२०७७
१०४.	हिमालयन बुक सेन्टर- बागबजार, काठमाडौं	- ०१-४२४२०८५
१०५.	रत्न पुस्तक भण्डार- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-५३४८९६३
१०६.	एम. के. बुक पब्लिसर्स- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-४२४९८३६
१०७.	नेशनल बुक सेन्टर- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-४२२१२६९
१०८.	जय बुक डिपो- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-४२२१८६३
१०९.	अनु बुक्स सप्लायर्स- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-४२६८९७१
११०.	रिडर्स प्वाइन्ट- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ९८४९३३४०८६
१११.	मोर्डन बुक एण्ड स्टेशनरी - प्रदर्शनीमार्ग, काठमाडौं	- ०१-४२२०८४२
११२.	अक्सफोर्ड स्टोर- लैनचौर काठमाडौं	- ०१-४४२३७८०
११३.	नोबल बुक एण्ड स्टेशनरी - लैनचौर काठमाडौं	- ०१-४४१४५६८
११४.	पैरवी बुक हाउस- रामशाहपथ, काठमाडौं	- ०१-४४३०८२३
११५.	दीपक पुस्तक भण्डार- पुतलीसडक, काठमाडौं	- ०१-४४२४८९५
११६.	आर्जन पुस्तक भण्डार- नयाँबानेश्वर, काठमाडौं	- ०१-४४९५६३३
११७.	अन्जान बुक्स एण्ड स्टेशनर्स- विशालनगर काठमाडौं	- ०१-४४३७५५०
११८.	सिन्धु बुक्स एण्ड स्टेशनर्स- चाबहिल, काठमाडौं	- ०१-४४६३०६९
११९.	बौद्ध बुक एण्ड स्टेशनर्स- बौद्ध, काठमाडौं	- ०१-४९१६५५८
१२०.	विद्या बुक एण्ड स्टेशनर्स- बौद्ध, काठमाडौं	- ०१-४९१६६८४
१२१.	पक्किल बुक डिपो- गौंगबु, काठमाडौं	- ०१-४३५४९७४
१२२.	बुद्धि बुक एण्ड स्टेशनरी- बसुन्धरा, काठमाडौं	- ९८५१०८५९६७

के तपाईंले हाम्रा साहित्यिक पुस्तकहरू पढ्नुभएको छ ?

पठनयोग्य हाम्रा केही पुस्तकहरू

शब्दकोश

१. शब्दार्थ नेपाली शब्दशागर (सी.डी.सहित दुई रडमा)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१६५०/-
२. सङ्क्षिप्त नेपाली शब्दशागर (सी.डी.सहित)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	११००/-
३. सङ्क्षिप्त नेपाली शब्दशागर (स्टुडेन्ट)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	८५०/-
४. सानो नेपाली शब्दशागर	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	५००/-
५. शब्दार्थ सङ्ग्रह (नेपाली नेपाली)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३७५/-
६. नेपाली अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दशागर (सी.डी.सहित)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	११००/-
७. नेपाली अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दशागर (स्टुडेन्ट)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	८००/-
८. नेपाली अङ्ग्रेजी शब्दशागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३७५/-
९. शब्दार्थ सङ्ग्रह (नेपाली अङ्ग्रेजी)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	१८०/-
१०. अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दशागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३२५/-
११. शब्दार्थ सङ्ग्रह (अङ्ग्रेजी नेपाली)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	१८०/-
१२. अङ्ग्रेजी अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दशागर (सी.डी.सहित)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	११००/-
१३. अङ्ग्रेजी अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दशागर (स्टुडेन्ट) (सी.डी.सहित)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	७५०/-
१४. अङ्ग्रेजी अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दशागर (स्कुल)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	५००/-
१५. अङ्ग्रेजी अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दशागर (इलेमेन्टरी)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३००/-
१६. कानूनी तथा प्रशासकीय शब्दशागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल र -डा. विश्वदीप अधिकारी	४६०/-
१७. शब्दार्थ सङ्ग्रह (कानूनी तथा प्रशासकीय)	(४६०/-कोमा फोसा)	
१८. नेपाली अङ्ग्रेजी नेवारी शब्दशागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल र -शैलेन्द्रलाल सिंह	७००/-
१९. नेपाली अङ्ग्रेजी संस्कृत शब्दशागर	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल' र -विनयकुमार शर्मा नेपाल	८५०/-
२०. मानव अधिकार शब्दकोश	-माधव रेग्मी र -कैलाशकुमार सिवाकोटी	६००/-
२१. नेपाली गणित कोश	-महेश्वरप्रसाद उपाध्याय र -विनयकुमार शर्मा नेपाल	१५००/-
२२. चिकित्सा शब्दशागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल, प्रकाशमणि दाहाल, डा.कमल लम्साल, डा.विपिन नेपाल	५,०००/-

धर्म-दर्शन

१. शब्दार्थ गीता	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१७५/-
२. १३५ उपनिषत्-सङ्ग्रह (मूलसहित)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	११००/-
३. अध्यात्म र जीवन	-ज्योति अधिकारी	१७५/-
४. गन्तव्यन्त	-बिमेज	१२५/-
५. ॐ	-बिमेज	२२५/-
६. बूढो साथी र कामुक विश्व	-बिमेज	४००/-
७. पञ्चामृत	-ठाकुर शर्मा	१७५/-
८. कृष्ण कहनैया	-दिव्यप्रभा खनाल	३५०/-
९. भागवत एक विवेचना	-गोविन्द धिमिरे 'वेदमणि'	२००/-
१०. सूक्तिसुधा	-अनु. ठाकुर शर्मा	७५/-
११. ज्ञान-विज्ञान	-गोविन्दप्रसाद दाहाल	३५०/-

वैजयन्ती १० मुक्तक अङ्क ५

१२. व्यवहार (व्यावहारिक दर्शन)	-एविन्द्रप्रसाद न्यौपाने	४००/-
१३. योग्यता	-एविन्द्रप्रसाद न्यौपाने	३७५/-
१४. राजनीतिक तथा सामाजिक परिवर्तन,	-एविन्द्रप्रसाद न्यौपाने	३००/-
१५. विकास र प्रणाली	-एविन्द्रप्रसाद न्यौपाने	२५०/-
१६. जीवन अनुभूति	-सीतारामप्रसाद दंगाल	२००/-
१७. नीति शतक (भृत्हरि)	-अनु. नारायण ज्ञवाली	३००/-
१८. देवघाटधामको महिमा	-लक्ष्मी मास्के	१२५/-

इतिहास/संस्कृति

१. वैदिक संस्कृतिमा नारी	-लक्ष्मी मास्के	३५०/-
२. मेरा श्रद्धेय पुर्खाहरू	-लक्ष्मी मास्के	२००/-
३. शहीद सरोजप्र. कोइराला र प्रजातान्त्रिक आन्दोलन	-डा. जगतप्रसाद पराजुली	३७५/-
४. प्रजातान्त्रिक आन्दोलनमा काशीप्र. श्रीवास्तव	-डा. जगतप्रसाद पराजुली	५३५/-
५. इतिहास दर्शन	-डा. जगतप्रसाद पराजुली	३५०/-

नाटक

१. प्रबोध चन्द्रोदय (श्रीकृष्ण मिश्रको नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	६५/-
२. भासका समग्र नाट्यकृति (भासका १४ नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	८००/-
३. राजशेखरका समग्र नाट्यकृति (राजशेखरका ३ नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	२५०/-
४. श्रीहर्षका समग्र नाट्यकृति (श्रीहर्षका ३ नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	३५०/-
५. कालीदासका नाट्यद्वय (कालीदासका २ नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	३००/-
६. वीरङ्गना भृकुटी र शहीद धुम्बोफेवा (नाटक)	-एसपी आसा	२००/-

समालोचना

१. देवकोटा आयाम र प्रवृत्ति	-कपिल अज्ञात	१२५/-
२. त्यम्रो आँखाको आलोचना	-डा. रामप्रसाद ज्ञवाली	१७५/-
३. उपन्यास समालोचना	-डा. रामप्रसाद ज्ञवाली	२७५/-
४. साहित्य-निरूपण	-डा. घनश्याम न्यौपाने परिश्रमी	१६०/-
५. समीक्षा समाहरण	-डा. घनश्याम न्यौपाने परिश्रमी	१७५/-
६. नेपाली महिला साहित्यकार	-लीला लुइटेल्	७००/-
७. नेपाली महिला लेखन : प्रवृत्ति र योगदान	-रजनी ढकाल/गीता त्रिपाठी	२७५/-
८. विवेचन	-ठाकुर शर्मा	३००/-
९. अभिव्यञ्जन	-ठाकुर शर्मा	२५०/-
१०. परिदर्शन	-ठाकुर शर्मा	२००/-
११. पर्यालोचना	-ठाकुर शर्मा	५५१/-
१२. अनेक विधा अनेक दृष्टि	-अम्बिका अर्याल	३००/-
१३. सैद्धान्तिक आधार : प्रायोगिक विश्लेषण	-जीवन जीवन्त	२८०/-
१४. काव्य, निबन्ध केन्द्रका देवकोटा	-प्रा. राजेन्द्र सुवेदी	२५०/-
१५. समसामयिक समालोचना	-प्रा. राजेन्द्र सुवेदी	७५०/-
१६. आधुनिक नेपाली कथामा अभिघात	-डा. शान्ति गिरी	८५०/-
१७. विचरण जियालोको	-१४ वरिष्ठ समालोचक	४५०/-
१८. कृतिपरिक्रमा	-उत्तमकृष्ण मजगैर्या	२००/-
१९. वहर र गजल	-डा. घनश्याम न्यौपाने परिश्रमी	२५०/-
२०. केही कथा केही कविता	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	२००/-
२१. शब्दार्थ सोपान- कविता समालोचना -सं. ठाकुर शर्मा/विनयकुमार शर्मा नेपाल		४००/-
२२. शब्दार्थ सोपान- निबन्ध समालोचना -सं. ठाकुर शर्मा/विनयकुमार शर्मा नेपाल		४५०/-

उपन्यास

१. चित्रलेखा (भगवतीचरण वर्मा-अनुवाद)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	९०/-
२. मुक्तिसङ्ग्राम (हार्बडफास्ट-अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१५५/-
३. निरपराधको हत्या (हार्बडफास्ट-अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१००/-

वैजयन्ती १० मुक्तक अङ्क ५

४. बदलैँदो क्षितिज	-गीता केशरी	१०/-
५. नेपालको पहिलो कोतपर्व	-एस पी आसा	१५/-
६. बुद्ध	-एस पी आसा	२१५/-
७. मुक्तियुद्धको बीऊ	-नरेन्द्र पराशर	८५/-
८. तीतोसत्य	-धर्मराज पौड्याल	८५/-
९. फुङ्ग उडेको यौवन	-डा. ऋषिकेश्वरराज रेग्मी	७०/-
१०. विस्मात	-गोपाल सञ्जेल	२००/-
११. रहस्य	-सीता भट्टराई	१२५/-
१२. चुनौती	-प्रकाशमणि दाहाल	२२५/-
१३. यन्त्र मानव	-इन्दु पन्त	११०/-
१४. कल्पना संसार	-मुक्तिनाथ शर्मा	१५०/-
१५. विसङ्गत जीवन	-रुकु कार्की	१४०/-
१६. अनमिनका	-डा. विश्वदीप अधिकारी	२२५/-
१७. सुरुचि	-शान्ति शर्मा	१५०/-
१८. देउमाईको किनारमा	-प्रदीप नेपाल	१२५/-
१९. एक हजार वर्ष	-प्रदीप नेपाल	१६०/-
२०. छ लघुउपन्यास -गीताकेशरी, गोपाल सञ्जेल, पुण्यरश्मि खतिवडा, प्रदीप नेपाल, राजेश्वर देवकोटा, विनयकुमार शर्मा नेपाल		१४०/-
२१. अमेरिकामा आमा	-भारती गौतम	७००/-
२२. हजार सपना	-कुमार काफ्ले	१५०/-
२३. मान्छे भएर मरेको मान्छे	-विपुल सिजापति	२५०/-
२४. द स्पिड लभ	-विनोदकुमार श्रेष्ठ	२५०/-
२५. आभास	-विनोदकुमार श्रेष्ठ	३००/-
२६. रमिलानानी	-भुवनहरि सिग्देल	१४०/-
२७. सुरासुन्दरी	-भुवनहरि सिग्देल	१६०/-
२८. रामदाइ	-भुवनहरि सिग्देल	३००/-
२९. आमोई	-भुवनहरि सिग्देल	२५०/-
३०. नयाँ बाटो	-नारायणकैलाश सिग्देल	२५०/-
३१. सङ्घर्ष	-नारायणकैलाश सिग्देल	३५०/-
३२. अनुराग	-नारायणकैलाश सिग्देल	३५०/-
३३. छाया	-भरत सुवेदी	४००/-
३४. राप	-चन्द्रमणि पौडेल	३२५/-
३५. चूडाला	-गोविन्द घिमिरे वेदमणि	४००/-
३६. पुनर्मुषिको भव	-गोविन्द घिमिरे वेदमणि	४००/-
३७. उल्लास	-इन्दु पन्त	३५०/-
३८. प्रकारान्तर	-टीकाप्रसाद खतिवडा	२५०/-
३९. Old Man In The Mirror	-Anthal Nepal	२२५/-
४०. मधुर मिलन	-रविकिरण निर्जीव	५००/-
४१. मेयर	-सागरमणि थापा	५००/-
४२. चार लघुउपन्यास -आत्माराम खरेल, इन्दु पन्त, सागरमणि थापा, हरि भट्टराई		२५०/-

कथा-लघुकथासङ्ग्रह

१. एउटी अर्की लाउरा	-कन्हैया नासननी	१२५/-
२. पाँच कथा	-राजेश्वर देवकोटा	८०/-
३. अनन्त यात्रा	-सुरेन उप्रेती	१००/-
४. मृत्युदूत	-जयन्ती शर्मा	१००/-
५. जिउँदो आत्मा	-धर्मराज पौड्याल	१५०/-
६. लेमिडहरू	-लोकेन्द्रबहादुर चन्द	२००/-
७. धर्मान्ध	-पुण्यरश्मि खतिवडा	१५०/-
८. कमरेड भाउजू	-कृष्ण बजगाई	१७५/-
९. व्यथाहरूको कथा	-हरि थापा	२००/-

वैजयन्ती १० मुक्तक अङ्क ५

१०. रातो डायरी	-सीताराम नेपाल	२२५/-
११. आकाश मैथुन	-डा. विश्वदीप अधिकारी	२००/-
१२. परिमित	-हरि थापा	२००/-
१३. परदेशको व्यथा	-हरि थापा	२२५/-
१४. बत्तीमुनि अँध्यारो	-शान्ता श्रेष्ठ	३००/-
१५. देवानको औँठी	-जनक वाग्ले	३२५/-
१६. निदाउन नसकेका रातहरू	-गोपाल अशक	२६०/-
१७. ब्रिटिश ओइदर	-रामहरि पौड्याल	२५०/-
१८. भविष्यवाणी	-राममणि पोखरेल	३५६/-
१९. अछेता	-टङ्कबहादुर आले	३५०/-
२०. घाम	-शुषमा मानन्धर	२२५/-
२१. शहीदहरूको विरोध पत्र	-विश्वनाथ खनाल	३००/-
२२. आनन्द आश्रम	-त्रिलोचन ढकाल	३००/-
२३. आघात	-त्रिलोचन ढकाल	२७५/-
२४. हराएको छोरो	-त्रिलोचन ढकाल	२७५/-
२५. आधुनिक माधवी	-रामकुमार पण्डित क्षत्री	३००/-
२६. निमिका	-गोविन्दबहादुर कुँवर	२२५/-
२७. सुसाइड नोट	-हरि भट्टराई	३५०/-
२८. कथावाटिका (६७ नारीका ६७ कथा)	-सं. विनयकुमार शर्मा नेपाल	५५०/-

निबन्ध-प्रबन्ध-नियात्रा-संस्मरण-वृत्तान्त

१. ब्रह्मचर्य यौनसंयमको वैज्ञानिक उपाय	-तीर्थराज पौडेल	१५०/-
२. जीवनको आँखीझ्याल	-नारायणप्रसाद ढुङ्गाना	८५/-
३. मधेसी आन्दोलनका २१ दिन	-मधुसूदन पाण्डे	१००/-
४. वोर्नियोको नरमुण्ड शिकारी	-मधुसूदन पाण्डे	८०/-
५. पत्थर पगाल्दै	-गोपाल सञ्जेल	१५०/-
६. धूमशिखाको लयमा सल्लाको सुसेली	-रमेश विकल	२५०/-
७. Infinity	-भवेश खनाल	१७५/-
८. सम्राट्को सीमाभित्र र बाहिर भानुभक्त	-प्रा. राजेन्द्र सुवेदी	१६०/-
९. मेरो माटोसँग	-हरि थापा	२२५/-
१०. समय समयका कुरा	-जगदीश लामिछाने	२५०/-
११. लयको खोजीमा	-रजनी ढकाल	२००/-
१२. सत्यसंलाप	-मोहन चापागाई	२५०/-
१३. झ्याम्ली बाखाको पाठो	-डा. शिव गौतम	४००/-
१४. साँढे (होस्यव्यङ्ग्य)	-सर्वज्ञ वाग्ले	२५०/-
१५. छेऊ न टुप्पो	-प्रकाशप्रसाद उपाध्याय	१५०/-
१६. सुदर्शन	-कमल रिजाल	४००/-
१७. अमरत्वको सम्भ्रना	-प्रा. शिवगोपल रिसाल	५००/-
१८. नोटबन्दी	-सरस्वती गिरी	५००/-
१९. श्रीजङ्ग शाहको जीवन यात्रा	-सरस्वती गिरी	२५०/-
२०. प्रेरणा स्रोत भद्रकुमारी घले	-सरस्वती गिरी	३००/-
२१. आत्मकथन	-सरस्वती गिरी	५५०/-
२२. मेरो जीवनयात्रा	-शालिग्राम पोडेल	३००/-
२३. परिचय : वसन्तकुमार शर्मा नेपाल	-बुनू लामिछाने	२०/-
२४. स्मृति र अनुभूति	-उत्तमकृष्ण मजगैयाँ	२००/-
२५. देश र विदेश	-विनोद नेपाल	३७५/-
२६. अभिप्रेरणा (Motivation)	-अशोक भर	३००/-
२७. बड्लड बड्लड	-पुण्य कार्की	२५०/-
२८. मज्जैमज्जा क्या मज्जा	-मेनुका बिमैज	४५०/-
२९. शनैःशनैः यात्रामा	-वियोगी बूढाथोकी	४००/-
३०. उत्प्रेरणा (विश्व वैज्ञानिकहरूको जीवनी)	-राजेशमान के.सी	२५०/-

३१. मेरो आत्मकथा	-उत्तमप्रसाद घिमिरे	२०/-
३२. डेब्रेकुना	-गोविन्दबहादुर कुँवर	२००/-
३३. टेबलगफ	-गोविन्दबहादुर कुँवर	२२५/-
३४. स्वयात्रा सूर्योदयदेखि सूर्यास्तसम्म	-लक्ष्मी मार्के	१००/-
३५. पातालका मान्छेहरू	-बिनोद खड्का	५००/-
३६. घाउ	-बिनोद खड्का	६५०/-
३७. गोल चक्कर	-गोपाल पण्डित	१०००/-
३८. माथापच्ची	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	१५०/-
३९. पुनरावृत्ति	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	१७५/-
४०. परावर्तन	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२००/-
४१. खोल	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२२५/-

कविता-काव्य-महाकाव्य

१. तीतामीठा कुरा - वसन्तकुमार शर्मा नेपाल, अच्युतरमण अधिकारी, भुवनहरि सिग्देल, चन्द्रप्रसाद न्यौपाने, प्रकाशमणि दहाल, देवी नेपाल, ठाकुर शर्मा, रामप्रसाद पन्त, उमा मिश्र, लक्ष्मीकुमार कोइराला, गोपीकृष्ण शर्मा		१११/-
२. नीतिका कुरा - वसन्तकुमार शर्मा नेपाल, शिवगोपाल रिसाल, विष्णु प्रभात, खगेन्द्र खोल्साघरे, एसपी आसा, अशोककुमार लामिछाने, माधव घिमिरे, बालकृष्ण भट्टराई, गुणराज काफ्ले, गोविन्दप्रसाद घिमिरे, मुकुन्दप्रसाद शर्मा		१३३/-
३. नीतिविचार - वसन्तकुमार शर्मा नेपाल, गोपीकृष्ण शर्मा, ठाकुर शर्मा, लक्ष्मीकुमार कोइराला, खगेन्द्र खोल्साघरे, बुनू लामिछाने, डा.ओमवीर सिंह बस्नेत, नरेन्द्र पराशर सन्दीपसागर नेपाल, डा.टीकाराम (विश्वेश्वरी) अधिकारी, विनयकुमार शर्मा नेपाल		१३३/-
४. धराकाश (गीत गजल कविता)	-दुर्गा वनवासी	७५/-
५. मनका धूनहरू (गीतसङ्ग्रह)	-डा. विष्णु के.सी	२५०/-
६. यातना (गद्यमहाकाव्य)	-इन्दु पन्त	१५०/-
७. वसन्तानन्द (चम्पूकाव्य)	-ठाकुर शर्मा	१००/-
८. शब्दनाद (कवितासङ्ग्रह)	-ठाकुर शर्मा	१५१/-
९. अभिनवन (काव्य)	-ठाकुर शर्मा	१५०/-
१०. नीतिपद्य (काव्य)	-ठाकुर शर्मा	२५०/-
११. आत्मचिन्तन (काव्य)	-ठाकुर शर्मा	२५०/-
१२. नीति की कविताएँ (सुक्ति हिन्दी)	-ठाकुर शर्मा	१२५/-
१३. चिन्तनसंगको यात्रा (कवितासङ्ग्रह)	-सीता भट्टराई	१२५/-
१४. अश्रुधारा (कवितासङ्ग्रह)	-चूडामणि ओली	१००/-
१५. आमा (कवितासङ्ग्रह)	-चूडामणि ओली	१५०/-
१६. प्रज्ञाचक्षु (महाकाव्य)	-नरेन्द्र पराशर	१५०/-
१७. प्रजातन्त्र प्रजातन्त्र (व्यङ्ग्य कवितासङ्ग्रह)	-जुद्धबहादुर के.सी.	१००/-
१८. वसन्त (काव्य)	-राजेश्वर देवकोटा	७५/-
१९. स्वन (कवितासङ्ग्रह)	-राजेश्वर देवकोटा	१००/-
२०. एक अञ्जुली मन (गजलसङ्ग्रह)	-कमला रिसाल ज्योति	१२५/-
२१. तात्त्विक सज्जन सर्वहारा रणनीति (कवितासङ्ग्रह)	-अनिल गौचन	१७५/-
२२. मन्थन (कवितासङ्ग्रह)	-अनिल गौचन	२००/-
२३. ओ चन्द्रमा (कवितासङ्ग्रह)	-मणिराज सिंह	२०१/-
२४. मीथो (गजलसङ्ग्रह)	-हरि थापा	२२५/-
२५. सिर्जनानन्द (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१२५/-
२६. अनुस्मृति (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१००/-
२७. म तत्त्व (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१००/-
२८. मेरी सँगिनी (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१५०/-
२९. आग्रह (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१२५/-
३०. बुलेट नम्बर पाँच (कवितासङ्ग्रह)	-प्रकाश चापागाई	१५०/-
३१. अजल गजल (गजलसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३२. मुक्तक मञ्जरी (मुक्तकसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-

वैजयन्ती १० मुक्तक अङ्क ५

३३. गजल मण्डी (गजलसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३४. मुक्तक सरिता (मुक्तकसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३५. भुइँचालोको सवाई (सवाई)	-नारायण नेपाल	१००/-
३६. सुन्दरीको सवाई (सवाई)	-नारायण नेपाल	६५/-
३७. बाटो खोज्दै बाटोमा (कवितासङ्ग्रह)	-हरिमाया भेटवाल	१७५/-
३८. सरकारपारिको गाउँ (कवितासङ्ग्रह)	-कृष्ण कट्टेल	१५०/-
३९. प्रेमोत्कर्ष (महाकाव्य)	-लक्ष्मीकुमार कोइराला	२५०/-
४०. स्मृतिपुष्प (कवितासङ्ग्रह)	-लक्ष्मीकुमार कोइराला	१५०/-
४१. Epihaany	-ऋषिकेश लामिछाने	१५०/-
४२. अमृताञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-तिलस्मी प्रभास	२००/-
४३. मुक्तकाञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-तिलस्मी प्रभास	२५०/-
४४. तिलाञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-तिलस्मी प्रभास	२६०/-
४५. मन्दिर र माओ (कवितासङ्ग्रह)	-रामकुमार पण्डित	२००/-
४६. सूक्ति सङ्ग्रह (सूक्तसङ्ग्रह)	-रामप्रसाद ज्ञवाली	१२५/-
४७. दोभानमा उभिएर (कवितासङ्ग्रह)	-त्रिभुवनचन्द्र वाग्ले	२८०/-
४८. अन्तर्मनका सुसेली (कवितासङ्ग्रह)	-राजेन्द्र पौडेल	१५०/-
४९. कोशीका उडान (कवितासङ्ग्रह)	-डा. विदुर चालिसे	३५०/-
५०. जिलेटिनमा फूल (गजलसङ्ग्रह)	-दुर्गाप्रसाद ग्वालटारे	२२५/-
५१. बाटो हेरिरहने बाटाहरू (कवितासङ्ग्रह)	-डा. शिव गौतम	२५०/-
५२. वसुन्धरा (महाकाव्य)	-खगेन्द्र खोल्साघरे	३२५/-
५३. गीतगन्ध (हिन्दी गतिसङ्ग्रह)	-गोपाल अशक	१५०/-
५४. त्रिवेणी (कविता गीत मुक्तकसङ्ग्रह)	-जनक वाग्ले	३००/-
५५. आमाको चिनो (काव्य)	-जनक वाग्ले	४००/-
५६. नुगलय् ह्वगु र्स्वाँ (नेबारी गीत)	-जनक वाग्ले	१२५/-
५७. भैया के वंशी (हिन्दी गीत)	-जनक वाग्ले	१२५/-
५८. अर्चना (शोककाव्य)	-भगवती अर्याल	१५०/-
५९. टुसाएको गगन (हाइकुसङ्ग्रह)	-आविष्कार भारती	३००/-
६०. पर्वतकका तियालीहरू (तियालीसङ्ग्रह)	-महादेव अधिकारी	१५०/-
६१. तपसी आमा (काव्य)	-महादेव अधिकारी	२२५/-
६२. अनुगुञ्जन (कवितासङ्ग्रह)	-उत्तमकृष्ण मजगैया	२५०/-
६३. चाहनाका चोइटाहरू (मुक्तकसङ्ग्रह)	-सानु कोविद	१५०/-
६४. छन्दका सय थुँगा (कवितासङ्ग्रह)	-त्रिलोचन आचार्य	३५०/-
६५. प्रतिविम्ब (कविता मुक्तकसङ्ग्रह)	-२२ लेखकका सङ्कलन	२००/-
६६. औंफेल (कवितासङ्ग्रह)	-यदुनाथ वसन्तपुरे	६०/-
६७. जिन्दगीको यात्रा (कवितासङ्ग्रह)	-राजेशमान के.सी.	२५०/-
६८. तासकन्दमा महाकवि देवकोटा	-पुरुषोत्तम सिग्देल	१५०/-
६९. शिशुपाल बध (अनुवाद महाकाव्य-माघ)	-पुरुषोत्तम सिग्देल	४००/-
७०. सम्पदा (कवितासङ्ग्रह)	-शिवप्रसाद जैशी खतिखडा	२२५/-
७१. प्रवासीको नासो (गजलसङ्ग्रह)	-४० गजलकार	१००/-
७२. किरातार्जुनीय (भारविको महाकाव्य) (अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१५०/-
७३. गीतमालिका (गीतसङ्ग्रह)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१५०/-
७४. रूवाइयात (उमरखय्यामको काव्य) (अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	७५/-
७५. मनका धुनहरू (गीतसङ्ग्रह)	-डा. विष्णु के.सी.	२५०/-
७६. सँगसँगै कविता (कवितासङ्ग्रह)	-वियोगी बूढाथोकी	२२५/-
७७. गुमनाम जिन्दगी	-गोविन्दबहादुर कुँवर	२६०/-
७८. समय (कवितासङ्ग्रह)	-उमाकान्त पोखरेल	२५०/-
७९. जीवनफूल (हाइकुसङ्ग्रह)	-सीताराम नेपाल	२५०/-
८०. ज्याकारान्डाको शहर (कवितासङ्ग्रह)	-लक्ष्मी रेशमी	२५०/-
८१. एक थान जिन्दगी (गजलसङ्ग्रह)	-मिलनकुमार ढुङ्गाना	३६०/-
८२. अनुभूतिको इन्द्रेणी (कवितासङ्ग्रह)	-प्रीति आत्रेय	३२५/-
८३. हुन्छ पक्कै बिहानी (कवितासङ्ग्रह)	-हरिप्रसाद चोलागाई	३००/-

८४. ध्यान कविता (कवितासङ्ग्रह)	-पुष्कर लोहनी	२६०/-
८५. अजम्बरी (मुक्तकसङ्ग्रह)	-विमल गिरी	२५०/-
८६. लौकिकदेखि पारलौकिकसम्म (कवितासङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३५०/-
८७. मृत्युवोध (कवितासङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२५०/-
८८. मार्गदीप (कवितासङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२५०/-
८९. प्रेमाञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२५०/-

भाषा

1. Perfect English (रेपिडेक्स)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	२८०/-
2. Learn Nepali yourself, know Nepal yourself -प्रकाशमणि दहाल	-प्रकाशमणि दहाल	३५०/-
3. Professional English Grammar-	-वामदेव पौडेल	३५०/-

नेपाली बाल-साहित्य

१. तीनतारा (बालकथा)	-वसन्तकुमार शर्मा नेपाल	३५/-
२. उदारताको पराकाष्ठा (बालकथा)	-वसन्तकुमार शर्मा नेपाल	४०/-
३. रमाइलो शनिवार (बालकथा)	-भाभा शर्मा	४०/-
४. तीन मूर्ख साथीहरू (बालकथा)	-आभा शर्मा	३५/-
५. सानीको बहादुरी (बालकथा)	-आभा शर्मा	४०/-
६. मेरो प्यारो खैरे (बालउपन्यास)	-विश्वराज पाण्डे	५०/-
७. सिंह र लामखुट्टे (बालकथा)	-विश्वराज पाण्डे	३५/-
८. दशैंको दक्षिणा (बालउपन्यास)	-गङ्गा पौडेल	४०/-
९. कागले किन काँ काँ भन्छ (बालकथा)	-गङ्गा पौडेल	३५/-
१०. गुलाबको फूल (बालकथा)	-गङ्गा पौडेल	६०/-
११. बालगीत (बालगीत)	-जुद्धबहादुर के.सी	६०/-
१२. भिल्लिमिलि तारा (बालगीत)	-सुरेन उप्रेती	२५/-
१३. पछुतो (बालकथा)	-सुरेन उप्रेती	२५/-
१४. आकाशे परी (बालकथा)	-सुरेन उप्रेती	३५/-
१५. आमा र छोरा (बालकथा)	-उर्मिला लामिछाने	३५/-
१६. छुकछुके निरू (बालकथा)	-उर्मिला लामिछाने	४०/-
१७. दश महामूर्ख (बालकथा)	-हिरण्यकुमारी पाठक	३५/-
१८. रामकथा (पौराणिककथा)	-हिरण्यकुमारी पाठक	४०/-
१९. सिन्केको सफलता (बालउपन्यास)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२०. साने बन्धो सन्तबहादुर (बालकथा)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२१. सुइरे र भुर्यफूट्टे (बालकथा)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२२. उज्यालो बाटो शिक्षाको (बालकथा)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२३. सानी (बालउपन्यास)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२४. सूर्य हाम्रो साथी (बालकविता)	-शर्मीला खड्का दाहाल	५५/-
२५. दीक्षाको पुतली (बालकथा)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२६. पुतलीको बिहे (बालकथा)	-मधुसूदनप्रसाद घिमिरे	३५/-
२७. सिउरो (बालकथा)	-डा. विश्वदीप अधिकारी	३५/-
२८. तबलाको वेदना (बालकथा)	-डा. विश्वदीप अधिकारी	४०/-
२९. बाँदरको चिन्ता (बालकथा)	-गोविन्द घिमिरे वेदमणि	१५०/-
३०. स्यालको मित्रता (बालकथा)	-गोविन्द घिमिरे वेदमणि	१५०/-
३१. दुई टाउके सर्प (बालकथा)	-गोविन्द घिमिरे वेदमणि	४०/-
३२. दुई खुट्टे बिरालो (बालकथा)	-ललिता दोषी	४०/-
३३. मूर्ख सिंह (बालकथा)	-रेशा घिमिरे	४०/-
३४. केही महापुरुष (पौराणिककथा)	-रञ्जुश्री पराजुली	४०/-
३५. बालमहाभारत (पौराणिककथा)	-रञ्जुश्री पराजुली	१६०/-
३६. सुन्दर र सुरीको विवाह (बालकथा)	-पारसमणि दाहाल	४०/-
३७. जोखिमपूर्ण पहाडी यात्रा (अनुवाद-यात्रासंस्मरण)	-आशिष पाण्डे	६०/-
३८. धर्तीसंगको कुरा (बालकविता)	-सुप्रसन्ना भट्टराई	५०/-
३९. फूलका साथी हामी (बालकथा)	-सीता भट्टराई	७५/-

वैजयन्ती १० मुक्तक अङ्क ५

४०. किसान र भगवान् (बालकथा)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३५/-
४१. घर (नीतिकथा)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	४०/-
४२. बाल सौगात (बालगीत)	-इन्द्रकुमार श्रेष्ठ	८०/-
४३. राम्रो बानी (बालगीत)	-रामविक्रम थापा	१००/-
४४. ईर्ष्यालु खरायो (बालकथा)	-एलबी चाम्लिङ	१००/-
४५. कथेकथा (बालकथा)	-गोकुल खड्का	७५/-
४६. सुसेली (बालगीत)	-गोकुल खड्का	७५/-
४७. लालाबाला (बालकविता)	-गोकुल खड्का	७५/-
४८. अनौठो तरकारी (बालकथा)	-देवकी के.सी.	७५/-
४९. रङ्गको कहानी (बालकाव्य)	-इन्दु पन्त	१००/-
५०. कमिलाको ताँती (बालकविता)	-इन्दु पन्त	१००/-
५१. नयाँ साथी (बालकथा)	-सुषमा मानन्धर	४०/-
५२. घुम्न जाउँ भ्रमा (चित्रकथा)	-रश्मि रिमाल	१५०/-
५३. वातावरण (चित्रकथा)	-रश्मि रिमाल	१५०/-
५४. मामाघर पोखरा (कविता)	-डा. विष्णु के.सी	२००/-
५३. आऊ साथी आऊ (कविता)	-आर्या घिमिरे	१५०/-
५४. हिउँचुलीमा हिउँ (कविता)	-हरि कट्टेल	२२५/-
५५. एकान्तवास (बालकथा)	-सुरेन उप्रेती	२००/-
५६. नेपालको शान (जीवनी)	-सुरेन उप्रेती	२२५/-
५७. देश हराएको मान्छे (बालकथा)	-सुरेन उप्रेती	२२५/-
५८. रमाइलो दशैं	-गोविन्दबहादुर कुँवर	१२५/-
५९. पिप्पी	-सुरेन्द्रबहादुर न्यौपाने	५००/-

अङ्ग्रेजी भाषाका बाल-साहित्य

1 . Regret (story)	-Suren Upreti	६०/-
2 . Angel (story)	-Suren Upreti	६०/-
3 . Bright Qmars (song)	-Suren Upreti	६०/-
4 . 15 Qmories (story)	-Jyoti Adhikari	७०/-
5 . Alan, The little Kangaroo (story)	-Jyoti Adhikari	७५/-
6 . Country's Pride (story)	-Bhabha Sharma	७०/-
7 . Grand Mother (story)	-Muktinath Sharma	७०/-
8 . Fables in English (story)	-Narayan Nepal	१२५/-
9 . Everything Has an Origin (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
10 . Growth Follows the Origin (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
11 . Greed, Envy and Ignorance (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
12 . Life After the Beginning (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
13 . An Ego When Relapsed (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
14 . Once When DeraicLd (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
15 . The Ultimate Truth (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
16 . Lagecy The Hunt (Novel)	-Shreevatshanka Dhakal	१२५/-
17 . The Magic Spoon (story)	-Indu Pant	१५०/-
18 . Mzzako Katha (story)	-Gokul Khadka	१५०/-
19 . Fourteen Petals (poem)	-Abhigyan Lamichhane	१००/-

क्याम्पसस्तरीय

१. ११ को अर्थशास्त्र	-गोकर्ण मल्ल	१७५/-
२. १२ को अर्थशास्त्र	-हरिदास सापकोटा/ओमकार पौडेल	१६०/-
३. Elements of Economics (XII)	-तारा भुसाल/यशोधरा प्रसाई/राजन फाजु	३००/-
४. व्यावसायिक अर्थशास्त्र (B . B . S, BBA)	-गोकर्ण मल्ल	२००/-
५. Business Economics (B . B . S, B . Com)	-गोकर्ण मल्ल	४००/-
६. Business Statistics (B . B . S ., B . Com, B . B . A, BIM)	-मनोज अधिकारी/महाप्रसाद श्रेष्ठ/पोषराज खनाल, शरद्वन्द्र काफ्ले	५५०/-

७. Fundamentals of Business Statistics (B . B . A . , B . C . I . S , B . C . A , B . I) -डा. पुरुषोत्तम सिंह/महाप्रसाद श्रेष्ठ/दीपकराज पौडेल	३२५/-
८. Differential Calculas (BA . B . Sc . , B . Ed) -डा. मोहम्मद हुमैदुर रहमान	२००/-
९. Integral Calculas (BA . , B . Sc . , B . Ed) -डा. मोहम्मद हुमैदुर रहमान	२००/-
१०. प्रारम्भिक गणित शिक्षण (आई.ए.एड., ११)	१७५/-
११. गणित शिक्षण (बी.एड.)	१७५/-
१२. महाकवि देवकोटा केही आयाम (बी.ए.)	१७५/-
१३. नेपाली नाटकको अध्ययन (बी.ए.)	९५/-
१४. साधारण नेपाली (बी.एड.) डा. घनश्याम न्यौपाने/धनपति कोइराला/मुक्तिनाथ ढकाल	२३५/-
१५. नेपाली लोक साहित्य प्रवृत्ति र अन्वेषण (एम.ए. नेपाली) - कपिल अज्ञात	२००/-
१६. अनिवार्य नेपाली (बी.ए.) - डा. घनश्याम न्यौपाने/धनपति कोइराला/मुक्तिनाथ ढकाल	२३५/-
१७. संस्कृत साहित्यको रूपरेखा (बी.ए./एम.ए.)	२७५/-
१८. भाषा-विज्ञान (बी.ए./एम.ए.) -डा. घनश्याम न्यौपाने/धनपति कोइराला/मुक्तिनाथ ढकाल	२७५/-
१९. प्रायोगिक भाषा-विज्ञान (बी.एड. 3rd)	३१०/-
२०. साहित्य शास्त्र तथा नेपाली समालोचना (बी.एड. घचम)	३२५/-

स्कूल-बोर्डिङस्तरीय

१. All in One (Laminated)	-भाभा शर्मा	१००/-
२. All in One (Hard Cover)	-भाभा शर्मा	१३०/-
३. All in One (Full Laminated, Hard Cover)	-भाभा शर्मा	२२५/-
४. My Word Book-Eng-Nep	-गोकुलप्रसाद शर्मा	६०/-
५. Best word Book-Eng-Nep	-गोकुलप्रसाद शर्मा	१३५/-
६. English Practice Book -8	-बालकृष्ण ढकाल	१२५/-
७. English Practice Book -9	-बालकृष्ण ढकाल	१५०/-
८. SLC English Practice Book	-बालकृष्ण ढकाल	१६०/-
९. SLC math P Book - (Eng+Nep)	-डा. मो. हुमैदुर रहमान/मो. मोखार आलाम	१५०/-
१०. New English Grammar-Nep-Eng (Junior)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	१३५/-
११. New English Grammar-Nep-Eng (Higher)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	२६०/-
१२. Recent English Grammar- Eng (Junior)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	१२५/-
१३. Recent English Grammar- Eng (Higher)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	२२५/-
१४. सचित्र वर्णमाला	-टी. एन. गुरुड	७५/-
१५. सम्पूर्ण वर्णमाला	-आभा शर्मा	५०/-
१६. आधुनिक नेपाली निबन्ध	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	६०/-
१७. सजिलो नेपाली निबन्ध	-गोकुलप्रसाद शर्मा	७५/-
१८. रसिलो नेपाली निबन्ध	-गोकुलप्रसाद शर्मा	११०/-

अन्य

१. अमृत बाणी (उद्धरणसङ्ग्रह)	-गोकुल खड्का	३२५/-
२. सीप सिकौँ (सीपमूलक पुस्तक)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	१००/-
३. आफ्नो उपचार आफैँ (स्वास्थ्य)	-राजेन्द्र श्रेष्ठ	४००/-
४. Social Change In Rural Nepal	-Ebindra Prasad Neupane	३००/-
५. लेखक टेलिफोन डायरी (साथमा पुस्तक पसलहरू)		५०/-
६. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७१ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	४००/-
७. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७२ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	६५०/-
८. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७३ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	६५०/-
९. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७४ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	७००/-
१०. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७५ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	८५०/-
११. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७६/०७७ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	६००/-
१२. बहुभाषी उखान-टुक्का सङ्ग्रह	-२३ लेखक	४२५/-
१४. शिक्षक सारथि (प्रावि तथा निमावि शिक्षक सोपान)	-प्रकाशमणि दाहाल	६७५/-
१५. हरिहर शास्त्रीका सिर्जना (हरिहर शास्त्रीका १७ पुस्तक)	-हरिहर शास्त्री	१२००/-

अङ्ग्रेजी भाषाका बालसाहित्य र धर्म दर्शनका केही पुस्तकहरू

प्रकाशक
शब्दार्थ प्रकाशन
 काठमाडौं, नेपाल

शब्दार्थ प्रकाशनाको एउटा निरौटाका : विनयकुमार शर्मा नेपाल, प्रधान सम्पादक : लक्ष्मण शर्मा, सम्पादक : पद्म भट्टराई, मुद्रक : शिवराम समुद्र अर्याल, विप्रे कलमाडौं पन १५८-०५१-०५६
 web: shabdarthprakashan.com / mail: shabdarthprakashan@gmail.com

मूल्य रु. १००/-